

**Skonsolidowane sprawozdanie finansowe
Grupy Kapitałowej Enea
za rok obrotowy kończący się
31 grudnia 2016 r.**

Poznań, 29 marca 2017 r.

Indeks do skonsolidowanego sprawozdania finansowego

Skonsolidowane sprawozdanie z sytuacji finansowej.....	5
Skonsolidowane sprawozdanie z zysków i strat oraz innych całkowitych dochodów.....	7
Skonsolidowane sprawozdanie ze zmian w kapitale własnym.....	8
Skonsolidowane sprawozdanie z przepływów pieniężnych.....	10
Noty do skonsolidowanego sprawozdania finansowego	11
1. Informacje ogólne	11
1.1. Informacje ogólne dotyczące Enea S.A. i Grupy Kapitałowej Enea	11
1.2. Skład Zarządu i Rady Nadzorczej	12
2. Oświadczenie zgodności.....	13
3. Ważne oszacowania i założenia	14
4. Skład Grupy Kapitałowej – wykaz jednostek zależnych i współkontrolowanych	16
5. Informacje dotyczące segmentów działalności	17
6. Testy na utratę wartości aktywów trwałych	22
7. Rzeczowe aktywa trwałe	26
8. Użytkowanie wieczyste gruntów.....	28
9. Wartości niematerialne	29
10. Wartość firmy	31
11. Nieruchomości inwestycyjne.....	31
12. Inwestycje w jednostkach zależnych i współkontrolowanych	32
13. Udziały niekontrolujące	33
14. Aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży.....	35
15. Aktywa finansowe	35
16. Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności	36
17. Ograniczenia w dysponowaniu i zabezpieczenia ustanowione na aktywach Grupy.....	38
18. Prawa do emisji CO ₂	41
19. Zapasy.....	41
20. Świadczenia pochodzenia energii	42
21. Środki pieniężne i ich ekwiwalenty.....	42
22. Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	43
23. Kapitał własny.....	43
24. Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania	45
25. Kredyty, pożyczki i dłużne papiery wartościowe.....	45
26. Rozliczenia dochodu z tytułu dotacji, opłat przyłączeniowych oraz pozostałe	50
27. Instrumenty finansowe.....	50
27.1. Zasady zarządzania ryzykiem finansowym.....	50
27.2. Ryzyko kredytowe.....	51
27.3. Ryzyko utraty płynności finansowej	53
27.4. Ryzyko towarowe.....	56
27.5. Ryzyko walutowe	57
27.6. Ryzyko stóp procentowych.....	59
27.7. Zarządzanie źródłami finansowania.....	62
27.8. Wartość godziwa	62
28. Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego	64
29. Zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	64
30. Odroczony podatek dochodowy	64
31. Zobowiązania z tytułu świadczeń pracowniczych	67
32. Rezerwy na pozostałe zobowiązania i inne obciążenia	74
33. Przychody ze sprzedaży netto	77
34. Koszty według rodzaju.....	77
35. Koszty świadczeń pracowniczych	78
36. Pozostałe przychody i koszty operacyjne	79

Grupa Kapitałowa Enea

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe sporządzone według MSSF UE za rok obrotowy kończący się 31 grudnia 2016 r.

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. złotych, o ile nie podano inaczej)

37.	Przychody finansowe	80
38.	Koszty finansowe	80
39.	Podatek dochodowy.....	80
40.	Dywidenda	81
41.	Zysk na akcję	81
42.	Transakcje z podmiotami powiązanyimi	82
43.	Umowy koncesyjne na świadczenie usług publicznych	83
44.	Przyszłe płatności tytułem korzystania z nabytego odpłatnie i nieodpłatnie prawa wieczystego użytkowania gruntów oraz umów najmu, dzierżawy i leasingu operacyjnego	85
45.	Przyszłe zobowiązania wynikające z kontraktów zawartych na koniec okresu sprawozdawczego	86
46.	Zatrudnienie.....	86
47.	Zobowiązania warunkowe oraz postępowania toczące się przed sądem, organem właściwym dla postępowania arbitrażowego lub organem administracji publicznej	87
47.1.	Poręczenia i gwarancje.....	87
47.2.	Postępowania toczące się przed sądami powszechnymi	88
47.3.	Postępowania arbitrażowe.....	88
47.4.	Postępowania toczące się przed organami administracji publicznej	89
47.5.	Ryzyko związane ze stanem uregulowania sytuacji prawnej nieruchomości wykorzystywanych przez Grupę.....	90
47.6.	Sprawy dotyczące niezbilansowania za 2012 r.	91
47.7.	Spór dotyczący cen na świadectwa pochodzenia energii	92
47.8.	Wypowiedziane umowy na zakup praw majątkowych wynikających ze świadectw pochodzenia energii z odnawialnych źródeł	92
48.	Udział w programie budowy elektrowni atomowej.....	93
49.	Nabycie akcji Polimex–Mostostal S.A.	94
50.	Nabycie akcji ENGIE Energia Polska S.A.	95
51.	Podpisanie Umowy Inwestycyjnej z Energa S.A. i Elektrownia Ostrołęka S.A. w sprawie budowy i eksploatacji bloku energetycznego w Elektrowni Ostrołęka.....	96
52.	Podpisanie listu intencyjnego ws. wstępnego zainteresowania zaangażowaniem finansowym w Katowicki Holding Węglowy S.A.	97
53.	Oferta wstępna na przejęcie aktywów EDF w Polsce	97
54.	Umowa nabycia spółki Eco-Power Sp. z o.o.	98
55.	Opis ważniejszych stosowanych zasad rachunkowości	98
55.1.	Podstawa sporządzenia.....	98
55.2.	Zasady konsolidacji.....	99
55.3.	Połączenia / nabycia jednostek gospodarczych.....	100
55.4.	Transakcje w walucie obcej i wycena pozycji wyrażonych w walutach obcych	100
55.5.	Rzeczowe aktywa trwałe	100
55.6.	Prawo wieczystego użytkowania gruntów.....	102
55.7.	Wartości niematerialne.....	102
55.8.	Koszty prac badawczych i rozwojowych	104
55.9.	Koszty finansowania zewnętrznego	104
55.10.	Leasing.....	104
55.11.	Utrata wartości aktywów.....	105
55.12.	Nieruchomości inwestycyjne	106
55.13.	Aktywa finansowe	106
55.14.	Prawa do emisji CO ₂	111
55.15.	Zapasy.....	112
55.16.	Środki pieniężne i ich ekwiwalenty.....	113
55.17.	Kapitał podstawowy	114
55.18.	Kredyty, pożyczki i dłużne papiery wartościowe	114
55.19.	Podatek dochodowy (w tym odroczony podatek dochodowy)	114
55.20.	Świadczenia pracownicze	114
55.21.	Rezerwy	117
55.22.	Ujmowanie przychodów	118
55.23.	Nieodpłatnie otrzymane aktywa i dotacje	119
55.24.	Opłaty przyłączeniowe	120
55.25.	Rekompensaty na pokrycie kosztów osieroconych powstałych w związku z przedterminowym rozwiązaniem umów długoterminowych sprzedaży mocy i energii elektrycznej (KDT).....	120
55.26.	Wypłata dywidend	120
55.27.	Aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży	120
55.28.	Stanowisko odnośnie nowych standardów i interpretacji MSSF.....	121

Grupa Kapitałowa Enea

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe sporządzone według MSSF UE za rok obrotowy kończący się 31 grudnia 2016 r.

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. złotych, o ile nie podano inaczej)

Niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało sporządzone zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej, które zostały zatwierdzone przez Unię Europejską i zostały zaakceptowane przez Zarząd Enea S.A.

Członkowie Zarządu

Prezes Zarządu **Mirostaw Kowalik**

Członek Zarządu **Piotr Adamczak**

Członek Zarządu **Mikołaj Franzkowiak**

Członek Zarządu **Wiesław Piosik**

Poznań, 29 marca 2017 r.

Enea Centrum Sp. z o.o.

Podmiot odpowiedzialny za prowadzenie ksiąg
rachunkowych i sporządzenie sprawozdania finansowego

Enea Centrum Sp. z o.o. ul. Górecka 1, 60-201 Poznań

KRS 0000477231, NIP 777-000-28-43, REGON 630770227

.....

Skonsolidowane sprawozdanie z sytuacji finansowej

	Nota	Na dzień	
		31.12.2016	31.12.2015
AKTYWA			
Aktywa trwałe			
Rzeczowe aktywa trwałe	7	18 382 498	17 074 978
Użytkowanie wieczyste gruntów	8	74 899	74 160
Wartości niematerialne	9	370 638	272 116
Nieruchomości inwestycyjne	11	28 020	20 624
Inwestycje w jednostkach zależnych i współkontrolowanych	12	2 518	748
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	30	403 257	616 795
Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	15, 48	42 482	23 982
Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	22	112	-
Instrumenty pochodne		40 267	844
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności	16	30 690	28 323
Środki zgromadzone w ramach Funduszu Likwidacji Kopalń		111 218	90 872
		19 486 599	18 203 442
Aktywa obrotowe			
Prawa do emisji CO2	18	417 073	307 521
Zapasy	19	448 941	649 509
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności	16	1 824 488	1 732 744
Należności z tytułu bieżącego podatku dochodowego		9 541	31 956
Aktywa finansowe utrzymywane do terminu wymagalności	15	478	479
Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	22	4 852	222 011
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	21	2 340 217	1 822 094
Aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży	14	4 330	19 240
		5 049 920	4 785 554
Aktywa razem		24 536 519	22 988 996

	Nota	Na dzień	
		31.12.2016	31.12.2015
PASYWA			
Kapitał własny			
Kapitał własny przypadający na akcjonariuszy jednostki dominującej			
Kapitał zakładowy		588 018	588 018
Kapitał z nadwyżki ceny emisyjnej nad wartością nominalną		3 632 464	3 632 464
Kapitał z aktualizacji wyceny instrumentów finansowych		744	814
Pozostałe kapitały		(25 652)	(45 883)
Kapitał rezerwowy z wyceny instrumentów zabezpieczających		33 826	3 980
Zyski zatrzymane		7 946 612	7 158 352
		12 176 012	11 337 745
Udziały niekontrolujące	13	835 717	784 858
Kapitał własny	23	13 011 729	12 122 603
ZOBOWIĄZANIA			
Zobowiązania długoterminowe			
Kredyty, pożyczki i dłużne papiery wartościowe	25	6 275 644	5 933 360
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania	24	48 373	16 527
Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego	28	2 997	992
Rozliczenia dochodu z tytułu dotacji, opłat przyłączeniowych oraz pozostałe	26	660 032	674 682
Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	30	191 798	388 117
Zobowiązania z tytułu świadczeń pracowniczych	31	792 156	818 772
Zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	29	269	-
Rezerwy na pozostałe zobowiązania i inne obciążenia	32	635 488	625 388
		8 606 757	8 457 838
Zobowiązania krótkoterminowe			
Kredyty, pożyczki i dłużne papiery wartościowe	25	448 902	43 399
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania	24	1 141 600	1 223 320
Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego	28	2 141	1 025
Rozliczenia dochodu z tytułu dotacji, opłat przyłączeniowych oraz pozostałe	26	84 150	83 666
Zobowiązania z tytułu bieżącego podatku dochodowego		32 071	87 022
Zobowiązania z tytułu świadczeń pracowniczych	31	416 937	397 986
Zobowiązania z tytułu ekwiwalentu prawa do nieodpłatnego nabycia akcji		281	281
Zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy		2 233	-
Rezerwy na pozostałe zobowiązania i inne obciążenia	32	789 718	567 556
Zobowiązania związane z aktywami trwałymi przeznaczonymi do sprzedaży	14	-	4 300
		2 918 033	2 408 555
Zobowiązania razem		11 524 790	10 866 393
Razem kapitał własny i zobowiązania		24 536 519	22 988 996

Skonsolidowane sprawozdanie z zysków i strat oraz innych całkowitych dochodów

		12 miesięcy zakończonych 31.12.2016	12 miesięcy zakończonych 31.12.2015
	Nota		
Przychody ze sprzedaży		11 513 305	10 081 083
Podatek akcyzowy		(257 627)	(232 691)
Przychody ze sprzedaży netto	33	11 255 678	9 848 392
Pozostałe przychody operacyjne	36	144 038	99 102
Amortyzacja	34	(1 110 350)	(790 375)
Koszty świadczeń pracowniczych	35	(1 490 752)	(989 489)
Zużycie materiałów i surowców oraz wartość sprzedanych towarów	34	(1 361 884)	(1 791 115)
Zakup energii i gazu na potrzeby sprzedaży	34	(4 074 797)	(3 282 923)
Usługi przesyłowe	34	(860 991)	(769 503)
Inne usługi obce	34	(664 644)	(423 204)
Podatki i opłaty	34	(326 537)	(290 201)
Strata na sprzedaży i likwidacji rzeczowych aktywów trwałych		(30 662)	(9 148)
Odpis z tytułu utraty wartości niefinansowych aktywów trwałych	6	(98 160)	(1 501 621)
Pozostałe koszty operacyjne	36	(261 625)	(262 040)
Zysk/(strata) operacyjna		1 119 314	(162 125)
Koszty finansowe	38	(127 010)	(81 751)
Przychody finansowe	37	76 350	84 497
Odpis wartości firmy		-	(251 432)
Przychody z tytułu dywidend		148	1 833
Zysk/(strata) przed opodatkowaniem		1 068 802	(408 978)
Podatek dochodowy	39	(219 889)	10 100
Zysk/(strata) netto okresu sprawozdawczego		848 913	(398 878)
Inne całkowite dochody			
Podlegające przeklasyfikowaniu do zysków lub strat:			
- zmiana wartości godziwej aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży		-	(21 048)
- przeklasyfikowanie wyceny aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży do zysków lub strat		-	(12 854)
- wycena instrumentów zabezpieczających		36 847	4 914
- pozostałe		(70)	(61)
- podatek dochodowy		(7 001)	(934)
Niepodlegające przeklasyfikowaniu do zysków lub strat:			
- przeszacowanie programu określonych świadczeń		9 431	(1 034)
- podatek dochodowy		(1 793)	187
Inne całkowite dochody netto		37 414	(30 830)
Całkowity dochód za okres sprawozdawczy		886 327	(429 708)
Z tego zysk/(strata) netto:			
przypadająca na akcjonariuszy Jednostki Dominującej		784 393	(434 857)
przypadająca na udziały niekontrolujące		64 520	35 979
Z tego całkowity dochód:			
przypadający na akcjonariuszy Jednostki Dominującej		823 949	(464 270)
przypadający na udziały niekontrolujące		62 378	34 562
Zysk/(strata) netto przypisana do akcjonariuszy Jednostki Dominującej		784 393	(434 857)
Średnioważona liczba akcji zwykłych		441 442 578	441 442 578
Zysk/(strata) netto na akcję (w zł na jedną akcję)	41	1,78	(0,99)
Zysk/(strata) rozwodniona na akcję (w zł na jedną akcję)		1,78	(0,99)

Grupa Kapitałowa Enea

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe sporządzone według MSSF UE za rok obrotowy kończący się 31 grudnia 2016 r.

*(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. złotych, o ile nie podano inaczej)***Skonsolidowane sprawozdanie ze zmian w kapitale własnym:****(a) Rok 2016**

Nota	Kapitał zakładowy (wartość nominalna)	Przeszacowanie kapitału zakładowego	Kapitał zakładowy razem	Kapitał z nadwyżki ceny emisyjnej nad wartością nominalną akcji	Kapitał z aktualizacji wyceny instrumentów finansowych	Pozostałe kapitały	Kapitał rezerwowo z wyceny instrumentów zabezpieczających	Zyski zatrzymane	Kapitał przypadający na udziały niekontrolujące	Razem kapitał własny
Stan na 01.01.2016	441 443	146 575	588 018	3 632 464	814	(45 883)	3 980	7 158 352	784 858	12 122 603
Zysk netto okresu sprawozdawczego								784 393	64 520	848 913
Inne całkowite dochody netto					(70)		29 846	9 780	(2 142)	37 414
Całkowite dochody netto rozpoznane w okresie					(70)		29 846	794 173	62 378	886 327
Wykup udziałów niekontrolujących w spółkach zależnych						20 231			(11 519)	8 712
Inne								(5 913)		(5 913)
Stan na 31.12.2016	441 443	146 575	588 018	3 632 464	744	(25 652)	33 826	7 946 612	835 717	13 011 729

Grupa Kapitałowa Enea

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe sporządzone według MSSF UE za rok obrotowy kończący się 31 grudnia 2016 r.

*(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. złotych, o ile nie podano inaczej)***(b) Rok 2015**

Nota	Kapitał zakładowy (wartość nominalna)	Przeszacowanie kapitału zakładowego	Kapitał zakładowy razem	Kapitał z nadwyżki ceny emisyjnej nad wartością nominalną akcji	Kapitał z aktualizacji wyceny instrumentów finansowych	Pozostałe kapitały	Kapitał rezerwowowy z wyceny instrumentów zabezpieczających	Zyski zatrzymane	Kapitał przypadający na udziały niekontrolujące	Razem kapitał własny
Stan na 01.01.2015	441 443	146 575	588 018	3 632 464	34 777	(45 883)	-	7 804 989	49 648	12 064 013
(Strata)/zysk netto okresu sprawozdawczego								(434 857)	35 979	(398 878)
Inne całkowite dochody netto					(33 963)		3 980	(847)		(30 830)
Całkowite dochody netto rozpoznane w okresie					(33 963)		3 980	(435 704)	35 979	(429 708)
Dywidendy	40							(207 478)	(5)	(207 483)
Nabycie spółki zależnej									699 236	699 236
Inne								(3 455)		(3 455)
Stan na 31.12.2015	441 443	146 575	588 018	3 632 464	814	(45 883)	3 980	7 158 352	784 858	12 122 603

Skonsolidowane sprawozdanie z przepływów pieniężnych

		12 miesięcy zakończonych	12 miesięcy zakończonych
		31.12.2016	31.12.2015
Przepływy pieniężne z działalności operacyjnej			
Zysk/(strata) netto okresu sprawozdawczego		848 913	(398 878)
Korekty:			
Podatek dochodowy w zyskach i stratach	39	219 889	(10 100)
Amortyzacja	34	1 110 350	790 375
Strata na sprzedaży i likwidacji rzeczowych aktywów trwałych		30 662	9 148
Odpis z tytułu utraty wartości niefinansowych aktywów trwałych	6	98 160	1 501 621
Odpis wartości firmy		-	251 432
Strata na sprzedaży aktywów finansowych		1 941	3 342
Przychody z tytułu odsetek		(9 591)	(9 823)
Przychody z tytułu dywidend		(148)	(1 833)
Koszty z tytułu odsetek		84 144	53 672
Zysk z wyceny instrumentów finansowych		(7 370)	(7 788)
Rozliczenie powiązania istniejącego przed przejściem	36	-	94 000
Inne korekty		(24 766)	(5 614)
		1 503 271	2 668 432
Podatek dochodowy zapłacony		(270 365)	(302 048)
Zmiany kapitału obrotowego:			
Prawa do emisji CO2		(99 228)	(96 767)
Zapasy		202 145	(27 421)
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności		(186 484)	333 985
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania		190 495	(189 771)
Zobowiązania z tytułu świadczeń pracowniczych		4 470	(40 043)
Rozliczenia dochodu z tytułu dotacji, opłat przyłączeniowych oraz pozostałe		(14 375)	45 431
Aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży i związane z nimi zobowiązania		(636)	(1 222)
Pozostałe rezerwy na zobowiązania i inne obciążenia		246 239	214 718
		342 626	238 910
Przepływy pieniężne netto z działalności operacyjnej		2 424 445	2 206 416
Przepływy pieniężne z działalności inwestycyjnej			
Nabycie rzeczowych i niematerialnych aktywów trwałych		(2 688 358)	(2 847 396)
Wpływy ze sprzedaży rzeczowych i niematerialnych aktywów trwałych		6 143	9 944
Nabycie aktywów finansowych		(18 500)	(23 402)
Wpływ ze zbycia aktywów finansowych		216 689	366 506
Nabycie jednostek zależnych skorygowane o nabyte środki pieniężne		(10 187)	(1 259 591)
Zbycie jednostek zależnych i stowarzyszonych		11 600	8 031
Dywidendy otrzymane		148	1 833
Wyptywy z tytułu gromadzenia środków pieniężnych na rachunku bankowym Funduszu		(20 346)	-
Likwidacji Kopalń			
Odsetki otrzymane		11 720	8 781
Inne wpływy z działalności inwestycyjnej		511	10 630
Przepływy pieniężne netto z działalności inwestycyjnej		(2 490 580)	(3 724 664)
Przepływy pieniężne z działalności finansowej			
Otrzymane kredyty i pożyczki		124 888	481 007
Emisja obligacji		750 000	2 581 000
Spłata kredytów i pożyczek		(13 329)	(82 146)
Wykup obligacji		(100 000)	-
Dywidendy wypłacone akcjonariuszom jednostki dominującej		(1 053)	(208 313)
Wydatki związane z płatnością zobowiązań leasingu finansowego		(1 463)	(1 761)
Wydatki związane z przyszłymi emisjami obligacji		(4 536)	(9 434)
Odsetki zapłacone		(151 295)	(82 266)
Inne wydatki z działalności finansowej		(18 954)	(25 061)
Przepływy pieniężne netto z działalności finansowej		584 258	2 653 026
Przepływy pieniężne netto razem		518 123	1 134 778
Stan środków pieniężnych na poczet okresu sprawozdawczego	21	1 822 094	687 316
Stan środków pieniężnych na koniec okresu sprawozdawczego	21	2 340 217	1 822 094

Noty do skonsolidowanego sprawozdania finansowego

1. Informacje ogólne

1.1. Informacje ogólne dotyczące Enea S.A. i Grupy Kapitałowej Enea

Nazwa (firma):	Enea Spółka Akcyjna
Forma prawna:	spółka akcyjna
Kraj siedziby:	Rzeczpospolita Polska
Siedziba:	Poznań
Adres:	ul. Górecka 1, 60-201 Poznań
KRS:	0000012483
Numer telefonu:	(+48 61) 884 55 44
Numer faksu:	(+48 61) 884 59 59
E-mail:	enea@enea.pl
Strona internetowa:	www.enea.pl
Numer klasyfikacji statystycznej (REGON):	630139960
Numer klasyfikacji podatkowej (NIP):	777-00-20-640

Głównym przedmiotem działalności Grupy Kapitałowej Enea („Grupa”, „Grupa Kapitałowa”) jest:

- produkcja energii elektrycznej i ciepłej (Enea Wytwarzanie Sp. z o.o., Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej Sp. z o.o. w Obornikach, Miejska Energetyka Ciepła Piła Sp. z o.o., Miejskie Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej Sp. z o.o. w Białymstoku);
- obrót energią elektryczną (Enea S.A., Enea Trading Sp. z o.o.);
- dystrybucja energii elektrycznej (Enea Operator Sp. z o.o.);
- dystrybucja ciepła (Enea Wytwarzanie Sp. z o.o., Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej Sp. z o.o. w Obornikach, Miejska Energetyka Ciepła Piła Sp. z o.o., Miejskie Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej Sp. z o.o. w Białymstoku);
- górnictwo i wzbogacanie węgla kamiennego (Grupa Lubelski Węgiel „Bogdanka” S.A.).

Na 31 grudnia 2016 r. struktura akcjonariuszy Jednostki Dominującej przedstawia się następująco: Skarb Państwa Rzeczypospolitej Polskiej posiada 51,5% akcji, PZU TFI 5,2% i pozostali akcjonariusze 43,3%.

Na 31 grudnia 2016 roku statutowy kapitał zakładowy Enea S.A. był równy 441 443 tys. zł (588 018 tys. zł po przekształceniu na MSSF UE z uwzględnieniem hiperinflacji i innych korekt) i dzielił się na 441 442 578 akcji.

Grupa Kapitałowa Enea

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe sporządzone według MSSF UE za rok obrotowy kończący się 31 grudnia 2016 r.

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. złotych, o ile nie podano inaczej)

Na 31 grudnia 2016 roku Grupa Kapitałowa składała się z jednostki dominującej Enea S.A. („Spółka”, „Jednostka Dominująca”), 12 spółek zależnych, 9 spółek pośrednio zależnych oraz 1 spółki współkontrolowanej.

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało sporządzone przy założeniu kontynuowania działalności gospodarczej w dającej się przewidzieć przyszłości. Nie istnieją okoliczności wskazujące na zagrożenie kontynuowania działalności przez Grupę.

1.2. Skład Zarządu i Rady Nadzorczej

Zarząd

	<u>31.12.2016</u>	<u>31.12.2015</u>
Prezes Zarządu	Mirostaw Kowalik	p.o. Prezesa Zarządu Wiestaw Piosik
Członek Zarządu ds. Finansowych	Mikołaj Franzkowiak	Dalida Gepfert
Członek Zarządu ds. Handlowych	Piotr Adamczak	Grzegorz Kinelski
Członek Zarządu ds. Korporacyjnych	Wiestaw Piosik	--

21 stycznia 2016 r. Rada Nadzorcza Spółki podjęła uchwały o powołaniu ze skutkiem od dnia 15 lutego 2016 r. Pana Piotra Adamczaka na stanowisko Członka Zarządu ds. Handlowych i Pana Mikołaja Franzkowiaka na stanowisko Członka Zarządu ds. Finansowych.

30 grudnia 2015 r. Rada Nadzorcza Enea S.A. podjęła uchwałę o odwołaniu z dniem 7 stycznia 2016 r. Pani Dalidy Gepfert – Członka Zarządu ds. Finansowych oraz Pana Grzegorza Kinelskiego – Członka Zarządu ds. Handlowych ze składu Zarządu Enea S.A. oraz podjęła uchwałę o cofnięciu delegowania z dniem 7 stycznia 2016 r. Członka Rady Nadzorczej Pana Wiestawa Piosika do czasowego wykonywania czynności Prezesa Zarządu Enea S.A.

30 grudnia 2015 r. Rada Nadzorcza Enea S.A. podjęła również uchwałę o powołaniu ze skutkiem od dnia 7 stycznia 2016 r. Pana Mirostawa Kowalika na stanowisko Prezesa Zarządu i Pana Wiestawa Piosika na stanowisko Członka Zarządu ds. Korporacyjnych w Zarządzie Enea S.A., kolejnej kadencji, która rozpoczęła się 7 stycznia 2016 r. oraz podjęła uchwałę o delegowaniu z dniem 7 stycznia 2016 r. Członka Rady Nadzorczej Pana Sławomira Brzezińskiego do czasowego wykonywania czynności Członka Zarządu ds. Handlowych Enea S.A., do czasu powołania nowego Członka Zarządu ds. Handlowych.

Grupa Kapitałowa Enea

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe sporządzone według MSSF UE za rok obrotowy kończący się 31 grudnia 2016 r.

*(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. złotych, o ile nie podano inaczej)***Rada Nadzorcza**

	31.12.2016	31.12.2015
Przewodnicząca Rady Nadzorczej	Małgorzata Niezgoda	Małgorzata Niezgoda
Wiceprzewodniczący Rady Nadzorczej	Piotr Kossak	Tomasz Gołębiowski
Sekretarz Rady Nadzorczej	Rafał Szymański	Sandra Malinowska
Członek Rady Nadzorczej	Rafał Bargiel	Radostaw Winiarski
Członek Rady Nadzorczej	Piotr Mirkowski	Wiesław Piosik
Członek Rady Nadzorczej	Sławomir Brzeziński	Sławomir Brzeziński
Członek Rady Nadzorczej	Wojciech Klimowicz	Wojciech Klimowicz
Członek Rady Nadzorczej	Tadeusz Mikłosz	Tadeusz Mikłosz
Członek Rady Nadzorczej	Roman Stryjski	Rafał Szymański
Członek Rady Nadzorczej	Paweł Skopiński	----

30 grudnia 2015 r. Rada Nadzorcza Enea S.A. podjęła uchwałę o delegowaniu z dniem 7 stycznia 2016 r. Członka Rady Nadzorczej Sławomira Brzezińskiego do czasowego wykonywania czynności Członka Zarządu ds. Handlowych Enea S.A., do czasu powołania nowego Członka Zarządu ds. Handlowych.

7 stycznia 2016 r. do Spółki wpłynęła rezygnacja Pana Wiesława Piosika z pełnienia funkcji Członka Rady Nadzorczej ze skutkiem na dzień 7 stycznia 2016 r. Rezygnacja została złożona w związku z powołaniem ww. osoby z dniem 7 stycznia 2016 r. w skład Zarządu Spółki.

15 stycznia 2016 r. NWZ Enea S.A. odwołało ze składu Rady Nadzorczej następujących jej Członków: Sandrę Malinowską, Radostawa Winiarskiego oraz Tomasza Gołębiowskiego – członka niezależnego.

15 stycznia 2016 r. NWZ Enea S.A. powołało w skład Rady Nadzorczej 4 nowych Członków Rady Nadzorczej w osobach: Piotra Kossaka - członka niezależnego, Rafała Bargiela, Piotra Mirkowskiego i Romana Stryjskiego.

5 września 2016 r. na podstawie oświadczenia Ministra Energii powołano w skład Rady Nadzorczej Pawła Skopińskiego.

2. Oświadczenie zgodności

Niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało sporządzone zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej, które zostały zatwierdzone przez Unię Europejską („MSSF UE”) i zostało zaakceptowane przez Zarząd Enea S.A.

Zarząd Jednostki Dominującej wykorzystał swoją najlepszą wiedzę co do zastosowania standardów i interpretacji, jak również metod i zasad wyceny poszczególnych pozycji skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupy Kapitałowej Enea zgodnie z MSSF UE na dzień 31 grudnia 2016 r. Przedstawione zestawienia i objaśnienia zostały ustalone przy dołożeniu należytej staranności. Niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe podlegało badaniu

przez biegłego rewidenta.

3. Ważne oszacowania i założenia

Sporządzenie skonsolidowanego sprawozdania finansowego zgodnie z MSSF UE wymaga od Zarządu przyjęcia pewnych założeń i dokonania szacunków, które wpływają na przyjęte zasady rachunkowości oraz na wielkości wykazane w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym oraz w notach do tego sprawozdania finansowego. Założenia i szacunki oparte są na najlepszej wiedzy Zarządu na temat bieżących i przyszłych zdarzeń i działań. Rzeczywiste wyniki mogą się jednak różnić od przewidywanych. Podstawowe obszary, w których szacunki Zarządu mają istotny wpływ na skonsolidowane sprawozdanie finansowe to:

- **świadczenia pracownicze w trakcie i po okresie zatrudnienia** – przyjęto wycenę rezerw na świadczenia pracownicze sporządzoną poprzez określenie salda zobowiązań na koniec okresu sprawozdawczego z tytułu przewidywanych przyszłych wypłat świadczeń, obliczoną w sposób aktuarialny; stopa dyskontowa oraz tempo długookresowego wzrostu wynagrodzeń mają wpływ na dokonany szacunek (nota 31),
- **okresy amortyzacji rzeczowych i niematerialnych aktywów trwałych** - wysokość odpisów amortyzacyjnych jest ustalana na podstawie przewidywanego okresu ekonomicznego użytkowania składników rzeczowych aktywów trwałych lub wartości niematerialnych. Okresy ekonomicznego użytkowania są weryfikowane przynajmniej raz w ciągu roku obrotowego. Stosowane okresy amortyzacji zostały przedstawione w notach 55.5, 55.6, 55.7 i 55.12 niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego,
- **odpisy aktualizujące należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe** – wysokość odpisu stanowi różnica pomiędzy wartością bilansową, a wartością bieżącą szacowanych przyszłych przepływów pieniężnych, zdyskontowanych według oryginalnej efektywnej stopy procentowej; zmiana wartości szacowanych przyszłych przepływów pieniężnych spowoduje zmianę oszacowania wielkości odpisów aktualizujących należności (nota 16),
- **niezafakturowane przychody ze sprzedaży na koniec okresu obrotowego** – oszacowanie wielkości sprzedaży energii nierozliczonej odbywa się na podstawie szacowanego zużycia energii elektrycznej w okresie od dnia ostatniego odczytu rozliczeniowego do końca okresu obrotowego (nota 16),
- **odszkodowania za bezumowne korzystanie z nieruchomości** – szacowanie obejmuje potencjalną wypłatę odszkodowań za tzw. bezumowne korzystanie z gruntu i czynszu dzierżawnego (nota 32, 47.5),
- **rezerwa na rekultywację składowiska** – Grupa po zapełnieniu lub zamknięciu składowiska żużla i popiołu ma obowiązek dokonania rekultywacji terenu. Ze względu na fakt, iż Grupa posiada duże, niezapełnione obszary składowiska przewidywany termin rekultywacji będzie miał miejsce w 2060 r. Przyszłe oszacowane koszty rekultywacji składowiska zostały zdyskontowane do wartości bieżącej na dzień 31 grudnia 2016 r. przy użyciu stopy dyskontowej 3,20 % (nota 32),
- **wartość odzyskiwalna rzeczowych i niematerialnych aktywów trwałych** – testy na utratę wartości ośrodków wypracowujących przepływy pieniężne przeprowadzane są w oparciu o szereg założeń, których część jest poza kontrolą Grupy. Znaczące zmiany tych założeń mają wpływ na wyniki testów na utratę wartości i w konsekwencji na sytuację finansową oraz wyniki finansowe Grupy (nota 6),

Grupa Kapitałowa Enea

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe sporządzone według MSSF UE za rok obrotowy kończący się 31 grudnia 2016 r.

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. złotych, o ile nie podano inaczej)

- **rezerwa na zakup praw do emisji CO₂** – osądy obejmują założenie co do przydziału bezpłatnych uprawnień do emisji CO₂ należnych Grupie za 2016 r. (nota 32),
- **oszacowanie okresu żywotności kopalni oraz zasobów węgla** – okres żywotności kopalni (LWB) szacuje się w oparciu o posiadane zasoby operatywne węgla objęte koncesją oraz szacowane zdolności produkcyjne, na rok 2043. Faktyczny termin likwidacji kopalni może jednak różnić się od szacowanego przez Grupę. Wynika to z uwzględnienia w wyliczeniu szacowanego okresu żywotności kopalni wyłącznie zasobów operatywnych węgla. W 2014 r. Grupa otrzymała koncesję na wydobywanie na obszar K-3, czynione są również starania o uzyskanie następných koncesji wydobywczých, co może wpłynąć na znaczne wydłużenie okresu żywotności kopalni,
- **oszacowanie rezerwy na koszty likwidacji zakładu górniczego** – Grupa tworzy rezerwę na koszty likwidacji zakładu górniczego, do których jest zobligowana istniejącymi przepisami prawa. Główne założenia wykorzystywane przy ustalaniu kosztów z tytułu likwidacji zakładu górniczego zawierają założenia odnośnie okresu żywotności kopalni, przewidywanej inflacji oraz długoterminowych stóp dyskontowych. Wszelkie zmiany tych założeń wpływają na wartość bilansową rezerwy (nota 32),
- **rezerwa na różnicę z oszacowania wartości udziałów spółki Eco-Power Sp. z o.o.** – Grupa dokonała oszacowania wartości udziałów spółki Eco-Power Sp. z o.o. oraz utworzyła rezerwę na różnicę pomiędzy ceną uwzględniającą kwotę bazową, która wynosi 286 500 000,00 zł a wartością oszacowaną w modelu Enea S.A. (nota 54).

4. Skład Grupy Kapitałowej – wykaz jednostek zależnych i współkontrolowanych

	Nazwa i adres spółki	Udział Enea S.A. w całkowitej liczbie głosów w % 31.12.2016	Udział Enea S.A. w całkowitej liczbie głosów w % 31.12.2015
1.	Enea Operator Sp. z o.o. Poznań, ul. Strzeszyńska 58	100	100
2.	Enea Wytwarzanie Sp. z o.o. Świerże Górne, gmina Kozienice, Kozienice 1	100	100
3.	Enea Oświetlenie Sp. z o.o. ⁴ Szczecin, ul. Ku Słońcu 34	100	100
4.	Enea Trading Sp. z o.o. Świerże Górne, gmina Kozienice, Kozienice 1	100	100
5.	Szpital Uzdrawiskowy ENERGETYK Sp. z o.o. Inowrocław, ul. Wilkońskiego 2	.. ⁶	100
6.	Enea Logistyka Sp. z o.o. Poznań, ul. Strzeszyńska 58	100	100
7.	Enea Serwis Sp. z o.o. Lipno, Gronówko 30	100	100
8.	Enea Centrum Sp. z o.o. Poznań, ul. Górecka 1	100	100
9.	Enea Pomiary Sp. z o.o. Poznań, ul. Strzeszyńska 58	100	100
10.	ENERGO-TOUR Sp. z o.o. w likwidacji Poznań, ul. Strzeszyńska 58	100 ⁵	100 ⁵
11.	Enea Innovation Sp. z o.o. Warszawa, ul. Jana Pawła II 25	100	100
12.	Lubelski Węgiel BOGDANKA S. A. Bogdanka, Puchaczów	65,99	65,99
13.	Annacond Enterprises Sp. z o.o. Warszawa, ul. Jana Pawła II 25	61	61
14.	Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej Sp. z o.o. Oborniki, ul. Wybudowanie 56	99,93 ¹	99,91 ¹
15.	Miejskie Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej Sp. z o.o. Białystok, ul. Warszawska 27	91,02 ¹	86,36 ¹
16.	Miejska Energetyka Ciepła Piła Sp. z o.o. Piła, ul. Kaczorska 20	71,11 ¹	71,11 ¹
17.	Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej Zachód Sp. z o.o. Białystok, ul. Starosielce 2/1	100 ¹	100 ¹
18.	Centralny System Wymiany Informacji Sp. z o.o. ⁷ Poznań, ul. Strzeszyńska 58	100 ³	100 ³
19.	EkoTRANS Bogdanka Sp. z o.o. Bogdanka, Puchaczów	65,99 ²	65,99 ²
20.	RG Bogdanka Sp. z o.o. Bogdanka, Puchaczów	65,99 ²	65,99 ²
21.	MR Bogdanka Sp. z o.o. Bogdanka, Puchaczów	65,99 ²	65,99 ²
22.	Łęczyńska Energetyka Sp. z o.o. Bogdanka, Puchaczów	58,53 ²	58,53 ²
23.	ElectroMobility Poland S.A. Warszawa, ul. Mysia 2	25 ⁸	-

¹ – spółka pośrednio zależna poprzez udziały w spółce Enea Wytwarzanie Sp. z o.o.

29 listopada 2016 r. Nadzwyczajne Zgromadzenie Wspólników Spółki Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej w Obornikach spółka z ograniczoną odpowiedzialnością, postanowiło podwyższyć kapitał zakładowy Spółki o kwotę 1 400 tys. zł poprzez utworzenie nowych 2 800 udziałów o wartości nominalnej 500 zł każdy. Wszystkie nowo utworzone udziały w kapitale zakładowym Spółki zostały zaofiarowane do objęcia Spółce Enea Wytwarzanie sp. z o.o., która pokryje je w całości wkładem pieniężnym; kwotę zapłacono 2 grudnia 2016 r. Wpisu do KRS dokonano 21 grudnia 2016 r.

¹⁷ września 2015 r. Uchwałą nr 547/2015 Zarządu Enea Wytwarzanie Sp. z o.o. uruchomiono projekt „Nabycie udziałów pracowniczych MPEC sp. z o.o. w Białymstoku”. 17 listopada 2015 r. Uchwałą nr 661/2015 udzielono pełnomocnictw do zawierania umów przedwstępnych i przyrzeczonych. Możliwa do nabycia ilość udziałów to 75 tys. Zawieranie Umów

Grupa Kapitałowa Enea

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe sporządzone według MSSF UE za rok obrotowy kończący się 31 grudnia 2016 r.

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. złotych, o ile nie podano inaczej)

Przedwstępnych przewidziano od dnia 7 grudnia 2015 roku do 27 stycznia 2016 roku. Umowy Przyniesione będą zawierane po dniu 16 września 2016 roku. Do końca grudnia 2015 roku zawarto Umowy Przedwstępne Sprzedaży udziałów na łączną kwotę 747 tys. zł. W roku 2016 Enea Wytwarzanie sp. z o.o. nabyła 67 209 udziałów MPEC sp. z o.o. w Białymstoku za kwotę 7 688 tys. zł i na koniec roku posiada 91,02% udziału w kapitale zakładowym.

² – spółka pośrednio zależna poprzez udziały w spółce Lubelski Węgiel BOGDANKA S.A.

³ – spółka pośrednio zależna poprzez udziały w spółce Enea Operator Sp. z o.o.

⁴ – 16 czerwca 2016 r. NZW Enea Oświetlenie Sp. z o.o. zmieniło umowę spółki poprzez zmianę siedziby spółki na Szczecin 71-080 ul. Ku Słońcu 34. Zmiana umowy spółki została zarejestrowana w KRS 6 lipca 2016 r.

⁵ – 30 marca 2015 r. Nadzwyczajne Zgromadzenie Wspólników spółki podjęło uchwałę w sprawie rozwiązania spółki po przeprowadzeniu postępowania likwidacyjnego, uchwała weszła w życie 1 kwietnia 2015 r. 5 listopada 2015 r. został złożony wniosek do KRS o wykreślenie spółki.

⁶ – 5 września 2016 r. została zawarta umowa sprzedaży udziałów spółki Szpital Uzdrawiskowy ENERGETYK Sp. z o.o., 2 grudnia 2016 r. doszło do przeniesienia własności udziałów Spółki na inwestora.

⁷ – spółka pośrednio zależna poprzez udziały w spółce Enea Operator Sp. z o.o. Spółka powstała 18 września 2015 r. 95% udziałów objęła spółka Enea Operator Sp. z o.o. a 5% Enea Pomiary Sp. z o.o., 10 listopada 2015 r. Enea Operator Sp. z o.o. nabyła od Enea Pomiary Sp. z o.o. 1 udział spółki Centralny System Wymiany Informacji Sp. z o.o. (CSWI), tym samym stała się 100% udziałowcem spółki CSWI.

9 grudnia 2015 r. została zawarta umowa sprzedaży udziałów pomiędzy Enea Operator Sp. z o.o. a 4 spółkami dystrybucyjnymi (RWE STOEN, ENERGA - OPERATOR, PGE Dystrybucja, Tauron Dystrybucja). W wyniku powyższej transakcji podmioty będą miały po 20% udziałów w kapitale spółki. Do przeniesienia udziałów dojdzie m.in. pod warunkiem uzyskania zgody Prezesa UOKiK na koncentrację.

23 czerwca 2016 r. został zawarty aneks nr 1 do wyżej wymienionej umowy sprzedaży udziałów. W myśl zmienionych zapisów umowy do przeniesienia własności udziałów dojdzie nie wcześniej niż 31 grudnia 2016 r.

8 grudnia 2016 r. został zawarty aneks nr 2 do wyżej wymienionej umowy sprzedaży udziałów. W myśl zmienionych zapisów umowy do przeniesienia własności udziałów dojdzie nie wcześniej niż 30 czerwca 2017 r.

⁸ – 19 października 2016 r. PGE Polska Grupa Energetyczna, ENERGA, Enea oraz Tauron Polska Energia powołały spółkę ElectroMobility Poland. Działalność nowej spółki ma przyczynić się do powstania systemu elektromobilności w Polsce. 7 grudnia 2016 r. dokonano wpisu do rejestru KRS – zarejestrowano spółkę.

5. Informacje dotyczące segmentów działalności

Zarządzanie działalnością Grupy dokonywane jest w podziale na segmenty, które wyodrębnione są ze względu na rodzaj oferowanych produktów i usług. W Grupie Kapitałowej Enea wyodrębnia się pięć segmentów działalności:

- obrót – zakup i sprzedaż energii elektrycznej,
- dystrybucja – usługi dystrybucji oraz przesyłania energii elektrycznej,
- wytwarzanie – wytwarzanie energii elektrycznej i ciepła,
- wydobywanie – produkcja i sprzedaż węgla, spółki wspierające działalność kopalni,
- działalność pozostała - konserwacja i modernizacja urządzeń oświetlenia drogowego, usługi transportowe, usługi remontowe i budowlane, usługi turystyczne, działalność w zakresie ochrony zdrowia.

Przychody segmentu są przychodami osiąganymi ze sprzedaży zewnętrznym klientom oraz transakcji z innymi segmentami, które dają się bezpośrednio przyporządkować do danego segmentu. W 2016 r. w segmencie wydobywanie odbiorcą, dla którego udział w sprzedaży przekroczył 10% przychodów ze sprzedaży ogółem była spółka ENGIE Energia Polska (22%). Koszty segmentu są kosztami składającymi się z kosztów sprzedaży zewnętrznym klientom oraz kosztów transakcji realizowanych z innymi segmentami w ramach Grupy, które wynikają z działalności operacyjnej danego segmentu i dają się bezpośrednio przyporządkować do tego segmentu.

W transakcjach międzysegmentowych stosowane są ceny rynkowe, zapewniające poszczególnym jednostkom uzyskanie marży właściwej do samodzielnego funkcjonowania na rynku. EBITDA jest definiowana jako wynik operacyjny pomniejszony o amortyzację oraz odpis z tytułu utraty wartości niefinansowych aktywów trwałych.

Informacje dotyczące obszarów geograficznych

Działalność Grupy realizowana była w 2016 r. i 2015 r. w jednym obszarze geograficznym tj. na terytorium Polski.

Grupa Kapitałowa Enea

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe sporządzone według MSSF UE za rok obrotowy kończący się 31 grudnia 2016 r.

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. złotych, o ile nie podano inaczej)

Wyniki segmentów:

(a) Rok 2016 za okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2016 r. przedstawiają się następująco:

	Obrót	Dystrybucja	Wytwarzanie	Wydobycie	Pozostała działalność	Wyłączenia	Razem
Przychody ze sprzedaży netto	6 248 669	3 031 528	843 330	965 990	166 161	-	11 255 678
Sprzedaż między segmentami	930 097	52 350	2 466 984	819 991	367 740	(4 637 162)	-
Przychody ze sprzedaży netto ogółem	7 178 766	3 083 878	3 310 314	1 785 981	533 901	(4 637 162)	11 255 678
Koszty ogółem	(7 025 563)	(2 452 271)	(3 131 563)	(1 544 792)	(534 648)	4 605 677	(10 083 160)
Wynik segmentu	153 203	631 607	178 751	241 189	(747)	(31 485)	1 172 518
Amortyzacja	(793)	(479 720)	(247 931)	(363 238)	(28 260)		
Odpis z tytułu utraty wartości niefinansowych aktywów trwałych	-	-	(90 808)	(7 352)	-		
EBITDA	153 996	1 111 327	517 490	611 779	27 513		
% przychodów ze sprzedaży netto	2,2%	36,0%	15,6%	34,3 %	5,2%		
Nieprzypisane koszty całej Grupy (koszty zarządu)							(53 204)
Zysk z działalności operacyjnej							1 119 314
Koszty finansowe							(127 010)
Przychody finansowe							76 350
Przychody z tytułu dywidend							148
Podatek dochodowy							(219 889)
Zysk netto							848 913
Udział w zysku udziałów niekontrolujących							64 520

Grupa Kapitałowa Enea

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe sporządzone według MSSF UE za rok obrotowy kończący się 31 grudnia 2016 r.

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. złotych, o ile nie podano inaczej)

Wyniki segmentów:

(b) Rok 2015 za okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2015 r. przedstawiają się następująco:

	Obrót	Dystrybucja	Wytwarzanie	Wydobycie	Pozostała działalność	Wyłączenia	Razem
Przychody ze sprzedaży netto	5 300 931	3 000 392	1 127 204	226 676	193 189	-	9 848 392
Sprzedaż między segmentami	631 119	69 089	2 404 255	135 904	355 967	(3 596 334)	-
Przychody ze sprzedaży netto ogółem	5 932 050	3 069 481	3 531 459	362 580	549 156	(3 596 334)	9 848 392
Koszty ogółem	(5 806 738)	(2 367 422)	(4 436 926)	(246 914)	(549 497)	3 538 719	(9 868 778)
Wynik segmentu	125 312	702 059	(905 467)	115 666	(341)	(57 615)	(20 386)
Amortyzacja	(783)	(436 823)	(299 255)	(40 441)	(19 593)		
Odpis z tytułu utraty wartości niefinansowych aktywów trwałych	-	-	(1 501 621)	-	-		
EBITDA	126 095	1 138 882	895 409	156 107	19 252		
% przychodów ze sprzedaży netto	2,1%	37,1%	25,4%	43,1 %	3,5%		
Nieprzypisane koszty całej Grupy (koszty zarządu)							(47 739)
Rozliczenie powiązania istniejącego przed przejęciem							(94 000)
Strata z działalności operacyjnej							(162 125)
Koszty finansowe							(81 751)
Przychody finansowe							84 497
Odpis wartości firmy*							(251 432)
Przychody z tytułu dywidend							1 833
Podatek dochodowy							10 100
Strata netto							(398 878)
Udział w zysku udziałów niekontrolujących							35 979

* Odpis wartości firmy dotyczy segmentów wytwarzanie i wydobywanie.

Grupa Kapitałowa Enea

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe sporządzone według MSSF UE za rok obrotowy kończący się 31 grudnia 2016 r.

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. złotych, o ile nie podano inaczej)

Pozostałe informacje dotyczące segmentów na dzień 31 grudnia 2016 r. oraz za okres 12 miesięcy kończący się tego dnia przedstawiają się następująco:

	Obrót	Dystrybucja	Wytwarzanie	Wydobycie	Pozostała działalność	Wyłączenia	Razem
Rzeczowe aktywa trwałe	15 762	7 886 676	7 802 643	2 760 196	313 404	(409 966)	18 368 715
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności	983 072	505 957	486 950	242 258	115 628	(548 538)	1 785 327
Razem	998 834	8 392 633	8 289 593	3 002 454	429 032	(958 504)	20 154 042
AKTYWA wyłączone z segmentacji							4 382 477
- w tym rzeczowe aktywa trwałe							13 783
- w tym należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności							69 851
RAZEM: AKTYWA							24 536 519
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania	390 417	347 056	346 744	273 016	206 956	(458 739)	1 105 450
Kapitał własny i zobowiązania wyłączone z segmentacji							23 431 069
- w tym zobowiązania z tytułu dostaw i usług i pozostałe zobowiązania							84 523
RAZEM: KAPITAŁ WŁASNY I ZOBOWIĄZANIA							24 536 519

za okres 12 miesięcy kończący się 31 grudnia 2016 r.

Nakłady inwestycyjne na rzeczowe aktywa trwałe i wartości niematerialne	1 212	923 929	1 382 682	306 620	71 552	(27 013)	2 658 982
Nakłady inwestycyjne na rzeczowe aktywa trwałe i wartości niematerialne wyłączone z segmentacji							-
Amortyzacja	793	479 720	247 931	363 238	28 260	(11 402)	1 108 540
Amortyzacja wyłączona z segmentacji							1 810
Utworzenie/(rozwiązanie/wykorzystanie) odpisów aktualizujących należności	3 534	3 198	1 876	5 090	(1 124)	745	13 322

Grupa Kapitałowa Enea

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe sporządzone według MSSF UE za rok obrotowy kończący się 31 grudnia 2016 r.

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. złotych, o ile nie podano inaczej)

Pozostałe informacje dotyczące segmentów na dzień 31 grudnia 2015 r. oraz za okres 12 miesięcy kończący się tego dnia przedstawiają się następująco:

	Obrót	Dystrybucja	Wytwarzanie	Wydobycie	Pozostała działalność	Wyłączenia	Razem
Rzeczowe aktywa trwałe	18 521	7 486 881	6 766 080	2 889 367	289 240	(387 861)	17 062 228
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności	911 560	453 446	401 867	232 143	105 722	(474 767)	1 629 971
Razem	930 081	7 940 327	7 167 947	3 121 510	394 962	(862 628)	18 692 199
AKTYWA wyłączone z segmentacji							4 296 797
- w tym rzeczowe aktywa trwałe							12 750
- w tym należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności							131 096
RAZEM: AKTYWA							22 988 996
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania	229 234	429 474	473 841	197 420	209 924	(429 126)	1 110 767
Kapitał własny i zobowiązania wyłączone z segmentacji							21 878 229
- w tym zobowiązania z tytułu dostaw i usług i pozostałe zobowiązania							129 080
RAZEM: KAPITAŁ WŁASNY I ZOBOWIĄZANIA							22 988 996

za okres 12 miesięcy kończący się 31 grudnia 2015 r.

Nakłady inwestycyjne na rzeczowe aktywa trwałe i wartości niematerialne	2 079	925 146	1 953 791	49 244	55 416	(34 740)	2 950 936
Nakłady inwestycyjne na rzeczowe aktywa trwałe i wartości niematerialne wyłączone z segmentacji							-
Amortyzacja	783	436 823	299 255	40 441	19 593	(10 439)	786 456
Amortyzacja wyłączona z segmentacji							3 919
Utworzenie/(rozwiązanie/wykorzystanie) odpisów aktualizujących należności	(1 537)	1 975	(6 555)	1 439	(1 596)	(4)	(6 278)

6. Testy na utratę wartości aktywów trwałych

W czwartym kwartale 2016 r., w związku z posiadanymi informacjami i analizami dotyczącymi między innymi zmiany rynkowych cen energii elektrycznej, świadectw pochodzenia energii, oraz zmianą prognoz wskaźników makroekonomicznych Grupa przeprowadziła testy na utratę wartości aktywów trwałych w ramach obszarów zajmujących się m.in. produkcją energii elektrycznej. Na podstawie przeprowadzonych testów stwierdzono utratę wartości aktywów w części testowanych ośrodków wypracowujących środki pieniężne (CGU). Grupa przeprowadziła testy w następujących CGU: Elektrownie Systemowe (majątek wytwórczy spółki Enea Wytwarzanie w lokalizacji Świerże Górne), Białystok (majątek wytwórczy spółki Enea Wytwarzanie w lokalizacji Białystok łącznie z majątkiem spółek zależnych MPEC, PEC Zachód w tej samej lokalizacji, przyjęty jako jeden CGU ze względu na ścisłe powiązania ekonomiczne), Wiatr (farmy wiatrowe spółki Enea Wytwarzanie), Woda (elektrownie wodne spółki Enea Wytwarzanie) oraz Biogaz (biogazownie spółki Enea Wytwarzanie).

Wartość odzyskiwalną poszczególnych CGU oszacowano na podstawie wartości użytkowej metodą zdyskontowanych przepływów pieniężnych na podstawie sporządzonych projekcji finansowych. Dla poszczególnych testowanych ośrodków wypracowujących przepływy pieniężne przyjęto następujące okresy projekcji:

- CGU Elektrownie Systemowe – do roku 2039,
- CGU Białystok – do roku 2039,
- CGU Wiatr:
 - Farma Wiatrowa Darżyno do roku 2035,
 - Farma Wiatrowa Bardy do roku 2036,
 - Farma Wiatrowa Baczyna do roku 2039,
- CGU Woda – do roku 2039,
- CGU Biogaz – do roku 2023,

Przyjęte w teście wybrane kluczowe założenia są według przekonania Grupy, spójne z ogólnymi przesłankami pochodzącymi z zewnętrznych źródeł informacji z uwzględnieniem specyfiki produktowej Grupy, dotychczasowych doświadczeń oraz faktycznych zdarzeń i działań gospodarczych.

Poniżej przedstawiono główne założenia przyjęte do testów na utratę wartości:

- aktywa zostały poddane testowi w ramach pięciu ośrodków wypracowujących środki pieniężne (tj. CGU Elektrownie Systemowe, CGU Białystok, CGU Wiatr, CGU Woda, CGU Biogaz),
- główne ścieżki cen, oparte m.in. na prognozach sporządzonych przez Enea Trading (spółkę stanowiącą centrum kompetencyjne w GK Enea w zakresie handlu hurtowego energią elektryczną i paliwami) z uwzględnieniem specyfiki produktowej i wiedzy o już zawartych kontraktach:

Grupa Kapitałowa Enea

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe sporządzone według MSSF UE za rok obrotowy kończący się 31 grudnia 2016 r.

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. złotych, o ile nie podano inaczej)

- ceny hurtowe energii elektrycznej na lata 2017-2039: zakłada się generalnie wzrost cen,
- ceny świadectw pochodzenia energii ze źródeł odnawialnych i kogeneracji: założono istnienie systemu wsparcia dla OZE także po roku 2025 oraz istnienie systemu wsparcia dla wysokosprawnej kogeneracji do roku 2018,
- ceny praw do emisji CO₂: zakłada się zasadniczo wzrost cen,
- ceny węgla: zakłada się ich wzrost w całym okresie prognozy,
- przyjęcie ilości otrzymanych nieodpłatnie uprawnień do emisji CO₂ na lata 2015-2020 zgodnie z wnioskiem derogacyjnym (na podstawie art. 10c ust.5 dyrektywy 2003/87/WE Parlamentu Europejskiego i Rady),
- uwzględnienie inwestycji rozwojowej budowy bloku 11 w CGU Elektrownie Systemowe,
- uwzględnienie zmian dotyczących regulacji w zakresie przychodów związanych z utrzymaniem mocy wytwórczych od roku 2022. Ponieważ na dzień sporządzenia sprawozdania finansowego trwają prace nad projektem dotyczącym Rynku Mocy na polskim rynku, służby handlowe dokonały analizy i przyjęły powyższe założenia zgodnie z najlepszą posiadaną wiedzą. Przyjęcie takich założeń uznaje się także zasadne z uwagi na przewidywane kształtowanie się cen energii elektrycznej i konieczne zmiany w otoczeniu regulacyjnym. Co zrozumiałe, istnieje ryzyko, że ostateczny okres obowiązywania i mechanizm regulacji może okazać się istotnie różny od założonego przez Grupę,
- przyjęcie premii za ryzyko specyficzne dla CGU Elektrownie Systemowe 1,5% (ryzyko związane z oszacowaniem Rynku Mocy), dla CGU Białystok 1,5% (w związku z przyjętymi założeniami dotyczącymi wsparcia nowych bloków mających zastąpić istniejące),
- przyjęcie założeń dotyczących inflacji z uwzględnieniem celu inflacyjnego na poziomie maksymalnym 2,5%.

	Białystok	Biogaz	Wiatr	Woda	Elektrownie Systemowe
Ujęcie projekcji finansowych	Nominalnie	Nominalnie	Nominalnie	Nominalnie	Nominalnie
Stopa dyskontowa (po podatku)	6,82%	6,09%	6,09%	6,09%	6,82%
Stopa wzrostu w okresie rezydualnym	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%

Natomiast w porównywalnym okresie (2015 roku) założono następujące stopy dyskonta oraz stopy wzrostu w okresie rezydualnym:

	Białystok	Wiatr	Woda	Elektrownie Systemowe
Ujęcie projekcji finansowych	Realne	Realne	Realne	Nominalnie
Stopa dyskontowa (po podatku)	7,2%	6,8%	6,4%	7,1%
Stopa wzrostu w okresie rezydualnym	0,0%	0,0%	0,0%	2,0%

Grupa Kapitałowa Enea

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe sporządzone według MSSF UE za rok obrotowy kończący się 31 grudnia 2016 r.

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. złotych, o ile nie podano inaczej)

Wyniki przeprowadzonych testów wskazały na utratę wartości przedstawioną poniżej:

CGU [tys. zł]	Wartość odzyskiwalna	Utrata wartości
CGU Elektrownie Systemowe	6 139 896	brak
CGU Białystok	671 627	brak
CGU Wiatr	274 353	(48 985)
CGU Woda	176 184	brak
CGU Biogaz	0	brak*

* ze względu na nieistotną wartość aktywów tego CGU (1 134 tys. zł.) oraz biorąc pod uwagę podejmowane działania restrukturyzacyjne i naprawcze odpis z tytułu utraty wartości nie został dokonany

Analiza wrażliwości

Przeprowadzona analiza wrażliwości wskazuje, że istotnymi czynnikami wpływającymi na szacunki wartości użytkowej ośrodków generujących przepływy pieniężne są między innymi: stopy dyskontowe, inflacja, ceny energii elektrycznej oraz Rynek Mocy. Wpływ na przyszłe wyniki finansowe i w efekcie na wartość użytkową ośrodków generujących przepływy pieniężne będą też miały poziomy cen świadectw pochodzenia energii, uprawnień do emisji CO2 oraz ceny węgla.

Poniżej zestawienie wpływu zmiany wybranych czynników na łączną wartość użytkową ośrodków generujących przepływy pieniężne:

Wpływ zmiany stopy dyskontowej

Zmiana założeń	-0,5 p.p.	<i>Wartość wyjściowa</i>	+0,5 p.p.
Zmiana wartości odzyskiwalnej	625 190	7 262 060	(479 881)

Wpływ zmiany inflacji od 2020 roku (wartość wyjściowa 2,5%)

Zmiana założeń	-0,5 p.p.	<i>Wartość wyjściowa</i>	+0,5 p.p.
Zmiana wartości odzyskiwalnej	(551 494)	7 262 060	671 483

Grupa Kapitałowa Enea

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe sporządzone według MSSF UE za rok obrotowy kończący się 31 grudnia 2016 r.

*(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. złotych, o ile nie podano inaczej)***Wpływ zmiany cen energii elektrycznej**

Zmiana założeń	-1,0 p.p.	<i>Wartość wyjściowa</i>	+1,0 p.p.
Zmiana wartości odzyskiwalnej	(515 721)	7 262 060	589 964

Wpływ zmiany przychodów z tytułu Rynku Mocy

Zmiana założeń	-10,0 p.p.	<i>Wartość wyjściowa</i>	+10,0 p.p.
Zmiana wartości odzyskiwalnej	(401 604)	7 262 060	407 081

Grupa Kapitałowa Enea

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe sporządzone według MSSF UE za rok obrotowy kończący się 31 grudnia 2016 r.

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. złotych, o ile nie podano inaczej)

7. Rzeczowe aktywa trwałe

(a) Rok 2016

	Grunty	Budynki i budowle	w tym wyrobiska	Urządzenia techniczne i maszyny	Środki transportu	Inne środki trwałe	Środki trwałe w budowie	Ogółem
Stan na 01.01.2016								
Wartość brutto na początek okresu	92 573	12 020 514	1 042 951	8 404 091	252 460	545 665	4 745 900	26 061 203
Wartość umorzenia na początek okresu		(3 908 052)	(12 498)	(3 121 598)	(86 859)	(333 670)	(2 656)	(7 452 835)
Odpis aktualizujący wartość na początek okresu	(1 703)	(269 775)	-	(467 430)	(1 099)	(2 587)	(790 796)	(1 533 390)
Wartość netto na początek okresu	90 870	7 842 687	1 030 453	4 815 063	164 502	209 408	3 952 448	17 074 978
Zmiany w okresie 12 miesięcy do 31.12.2016								
Przeniesienia	5 437	968 405	141 415	637 835	25 363	36 579	(1 722 682)	(49 063)
Nabycie	-	4 944	-	1 866	4 693	1 638	2 567 616	2 580 757
Zbycie (wartość początkowa)	(861)	(3 738)	-	(1 900)	(4 313)	(260)	(89)	(11 161)
Zbycie (umorzenie)	-	2 924	-	1 273	4 117	276	-	8 590
Amortyzacja	-	(596 391)	(184 986)	(426 114)	(21 594)	(41 500)	-	(1 085 599)
Odpis aktualizujący (-)*	(502)	(57 380)	-	(91 083)	7	(122)	52 443	(96 637)
Przeniesienie do aktywów trwałych przeznaczonych do sprzedaży (wartość brutto)	-	(13)	-	(896)	(21)	-	-	(930)
Przeniesienie do nieruchomości inwestycyjnych (wartość brutto)	(40)	(3 432)	-	(107)	-	(149)	(4 646)	(8 374)
Przeniesienie do nieruchomości inwestycyjnych (umorzenie)	-	102	-	4	-	6	-	112
Likwidacja (wartość początkowa)	(122)	(107 967)	(23 701)	(30 529)	(1 798)	(915)	-	(141 331)
Likwidacja (umorzenie)	-	77 785	7 962	25 878	1 634	895	-	106 192
Pozostałe	(9)	1 406	(304)	1 386	560	(5)	(5 569)	(2 231)
Pozostałe (umorzenie)	-	6 810	-	782	(13)	(384)	-	7 195
Stan na 31.12.2016								
Wartość brutto na koniec okresu	96 978	12 880 119	1 160 361	9 011 746	276 944	582 553	5 580 530	28 428 870
Umorzenie	-	(4 416 822)	(189 522)	(3 519 775)	(102 715)	(374 377)	(2 656)	(8 416 345)
Odpis aktualizujący	(2 205)	(327 155)	-	(558 513)	(1 092)	(2 709)	(738 353)	(1 630 027)
Wartość netto na koniec okresu	94 773	8 136 142	970 839	4 933 458	173 137	205 467	4 839 521	18 382 498

*Informacje dotyczące wyników przeprowadzonych w czwartym kwartale 2016 r. testów na utratę wartości rzeczowych aktywów trwałych oraz dokonanych odpisów aktualizujących przedstawione zostały w nocie 6. Odpis aktualizujący wartość rzeczowych aktywów trwałych został ujęty w pozycji „Odpis z tytułu utraty wartości niefinansowych aktywów trwałych” w zyskach i stratach.

Grupa Kapitałowa Enea

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe sporządzone według MSSF UE za rok obrotowy kończący się 31 grudnia 2016 r.

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. złotych, o ile nie podano inaczej)

(b) Rok 2015

	Grunty	Budynki i budowle	w tym wyrobiska	Urządzenia techniczne i maszyny	Środki transportu	Inne środki trwałe	Środki trwałe w budowie	Ogółem
Stan na 01.01.2015								
Wartość brutto na początek okresu	83 645	9 719 323	-	6 707 142	190 298	493 535	3 242 313	20 436 256
Wartość umorzenia na początek okresu	(1 073)	(3 547 257)	-	(2 820 499)	(85 719)	(304 197)	(2 656)	(6 761 401)
Odpis aktualizujący wartość na początek okresu	(265)	(37 968)	-	(12 010)	(8)	(199)	(6 463)	(56 913)
Wartość netto na początek okresu	82 307	6 134 098	-	3 874 633	104 571	189 139	3 233 194	13 617 942
Zmiany w okresie 12 miesięcy do 31.12.2015								
Przeniesienia	2 795	795 039	21 484	774 946	31 943	46 694	(1 729 487)	(78 070)
Nabycie	-	1 509	-	31 443	2 884	2 073	2 892 207	2 930 116
Zbycie (wartość początkowa)	(114)	(2 361)	-	(4 533)	(6 311)	(2 040)	(129)	(15 488)
Zbycie (umorzenie)	-	1 141	-	4 000	4 871	1 607	-	11 619
Amortyzacja	-	(395 145)	(15 525)	(321 820)	(13 397)	(33 672)	-	(764 034)
Odpis aktualizujący (-)	(1 438)	(231 807)	-	(455 420)	(1 091)	(2 388)	(784 333)	(1 476 477)
Zaniechanie inwestycji	-	-	-	-	-	-	(8 569)	(8 569)
Rozliczenie nabycia spółek zależnych	5 820	1 554 048	1 025 713	914 193	40 928	9 023	354 024	2 878 036
Przeniesienie do aktywów trwałych przeznaczonych do sprzedaży (wartość brutto)	-	(22 474)	-	(3 122)	(137)	(2 274)	(296)	(28 303)
Przeniesienie do aktywów trwałych przeznaczonych do sprzedaży (umorzenie)	-	3 012	-	1 861	137	1 878	-	6 888
Przeniesienie do nieruchomości inwestycyjnych (wartość brutto)	-	(1 635)	-	-	-	-	-	(1 635)
Przeniesienie do nieruchomości inwestycyjnych (umorzenie)	-	251	-	-	-	-	-	251
Likwidacja (wartość początkowa)	(501)	(44 589)	(4 246)	(19 837)	(7 185)	(1 293)	-	(73 405)
Likwidacja (umorzenie)	-	35 064	3 027	18 136	7 074	1 476	-	61 750
Pozostałe	928	21 654	-	3 859	40	(53)	(4 163)	22 265
Pozostałe (umorzenie)	1 073	(5 118)	-	(3 276)	175	(762)	-	(7 908)
Stan na 31.12.2015								
Wartość brutto na koniec okresu	92 573	12 020 514	1 042 951	8 404 091	252 460	545 665	4 745 900	26 061 203
Umorzenie	-	(3 908 052)	(12 498)	(3 121 598)	(86 859)	(333 670)	(2 656)	(7 452 835)
Odpis aktualizujący	(1 703)	(269 775)	-	(467 430)	(1 099)	(2 587)	(790 796)	(1 533 390)
Wartość netto na koniec okresu	90 870	7 842 687	1 030 453	4 815 063	164 502	209 408	3 952 448	17 074 978

Zabezpieczenia ustanowione na rzeczowych aktywach trwałych Grupy zostały wykazane w nocie 17.

Grupa Kapitałowa Enea

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe sporządzone według MSSF UE za rok obrotowy kończący się 31 grudnia 2016 r.

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. złotych, o ile nie podano inaczej)
Leasing finansowy

Grupa jako leasingobiorca używa na podstawie umowy leasingu finansowego następujące rzeczowe aktywa trwałe:

	31.12.2016		31.12.2015			
	Wartość początkowa	Umorzenie	Wartość księgową netto	Wartość początkowa	Umorzenie	Wartość księgową netto
Urządzenia techniczne i maszyny	608	(326)	282	1 530	(723)	807
Środki transportu	6 282	(1 146)	5 136	4 302	(1 068)	3 234
Razem	6 890	(1 472)	5 418	5 832	(1 791)	4 041

Grupa nie występuje jako strona finansująca w umowach leasingu finansowego.

8. Użytkowanie wieczyste gruntów

	31.12.2016	31.12.2015
Wartość brutto na początek okresu	91 214	81 577
Nabycie	2 101	427
Zbycie (wartość początkowa)	(722)	(173)
Rozliczenie nabycia spółek zależnych	-	5 349
Likwidacja (wartość początkowa)	-	(2 721)
Pozostałe	-	6 755
Wartość brutto na koniec okresu	92 593	91 214
Wartość umorzenia na początek okresu	(4 944)	(4 072)
Zbycie (umorzenie)	170	141
Amortyzacja	(1 019)	(991)
Likwidacja (umorzenie)	-	54
Pozostałe (umorzenie)	4	(76)
Wartość umorzenia na koniec okresu	(5 789)	(4 944)
Odpis aktualizujący wartość na początek okresu	(12 110)	(224)
Odpis aktualizujący odpis wartość na koniec okresu	(11 905)	(12 110)
Wartość netto na początek okresu	74 160	77 281
Wartość netto na koniec okresu	74 899	74 160

Grupa Kapitałowa Enea

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe sporządzone według MSSF UE za rok obrotowy kończący się 31 grudnia 2016 r.

*(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. złotych, o ile nie podano inaczej)***9. Wartości niematerialne****(a) Rok 2016****Stan na 01.01.2016**

	Koszty prac rozwojowych	Wartość firmy	Oprogr.komputerowe, licencje, koncesje, patenty	Prawa z tytułu ustanowienia służebności	Relacje z klientami	Informacja geologiczna	Ogółem
Wartość brutto na początek okresu	3 893	229 323	416 239	32 906	16 000	13 222	711 583
Wartość umorzenia na początek okresu	(404)	-	(187 696)	(2 078)	(16 000)	(129)	(206 307)
Odpis aktualizujący wartość na początek okresu	-	(227 517)	(5 275)	(368)	-	-	(233 160)
Wartość netto na początek okresu	3 489	1 806	223 268	30 460	-	13 093	272 116

Zmiany w okresie 12 miesięcy do 31.12.2016

Przeniesienia	-	-	45 529	-	-	-	45 529
Nabycie	702	-	36 873	13 046	-	27 604	78 225
Zbycie (wartość początkowa)	-	-	(81)	-	-	-	(81)
Zbycie (umorzenie)	-	-	81	-	-	-	81
Amortyzacja	(426)	-	(21 563)	(1 509)	-	(527)	(24 025)
Odpis aktualizujący*	-	-	(766)	(443)	-	-	(1 209)
Likwidacja wartość początkowa	-	-	(260)	-	-	-	(260)
Likwidacja (umorzenie)	-	-	260	-	-	-	260
Pozostałe	-	-	1 223	5	-	-	1 228
Pozostałe (umorzenie)	-	-	(1 226)	-	-	-	(1 226)

Stan na 31.12.2016

Wartość brutto na koniec okresu	4 595	229 323	499 523	45 957	16 000	40 826	836 224
Umorzenie	(830)	-	(210 144)	(3 587)	(16 000)	(656)	(231 217)
Odpis aktualizujący	-	(227 517)	(6 041)	(811)	-	-	(234 369)
Wartość netto na koniec okresu	3 765	1 806	283 338	41 559	-	40 170	370 638

*Informacje dotyczące wyników przeprowadzonych w czwartym kwartale 2016 r. testów na utratę wartości wartości niematerialnych oraz dokonanych odpisów aktualizujących przedstawione zostały w nocie 6. Odpis aktualizujący wartość wartości niematerialnych został ujęty w pozycji „Odpis z tytułu utraty wartości niefinansowych aktywów trwałych” w zyskach i stratach.

Grupa Kapitałowa Enea

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe sporządzone według MSSF UE za rok obrotowy kończący się 31 grudnia 2016 r.

*(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. złotych, o ile nie podano inaczej)***(b) Rok 2015****Stan na 01.01.2015**

	Koszty prac rozwojowych	Wartość firmy	Oprogr.komputerowe, licencje, koncesje, patenty	Prawa z tytułu ustanowienia służebności	Relacje z klientami	Informacja geologiczna	Ogółem
Wartość brutto na początek okresu	3 375	229 323	328 933	22 865	16 000	-	600 496
Wartość umorzenia na początek okresu	(424)	-	(168 528)	(1 258)	(13 792)	-	(184 002)
Odpis aktualizujący wartość na początek okresu	-	(26 315)	(218)	-	-	-	(26 533)
Wartość netto na początek okresu	2 951	203 008	160 187	21 607	2 208	-	389 961

Zmiany w okresie 12 miesięcy do 31.12.2015

Przeniesienia	38	-	63 003	9 961	-	-	73 002
Nabycie	-	-	20 538	282	-	-	20 820
Zbycie (wartość początkowa)	(214)	-	(64)	(17)	-	-	(295)
Zbycie (umorzenie)	214	-	81	-	-	-	295
Amortyzacja	(117)	-	(19 787)	(971)	(2 208)	(129)	(23 212)
Odpis aktualizujący	-	(201 202)	(5 057)	(368)	-	-	(206 627)
Rozliczenie nabycia spółek zależnych	-	-	4 979	-	-	13 222	18 201
Likwidacja wartość początkowa	-	-	(445)	-	-	-	(445)
Likwidacja (umorzenie)	-	-	430	-	-	-	430
Pozostałe	694	-	(705)	(185)	-	-	(196)
Pozostałe (umorzenie)	(77)	-	108	151	-	-	182

Stan na 31.12.2015

Wartość brutto na koniec okresu	3 893	229 323	416 239	32 906	16 000	13 222	711 583
Umorzenie	(404)	-	(187 696)	(2 078)	(16 000)	(129)	(206 307)
Odpis aktualizujący	-	(227 517)	(5 275)	(368)	-	-	(233 160)
Wartość netto na koniec okresu	3 489	1 806	223 268	30 460	-	13 093	272 116

Na wartościach niematerialnych nie ustanowiono zabezpieczeń.

Grupa Kapitałowa Enea

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe sporządzone według MSSF UE za rok obrotowy kończący się 31 grudnia 2016 r.

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. złotych, o ile nie podano inaczej)

10. Wartość firmy

	Za okres zakończony 31.12.2016	Za okres zakończony 31.12.2015
Wartość firmy		
Stan na początek okresu	1 806	203 008
Odpisy aktualizacyjne z tytułu utraty wartości ujęte w ciągu roku	-	(201 202)
Stan na koniec okresu	1 806	1 806

Na 31 grudnia 2016 r. i 31 grudnia 2015 wartość firmy obejmowała wartość firmy w spółce Miejska Energetyka Ciepłna Piła Sp. z o.o.

11. Nieruchomości inwestycyjne

	31.12.2016	31.12.2015
Wartość brutto na początek okresu	25 252	31 921
Przeniesienia	3 664	1 635
Nabycie	4 646	-
Zbycie (wartość początkowa)	(160)	-
Sprzedaż nieruchomości inwestycyjnych	-	(7 017)
Pozostałe	-	(1 287)
Wartość brutto na koniec okresu	33 402	25 252
Wartość umorzenia na początek okresu	(3 754)	(3 894)
Amortyzacja	(1 130)	(763)
Przeniesienie (umorzenie)	(112)	251
Pozostałe (umorzenie)	488	652
Wartość umorzenia na koniec okresu	(4 508)	(3 754)
Odpis aktualizujący wartość na początek okresu	(874)	(4 596)
Odpis aktualizujący (-)	-	3 722
Odpis aktualizujący odpis wartość na koniec okresu	(874)	(874)
Wartość netto na początek okresu	20 624	23 431
Wartość netto na koniec okresu	28 020	20 624

Na nieruchomościach inwestycyjnych nie ustanowiono zabezpieczeń.

Poniżej przedstawiono przychody i koszty związane z nieruchomościami inwestycyjnymi:

	31.12.2016	31.12.2015
Przychody z nieruchomości inwestycyjnych	5 408	6 811
Koszty operacyjne związane z nieruchomościami inwestycyjnymi generującymi przychody	(4 264)	(4 859)

Grupa do kategorii nieruchomości inwestycyjnych zalicza między innymi budynki biurowe i inne lokale.

Najbardziej wartościową nieruchomością inwestycyjną jest była siedziba Enea S.A., ujęta w księgach w wartości netto 9 119 tys. złotych. Grupa szacuje jej wartość godziwą na 18 162 tys. złotych.

Grupa Kapitałowa Enea

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe sporządzone według MSSF UE za rok obrotowy kończący się 31 grudnia 2016 r.

*(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. złotych, o ile nie podano inaczej)***12. Inwestycje w jednostkach zależnych i współkontrolowanych**

	31.12.2016	31.12.2015
Stan na początek okresu	748	-
Nabycie inwestycji	1 770	748
Stan na dzień sprawozdawczy	2 518	748

PGE Polska Grupa Energetyczna, ENERGA, Enea oraz Tauron Polska Energia powołały 19 października 2016 r. spółkę ElectroMobility Poland. Działalność nowej spółki ma przyczynić się do powstania systemu elektromobilności w Polsce.

Nowa spółka dysponuje kapitałem zakładowym w wysokości 10 mln zł. Każda ze spółek powołujących ElectroMobility Poland objęła po 25 proc. kapitału akcyjnego, uzyskując w ten sposób po 25 proc. głosów na walnym zgromadzeniu akcjonariuszy.

Grupa Kapitałowa Enea

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe sporządzone według MSSF UE za rok obrotowy kończący się 31 grudnia 2016 r.

*(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. złotych, o ile nie podano inaczej)***13. Udziały niekontrolujące****(a) Rok 2016**

Nazwa jednostki zależnej	Miejska Energetyka Ciepła Piła Sp. z o.o.	Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej Sp. z o.o. w Obornikach	Annacond Enterprises Sp. z o.o.	Miejskie Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej Sp. z o.o.	Grupa Kapitałowa Lubelski Węgiel Bogdanka S.A.	Razem udziały niekontrolujące
Udziały niekontrolujące (w %)	28,89%	0,07%	39,00%	8,98%	34,01%	
Aktywa trwałe	83 889	11 560	(2 844)	280 725	2 951 333	
Aktywa obrotowe	27 706	3 561	49	76 501	858 474	
Zobowiązania długoterminowe	(16 634)	(2 140)	-	(59 259)	(1 047 899)	
Zobowiązania krótkoterminowe	(15 774)	(1 704)	-	(46 804)	(435 039)	
Aktywa netto	79 187	11 277	(2 795)	251 163	2 326 869	
Wartość księgową udziałów niekontrolujących	22 877	8	(1 090)	22 554	791 368	835 717
Przychody ze sprzedaży	58 677	6 668	-	243 530	1 785 981	
Zysk / (Strata) netto za okres sprawozdawczy	5 153	55	(1 152)	17 339	181 229	
Całkowite dochody ogółem	5 135	67	(1 152)	17 488	174 935	
Zysk / (Strata) przypadający na udziały niekontrolujące	1 535	-	(478)	1 557	61 906	64 520
Przepływy pieniężne netto z działalności operacyjnej	10 143	1 492	(373)	22 532	678 945	
Przepływy pieniężne netto z działalności inwestycyjnej	(3 002)	(1 795)	-	(14 842)	(290 011)	
Przepływy pieniężne netto z działalności finansowej	(5 086)	912	384	(7 219)	(111 358)	
Przepływy pieniężne netto	2 055	609	11	471	277 576	

Grupa Kapitałowa Enea

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe sporządzone według MSSF UE za rok obrotowy kończący się 31 grudnia 2016 r.

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. złotych, o ile nie podano inaczej)

(b) Rok 2015

Nazwa jednostki zależnej	Miejska Energetyka Ciepła Pita Sp. z o.o.	Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej Sp. z o.o. w Obornikach	Annacond Enterprises Sp. z o.o.	Miejskie Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej Sp. z o.o.	Grupa Kapitałowa Lubelski Węgiel Bogdanka S.A.	Razem udziały niekontrolujące
Udziały niekontrolujące (w %)	28,89%	0,09%	39,00%	13,64%	34,01%	
Aktywa trwałe	82 310	10 747	(1 603)	283 040	3 147 312	
Aktywa obrotowe	24 215	2 977	34	68 534	628 478	
Zobowiązania długoterminowe	(19 453)	(2 630)	-	(67 879)	(1 233 720)	
Zobowiązania krótkoterminowe	(13 202)	(1 360)	(1)	(45 310)	(390 925)	
Aktywa netto	73 870	9 734	(1 570)	238 385	2 151 145	
Wartość księgowa udziałów niekontrolujących	21 341	9	(612)	32 516	731 604	784 858
Przychody ze sprzedaży	52 526	6 377	-	225 275	362 580	
Zysk / (Strata) netto za okres sprawozdawczy	4 842	215	(1 209)	19 520	50 197	
Całkowite dochody ogółem	4 786	215	(1 209)	19 635	46 029	
Zysk / (Strata) przypadający na udziały niekontrolujące	1 455	-	(507)	2 663	32 368	35 979
Przepływy pieniężne netto z działalności operacyjnej	7 655	1 256	(430)	49 117	146 428	
Przepływy pieniężne netto z działalności inwestycyjnej	(10 739)	(1 544)	-	(39 188)	(57 047)	
Przepływy pieniężne netto z działalności finansowej	(623)	(484)	384	14 014	(52 637)	
Przepływy pieniężne netto	(3 707)	(772)	(46)	23 943	36 744	

Grupa Kapitałowa Enea

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe sporządzone według MSSF UE za rok obrotowy kończący się 31 grudnia 2016 r.

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. złotych, o ile nie podano inaczej)

14. Aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży

	31.12.2016	31.12.2015
Rzeczowe aktywa trwałe	4 330	25 108
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	-	729
Razem aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży brutto	4 330	25 837
Odpis aktualizujący	-	(6 597)
Aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży	4 330	19 240
Kredyty, pożyczki i dłużne papiery wartościowe	-	4 300
Zobowiązania związane z aktywami trwałymi przeznaczonymi do sprzedaży	-	4 300

Na 31 grudnia 2015 r. aktywa spółki zależnej Szpital Uzdrowski ENERGETYK Sp. z o.o. prezentowane były jako aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży a zobowiązania tej spółki jako zobowiązania związane z aktywami trwałymi przeznaczonymi do sprzedaży. Na podstawie uchwały Zarządu Enea S.A. nr 40/2016 z 24 lutego 2016 r. rozpoczęte zostało postępowanie na zbycie udziałów spółki Szpital Uzdrowski ENERGETYK Sp. z o.o. w trybie publicznego zaproszenia do negocjacji. W jego wyniku 5 września 2016 r. podpisana została umowa sprzedaży udziałów, a 2 grudnia 2016 r. doszło od przeniesienia udziałów na nowego właściciela. W związku z powyższym proces sprzedaży udziałów spółki Szpital Uzdrowski ENERGETYK Sp. z o.o. został zakończony.

Kwota 4 330 tys. zł w sprawozdaniu z sytuacji finansowej dotyczy wagonów oraz majątku Zakładu Ceramiki Budowlanej w LWB.

15. Aktywa finansowe

Poniższa tabela prezentuje wyłącznie pozycje będące aktywami finansowymi.

	31.12.2016	31.12.2015
Należności i pożyczki	7 399	3 807
Długoterminowe aktywa finansowe dostępne do sprzedaży (udziały i akcje w jednostkach niepowiązanych)	42 482	23 982
Długoterminowe aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	112	-
Instrumenty pochodne	40 267	844
Środki zgromadzone w ramach Funduszu Likwidacji Kopalń	111 218	90 872
Długoterminowe aktywa finansowe razem	201 478	119 505
Należności i pożyczki	1 427 954	1 419 654
Krótkoterminowe aktywa finansowe utrzymywane do terminu wymagalności	478	479
Krótkoterminowe aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	4 852	222 011
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	2 340 217	1 822 094
Krótkoterminowe aktywa finansowe razem	3 773 501	3 464 238
Razem	3 974 979	3 583 743

Grupa Kapitałowa Enea

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe sporządzone według MSSF UE za rok obrotowy kończący się 31 grudnia 2016 r.

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. złotych, o ile nie podano inaczej)

16. Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności

	31.12.2016	31.12.2015
Krótkoterminowe należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności		
Należności z tytułu dostaw i usług	1 207 995	1 293 484
Należności z tytułu podatków (z wyłączeniem podatku dochodowego) oraz innych podobnych świadczeń	93 886	79 583
Inne należności	81 458	138 178
Zaliczki	210 216	91 097
Naliczone należności z tytułu niezafakturowanej sprzedaży	349 442	242 331
Przedpłacone ubezpieczenia majątkowe	10 974	4 232
	1 953 971	1 848 905
Minus: odpis aktualizujący wartość należności	(129 483)	(116 161)
Krótkoterminowe należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności netto	1 824 488	1 732 744

	31.12.2016	31.12.2015
Długoterminowe należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności		
Długoterminowe należności z tytułu dostaw i usług	7 399	3 807
Inne należności	23 291	24 516
	30 690	28 323
Długoterminowe należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności netto		

Odpisy aktualizujące wartość należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałych należności:

	31.12.2016	31.12.2015
Odpis aktualizujący wartość na początek okresu	116 161	122 439
Utworzony	25 977	32 942
Rozwiązany	(1 744)	(2 542)
Wykorzystany	(10 911)	(36 678)
Odpis aktualizujący odpis wartość na koniec okresu	129 483	116 161

Grupa Kapitałowa Enea

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe sporządzone według MSSF UE za rok obrotowy kończący się 31 grudnia 2016 r.

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. złotych, o ile nie podano inaczej)

Struktura wiekowa należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałych należności, stanowiących instrumenty finansowe:

31.12.2016			
	Wartość nominalna	Odpis aktualizujący (-)	Wartość księgowa
Bieżące	1 264 572	(6 038)	1 258 534
Przeterminowane	300 264	(123 445)	176 819
0-30 dni	74 706	(19)	74 687
31-90 dni	28 734	(216)	28 518
91-180 dni	11 014	(2 190)	8 824
ponad 180 dni	185 810	(121 020)	64 790
Razem	1 564 836	(129 483)	1 435 353

31.12.2015			
	Wartość nominalna	Odpis aktualizujący (-)	Wartość księgowa
Bieżące	1 251 682	(3 345)	1 248 337
Przeterminowane	287 940	(112 816)	175 124
0-30 dni	88 780	(317)	88 463
31-90 dni	22 980	(626)	22 354
91-180 dni	11 318	(2 906)	8 412
ponad 180 dni	164 862	(108 967)	55 895
Razem	1 539 622	(116 161)	1 423 461

Grupa Kapitałowa Enea

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe sporządzone według MSSF UE za rok obrotowy kończący się 31 grudnia 2016 r.

*(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. złotych, o ile nie podano inaczej)***17. Ograniczenia w dysponowaniu i zabezpieczenia ustanowione na aktywach Grupy**

Rzeczowe aktywa trwałe, do których Grupa ma ograniczony tytuł własności oraz stanowiących zabezpieczenie spłaty zobowiązań

Nazwa jednostki	Tytuł zabezpieczenia	Rodzaj zabezpieczenia	Podmiot na rzecz którego ustanowiono zabezpieczenie	Zadłużenie na dzień 31.12.2016 r.	Zadłużenie na dzień 31.12.2015 r.	Okres na jaki zostało ustanowione zabezpieczenie
Szpital Uzdrowskiowy „Energetyk”	Zabezpieczenie pożyczki	Hipoteka kaucyjna do kwoty 8 450 tys. zł, zastaw rejestrowy	Siemens Finance Sp. z o.o.	-	4 029	30 września 2020 r.

Grupa Kapitałowa Enea

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe sporządzone według MSSF UE za rok obrotowy kończący się 31 grudnia 2016 r.

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. złotych, o ile nie podano inaczej)

Inne zabezpieczenia, w tym dotyczące kredytów i pożyczek prezentowanych również w tabeli na poprzedniej stronie:

Lp.	Nazwa jednostki	Tytuł zabezpieczenia	Rodzaj zabezpieczenia	Podmiot na rzecz którego ustanowiono zabezpieczenie	Zadłużenie na 31.12.2016 r.	Zadłużenie na 31.12.2015 r.	Okres na jaki ustanowiono zabezpieczenie
1.	Enea Serwis	Zabezpieczenie roszczeń z umowy na zakupy produktów i usług dokonywane przy użyciu Kart Flotowych	Weksel in blanco	PKN Orlen S.A.	229	202	bezterminowo
2.	Enea Serwis	Zabezpieczenie umowy na udzielanie gwarancji przetargowych	Weksle in blanco	PZU S.A.	-	458	21 lipca 2016 r.
3.	Enea Serwis	Umowa zlecenia o okresowe udzielanie gwarancji ubezpieczeniowych kontraktowych	Weksle in blanco	TUiR Allianz Polska S.A.	-	3 128	20 listopada 2016 r.
4.	Szpital Uzdrowski „Energetyk”	Zabezpieczenie pożyczki	Weksle in blanco	Siemens Finance Sp. z o.o.	-	4 029	30 września 2020 r.
5.	Enea Logistyka	Zabezpieczenie umowy leasingowej	Środki podlegające leasingowi	M Leasing Sp. z o.o.	-	-	21 stycznia 2017 r.
6.	PEC Oborniki	Zabezpieczenie pożyczki	Weksel in blanco, cesja wierzytelności	WFOŚiGW	1 764	1 965	20 czerwca 2023 r.
7.	PEC Oborniki	Zabezpieczenie pożyczki	Weksel in blanco, cesja wierzytelności	WFOŚiGW	353	555	20 marca 2018 r.
8.	Enea Wytwarzanie	Zabezpieczenie pożyczki	Weksel in blanco	NFOŚiGW	8 269	12 972	30 września 2018 r.
9.	Enea Wytwarzanie	Zabezpieczenie pożyczki	Weksel in blanco, cesja wierzytelności z umowy sprzedaży energii elektrycznej	NFOŚiGW	-	-	20 grudnia 2023 r.
10.	Enea Wytwarzanie	Zabezpieczenie pożyczki	Weksel in blanco	NFOŚiGW	19 106	-	20 grudnia 2026 r.
11.	MPEC Białystok	Zabezpieczenie kredytu	Weksel in blanco	PKO BP S.A.	4 778	5 647	30 czerwca 2024 r.
12.	MPEC Białystok	Zabezpieczenie kredytu	Weksel in blanco	ING Bank Śląski S.A.	5 769	6 718	12 listopada 2026 r.

Grupa Kapitałowa Enea

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe sporządzone według MSSF UE za rok obrotowy kończący się 31 grudnia 2016 r.

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. złotych, o ile nie podano inaczej)

Lp.	Nazwa jednostki	Tytuł zabezpieczenia	Rodzaj zabezpieczenia	Podmiot na rzecz którego ustanowiono zabezpieczenie	Zadłużenie na 31.12.2016 r.	Zadłużenie na 31.12.2015 r.	Okres na jaki ustanowiono zabezpieczenie
13.	MPEC Białystok	Zabezpieczenie pożyczki	Weksel in blanco, umowa o przelew należności z tytułu dostarczania energii ciepłej	WFOŚiGW	-	155	31 marca 2017 r.
14.	MPEC Białystok	Zabezpieczenie pożyczki	Weksel in blanco, umowa o przelew należności z tytułu dostarczania energii ciepłej	WFOŚiGW	313	636	30 kwietnia 2017 r.
15.	MPEC Białystok	Zabezpieczenie umowy leasingu	Weksel in blanco	Europejski Fundusz Leasingowy S.A.	273	382	31 stycznia 2017 r.
16.	LW Bogdanka	Zabezpieczenie pożyczki	Weksel in blanco, cesja wierzytelności	WFOŚiGW	23 274	21 303	31 lipca 2024 r.
17.	LW Bogdanka	Zabezpieczenie umowy programowej dotyczącej emisji obligacji	Cesja wierzytelności, oświadczenie o poddaniu się egzekucji	Pekao S.A. i BGK	300 000	400 000	31 grudnia 2023 r.
18.	LW Bogdanka	Zabezpieczenie umowy o udzielenie gwarancji	Cesja wierzytelności	PKO BP S.A.	-	-	30 września 2021 r.
19.	LW Bogdanka	Zabezpieczenie umowy programowej dotyczącej emisji obligacji	Cesja wierzytelności, oświadczenie o poddaniu się egzekucji	Pekao S.A.	300 000	300 000	31 grudnia 2021 r.
20.	LW Bogdanka	Zabezpieczenie kredytu	Pełnomocnictwo do rachunku bankowego, oświadczenie o poddaniu się egzekucji	mBank S.A.	-	-	31 grudnia 2019 r.
21.	MEC Piła	Zabezpieczenie pożyczki	Weksle in blanco, cesja wierzytelności	WFOŚiGW	6 326	7 701	20 czerwca 2021 r.

Grupa Kapitałowa Enea

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe sporządzone według MSSF UE za rok obrotowy kończący się 31 grudnia 2016 r.

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. złotych, o ile nie podano inaczej)

18. Prawa do emisji CO₂

Stan na początek okresu	31.12.2016	31.12.2015
Wartość brutto	307 521	208 720
Wartość księgowa netto	307 521	208 720
Zmiany w okresie 12 miesięcy		
Nabycie	382 584	217 681
Umorzenie praw do emisji	(199 695)	(107 456)
Sprzedaż	(72 361)	(10 268)
Pozostałe zmiany	(976)	(1 156)
Stan na koniec okresu		
Wartość brutto	417 073	307 521
Wartość księgowa netto	417 073	307 521

19. Zapasy

	31.12.2016	31.12.2015
Materiały	262 506	407 378
Półprodukty i produkty w toku	245	336
Produkty gotowe	22 374	42 511
Świadectwa pochodzenia energii	163 801	195 885
Towary	9 042	11 582
Wartość brutto zapasów	457 968	657 692
Odpis aktualizujący wartość zapasów	(9 027)	(8 183)
Wartość netto zapasów	448 941	649 509

W Grupie wydobywany jest węgiel, który jest następnie w części wykorzystywany w produkcji, a w części sprzedawany poza Grupę. Nie jest możliwe wiarygodne określenie jaka część węgla zostanie sprzedana, dlatego cały zapas jest prezentowany w powyższej tabeli w pozycji „Materiały”.

Koszty zapasów ujęte w kosztach bieżącego roku wyniosły 1 210 608 tys. zł i zostały ujęte w „Zużyciu materiałów i surowców oraz wartości sprzedanych towarów”, Koszty zapasów ujęte w kosztach 2015 r. wyniosły 1 597 024 tys. zł.

Na zapasach nie ustanowiono zabezpieczeń.

Grupa Kapitałowa Enea

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe sporządzone według MSSF UE za rok obrotowy kończący się 31 grudnia 2016 r.

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. złotych, o ile nie podano inaczej)
20. Świadczenia pochodzenia energii

	31.12.2016	31.12.2015
Wartość netto na początek okresu	196 077	201 633
Wytworzenie we własnym zakresie	57 307	132 595
Nabycie	308 543	202 520
Umorzenie praw do emisji	(397 934)	(343 575)
Odpis aktualizujący (-)	(2 534)	3 580
Pozostałe zmiany	-	(676)
Wartość netto na koniec okresu	161 459	196 077

21. Środki pieniężne i ich ekwiwalenty

	31.12.2016	31.12.2015
Środki pieniężne w kasie i w banku	211 810	125 884
- środki pieniężne w kasie	28	103
- środki pieniężne w banku	211 782	125 781
Inne środki pieniężne	2 128 407	1 696 210
- środki pieniężne w drodze	42	89
- lokaty	2 111 026	1 674 692
- inne	17 339	21 429
Razem środki pieniężne i ich ekwiwalenty	2 340 217	1 822 094
Środki pieniężne wykazane w rachunku przepływów pieniężnych	2 340 217	1 822 094

Zabezpieczenia ustanowione na środkach pieniężnych zostały wykazane w nocie 17.

Środki pieniężne o ograniczonej możliwości dysponowania w Grupie wyniosły na dzień 31 grudnia 2016 r. 50 668 tys. zł (na dzień 31 grudnia 2015 r. 59 262 tys. zł). Były to środki pieniężne na depozyty transakcyjne energii elektrycznej i praw do emisji CO₂, wadia i kaucje wpłacone przez dostawców oraz blokady środków pieniężnych na zabezpieczenie należytego wykonania robót.

Grupa Kapitałowa Enea

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe sporządzone według MSSF UE za rok obrotowy kończący się 31 grudnia 2016 r.
(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. złotych, o ile nie podano inaczej)

22. Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy

	31.12.2016	31.12.2015
Portfel inwestycyjny	-	215 488
Pozostałe aktywa finansowe krótkoterminowe	4 852	6 523
Pozostałe aktywa finansowe długoterminowe	112	-
Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	4 964	222 011

Na 31 grudnia 2016 r. w aktywach finansowych wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy Grupa wykazuje wycenę kontraktów terminowych na zakup uprawnień do emisji CO₂ - 4 964 tys. zł (na 31 grudnia 2015 r. wartość 6 523 tys. zł).

Na 31 grudnia 2015 r. w ramach portfela instrumentów zarządzanego przez wyspecjalizowaną instytucję o wartości 216 826 tys. zł były aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy - bony i obligacje Skarbu Państwa o wartości 215 488 tys. zł

23. Kapitał własny
Stan na dzień 31.12.2016

	Liczba akcji (w sztukach)	Wartość nominalna 1 akcji (w złotych)	Wartość księgowa
Seria akcji			
Seria „A”	295 987 473	1	295 988
Seria „B”	41 638 955	1	41 639
Seria „C”	103 816 150	1	103 816
Liczba akcji razem	441 442 578		
Kapitał zakładowy razem			441 443
Kapitał zakładowy (wartość nominalna)			441 443
Kapitał z rozliczenia połączenia			38 810
Kapitał zakładowy z tytułu przeszacowania o efekt hiperinflacji			107 765
RAZEM KAPITAŁ ZAKŁADOWY			588 018
Kapitał z nadwyżki ceny emisyjnej nad wartością nominalną			3 632 464
Zyski zatrzymane			7 946 612
Kapitał rezerwowi z wyceny instrumentów zabezpieczających			33 826
Kapitał z aktualizacji wyceny instrumentów finansowych			744
Pozostałe kapitały			(25 652)
Udziały niekontrolujące			835 717
RAZEM KAPITAŁ WŁASNY			13 011 729

Grupa Kapitałowa Enea

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe sporządzone według MSSF UE za rok obrotowy kończący się 31 grudnia 2016 r.

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. złotych, o ile nie podano inaczej)

Stan na dzień 31.12.2015

Seria akcji	Liczba akcji (w sztukach)	Wartość nominalna 1 akcji (w złotych)	Wartość księgowa
Seria „A”	295 987 473	1	295 988
Seria „B”	41 638 955	1	41 639
Seria „C”	103 816 150	1	103 816
Liczba akcji razem	441 442 578		
Kapitał zakładowy razem			441 443
Kapitał zakładowy (wartość nominalna)			441 443
Kapitał z rozliczenia połączenia			38 810
Kapitał zakładowy z tytułu przeszacowania o efekt hiperinflacji			107 765
RAZEM KAPITAŁ ZAKŁADOWY			588 018
Kapitał z nadwyżki ceny emisyjnej nad wartością nominalną			3 632 464
Zyski zatrzymane			7 158 352
Kapitał rezerwowy z wyceny instrumentów zabezpieczających			3 980
Kapitał z aktualizacji wyceny instrumentów finansowych			814
Pozostałe kapitały			(45 883)
Udziały niekontrolujące			784 858
RAZEM KAPITAŁ WŁASNY			12 122 603

W spółce Lubelski Węgiel Bogdanka S.A. funkcjonuje uruchomiony w 2013 r. Program Opcji Menedżerskich. Program uruchomiono na okres 2013-2017. Wykonanie opcji jest uzależnione od spełnienia określonych kryteriów.

Na dzień 31 grudnia 2016 roku liczba przyznanych opcji w ramach całego Programu wynosi 1 143 863 a całkowita wartość Programu Opcji Menedżerskich wyniosła 3 839 tys. zł (31 grudnia 2015 rok: 13 642 tys. zł). W ramach tej puli liczba przyznanych praw (za lata 2013-2014) do wykonania powyższych opcji wynosi 335 199. W bieżącym okresie, na podstawie przeprowadzonych analiz, stwierdzono brak możliwości osiągnięcia wymaganych w Programie parametrów nierynkowych i w związku z powyższym uznano za przepadłe opcje o wartości 5 913 tys. zł. W związku z tym łączny koszt programu ujęty na dzień 31 grudnia 2016 roku w pozycji „Zyski zatrzymane” wyniósł 3 839 tys. zł (na dzień 31 grudnia 2015: 9 752 tys. zł).

W kosztach wynagrodzeń w 2016 r. ujęto kwotę 5 913 tys. zł (w 2015 r. 1 409 tys. zł).

Grupa Kapitałowa Enea

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe sporządzone według MSSF UE za rok obrotowy kończący się 31 grudnia 2016 r.

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. złotych, o ile nie podano inaczej)

24. Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania

	31.12.2016	31.12.2015
Długoterminowe zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania		
Zobowiązania z tytułu zakupu licencji na informację geologiczną oraz koncesji	40 291	14 935
Inne	8 082	1 592
Długoterminowe zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania	48 373	16 527
Krótkoterminowe zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania		
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	483 582	346 662
Zaliczki otrzymane na poczet dostaw, robót i usług	4 036	615
Zobowiązania z tytułu podatków (z wyłączeniem podatku dochodowego) i podobnych świadczeń	199 857	196 103
Zobowiązania z tytułu zakupu rzeczowych i niematerialnych aktywów trwałych	274 077	492 418
Zobowiązania z tytułu dywidend	23	23
Fundusze specjalne	576	518
Zobowiązania z tytułu opcji nabycia pozostałych udziałów w jednostkach zależnych	25 652	45 883
Inne	153 797	141 098
Krótkoterminowe zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania	1 141 600	1 223 320
Razem	1 189 973	1 239 847

25. Kredyty, pożyczki i dłużne papiery wartościowe

	31.12.2016	31.12.2015
Kredyty bankowe	1 561 382	1 529 220
Pożyczki	48 594	35 433
Obligacje	4 665 668	4 368 707
Długoterminowe	6 275 644	5 933 360
Kredyty bankowe	72 586	5 342
Pożyczki	10 797	9 583
Obligacje	365 519	28 474
Krótkoterminowe	448 902	43 399
Razem	6 724 546	5 976 759

Grupa Kapitałowa Enea

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe sporządzone według MSSF UE za rok obrotowy kończący się 31 grudnia 2016 r.

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. złotych, o ile nie podano inaczej)
Kredyty i pożyczki

Poniżej przedstawiono zestawienie kredytów i pożyczek w Grupie.

L.p.	Spółka	Podmiot udzielający	Data zawarcia umowy	Łączna kwota umowy	Wartość zadłużenia na 31.12.2016 r.	Wartość zadłużenia na 31.12.2015 r.	Termin obowiązywania umowy
1.	Enea S.A.	EBI	18 października 2012 r. oraz 19 czerwca 2013 r. (A i B)	1 425 000	1 425 000	1 425 000	31 grudnia 2030 r.
2.	Enea S.A.	EBI	29 maja 2015 r. (C)	946 000	200 000	100 000	31 marca 2032 r.
3.	Enea S.A.	PKO BP	28 stycznia 2014 r.	300 000	-	-	27 stycznia 2017 r.
4.	Enea S.A.	Pekao S.A.	28 stycznia 2014 r.	300 000	-	-	27 stycznia 2017 r.
5.	Enea Wytwarzanie Sp. z o.o.	NFOŚiGW	6 czerwca 2012 r.	17 850	8 269	12 972	30 września 2018 r.
6.	Enea Wytwarzanie Sp. z o.o.	NFOŚiGW	22 grudnia 2015 r.	60 075	19 106	-	20 grudnia 2026 r.
7.	LWB	mBank	21 maja 2014 r.	100 000	-	-	30 listopada 2018 r.
8.	Pozostałe	-	-	-	42 563	44 409	-
RAZEM				3 148 925	1 694 938	1 582 381	
Koszty transakcyjne oraz efekt wyceny według efektywnej stopy procentowej					(1 579)	(2 803)	
RAZEM				3 148 925	1 693 359	1 579 578	

Poniżej znajduje się krótka charakterystyka istotnych umów kredytowych i pożyczek w Grupie Kapitałowej Enea:

Enea S.A.

Enea S.A. posiada obecnie umowy kredytowe zawarte z EBI na łączną kwotę 2 371 000 tys. zł (Umowa A 950 000 tys. zł i Umowa B 475 000 tys. zł oraz Umowa C 946 000 tys. zł).

Środki pozyskane z EBI przeznaczone są na finansowanie wieloletniego planu inwestycyjnego w celu modernizacji i rozbudowy sieci energetycznych Enea Operator Sp. z o.o. Środki z Umowy A i B są w pełni wykorzystane. Natomiast okres dostępności Umowy C kończy się w marcu 2017 r. Enea S.A. uzyskała zgodę EBI na wydłużenie okresu dostępności środków do końca 2017 r. Oprocentowanie kredytów może być stałe lub zmienne.

Grupa Kapitałowa Enea

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe sporządzone według MSSF UE za rok obrotowy kończący się 31 grudnia 2016 r.

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. złotych, o ile nie podano inaczej)

W styczniu 2016 r. Enea S.A. dokonała drugiego uruchomienia kredytu w ramach Umowy C udzielonego przez Europejski Bank Inwestycyjny w kwocie 100 000 tys. zł. Waluta uruchomionego kredytu to złoty. Oprocentowanie jest zmienne oparte na stawce WIBOR dla depozytów 6-miesięcznych powiększone o marżę Banku. Transza będzie spłacana w ratach, a ostateczna spłata nastąpi we wrześniu 2030 r.

W styczniu 2017 r. Enea S.A. dokonała trzeciego uruchomienia kredytu w ramach Umowy C udzielonego przez Europejski Bank Inwestycyjny w kwocie 250 000 tys. zł. Waluta uruchomionego kredytu to złoty. Oprocentowanie jest zmienne oparte na stawce WIBOR dla depozytów 6-miesięcznych powiększone o marżę Banku. Transza będzie spłacana w równych ratach, a ostateczna spłata nastąpi w grudniu 2031 r.

Enea Wytwarzanie Sp. z o.o.

Pożyczka z NFOŚiGW - umowę zawarto 6 czerwca 2012 r. na okres 1 października 2013 r. do 30 września 2018 r. Kwota wykorzystanej pożyczki w wysokości 17 850 tys. zł oprocentowana jest w skali roku WIBOR 3M+50 pkt bazowych.

Pożyczka z NFOŚiGW - umowę z 22 grudnia 2015 r. zawarto na okres od 1 kwietnia 2016 r. do 20 grudnia 2026 r. z limitem 60 075 tys. zł. Kwota wykorzystanej pożyczki oprocentowana jest w skali roku w oparciu o WIBOR 3M, nie mniej niż 2 % . Okres karencji w spłacie obowiązuje do 29 września 2018 r.

Łączne zadłużenie Enea Wytwarzanie Sp. z o.o. z tytułu pożyczek na 31 grudnia 2016 r. wynosi 27 375 tys. zł (na 31 grudnia 2015 r. 12 972 tys. zł).

Lubelski Węgiel Bogdanka S.A.

16 grudnia 2016 spółka zawarła z mBankiem umowę o kredyt w rachunku bieżącym do kwoty 100 000 tys. zł. Jest ona oprocentowana według stopy zmiennej. Termin spłaty to 30 listopada 2018 r. Na dzień bilansowy kredyt nie był wykorzystywany.

Obligacje

Enea S.A. zawiera umowy dotyczące programów emisji obligacji w celu emisji obligacji na finansowanie bieżącej działalności oraz potrzeb inwestycyjnych Enea S.A. oraz jej podmiotów zależnych.

Grupa Kapitałowa Enea

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe sporządzone według MSSF UE za rok obrotowy kończący się 31 grudnia 2016 r.

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. złotych, o ile nie podano inaczej)

Poniżej przedstawiono zestawienie obligacji wyemitowanych przez Enea S.A. i Lubelski Węgiel Bogdanka S.A.

L.p.	Nazwa programu emisji obligacji	Data zawarcia Programu	Kwota* Programu	Wartość wyemitowanych obligacji na 31.12.2016 r.	Wartość wyemitowanych obligacji na 31.12.2015 r.	Termin wykupu
1.	Umowa Programu Emisji Obligacji zawarta z PKO BP S.A., Bankiem PEKAO S.A., BZ WBK S.A., Bankiem Handlowym w Warszawie S.A. (Enea S.A.)	21 czerwca 2012 r.	3 000 000	1 951 000	1 201 000	Jednorazowy wykup w terminach od czerwca 2020 r. do czerwca 2022 r.
2.	Umowa Programu Emisji Obligacji zawarta z Bankiem Gospodarstwa Krajowego (Enea S.A.)	15 maja 2014 r.	1 000 000	1 000 000	1 000 000	Wykup w ratach, ostatnia rata płatna w grudniu 2026 r.
3.	Umowa Programu Emisji Obligacji zawarta z ING Bank Śląski S.A., PKO BP S.A., Bankiem PEKAO S.A. oraz mBankiem S.A. (Enea S.A.)	30 czerwca 2014 r.	5 000 000	1 500 000	1 500 000	Jednorazowy wykup danej serii w lutym 2020 r. i we wrześniu 2021 r.
4.	Umowa Programu Emisji Obligacji zawarta z Bankiem Gospodarstwa Krajowego (Enea S.A.)	3 grudnia 2015 r.	700 000	-	-	Wykup w ratach, ostatnia rata płatna we wrześniu 2027 r.
5.	Umowa Programu Emisji Obligacji zawarta z Bankiem PEKAO S.A. (LWB)	23 września 2013 r.	300 000	300 041	300 040	Wykup w ratach, ostatnia rata płatna w grudniu 2018 r.
6.	Umowa Programu Emisji Obligacji z Bankiem PEKAO S.A. oraz Bankiem Gospodarstwa Krajowego (LWB)	30 czerwca 2014 r.	300 000	300 039	400 052	Wykup w marcu 2017 r.
RAZEM			10 300 000	5 051 080	4 401 092	
Koszty transakcyjne oraz efekt wyceny według efektywnej stopy procentowej				(19 893)	(3 911)	
RAZEM			10 300 000	5 031 187	4 397 181	

*wg stanu umów na 31 grudnia 2016 r.

W okresie 12 miesięcy zakończonym 31 grudnia 2016 r. Enea S.A. nie dokonała zmiany Umów Programowych, a także nie zawarła nowych umów.

Grupa Kapitałowa Enea

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe sporządzone według MSSF UE za rok obrotowy kończący się 31 grudnia 2016 r.

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. złotych, o ile nie podano inaczej)

Umowa programowa w sprawie programu emisji obligacji do kwoty 3 000 000 tys. zł

19 maja 2016 r. Enea S.A. wyemitowała VI serię obligacji w wysokości 300 000 tys. zł, 19 sierpnia 2016 r. wyemitowała VII serię obligacji w wysokości 150 000 tys. zł oraz 12 grudnia 2016r. wyemitowała VIII serię obligacji w wysokości 300 000 tys. zł. Oprocentowanie obligacji jest oparte na zmiennej stopie procentowej, a termin wykupu obligacji przypada na 15 czerwca 2022 r.

Lubelski Węgiel Bogdanka S.A. - zobowiązania finansowe z tytułu obligacji spółki LWB dotyczą dwóch umów programowych. W ramach pierwszej Umowy Programowej zawartej przez spółkę 23 września 2013 r. z Bankiem Polska Kasa Opieki S.A. wyemitowano 3 000 sztuk obligacji o łącznej wartości 300 000 tys. zł z terminem wykupu do 31 grudnia 2018 r. Termin wymagalności wykupu obligacji w wysokości 75 000 tys. zł przypada na 30 marca 2018 r., 75 000 tys. zł przypada na 30 czerwca 2018 r., 75 000 tys. zł na 30 września 2018 r. oraz 75 000 tys. zł na 30 grudnia 2018 r. Oprocentowanie obligacji oparte jest o stawkę WIBOR 3M powiększoną o stałą marżę.

W ramach drugiej Umowy Programowej zawartej przez LWB 30 czerwca 2014 r. z Bankiem Polska Kasa Opieki S.A. oraz Bankiem Gospodarstwa Krajowego wyemitowano pierwotnie 400 sztuk obligacji o łącznej wartości 400 000 tys. zł z terminem wykupu 30 czerwca 2016 roku. Program emisji przewiduje, iż spółka ma prawo emitowania kolejnych serii obligacji w ramach danej transzy na refinansowanie poprzedniej emisji w danej transzy (rolowanie), co uzasadnia długoterminowy charakter Programu emisji obligacji. 30 czerwca 2016 r. nastąpił termin wykupu dwóch serii obligacji, wyemitowanych w ramach danej transzy 30 czerwca 2015 r. na łączną kwotę 400 000 tys. zł. W celu refinansowania emisji obligacji podlegających wykupowi 30 czerwca 2016 r., spółka wyemitowała łącznie 300 sztuk obligacji imiennych nowej serii w ramach Transzy 1 o łącznej wartości 300 000 tys. zł. Termin wykupu obligacji nowej serii przypada na 30 czerwca 2017 r. Ponadto, w tym samym dniu LWB dokonała wykupu pozostałych 100 sztuk obligacji o łącznej wartości 100 000 tys. zł. W marcu 2017 r. LWB zawarła aneks do Umowy Programowej zawartej 30 czerwca 2014 roku, w ramach którego Okres Obowiązywania Programu dla Transzy nr 1 został skrócony z 31 grudnia 2019 roku na 30 marca 2017 roku. Wobec powyższego wszystkie obligacje wyemitowane w ramach Transzy nr 1 w łącznej wysokości 300 000 tys. zł zostaną wykupione 30 marca 2017 roku.

Transakcje zabezpieczające ryzyko stopy procentowej

W okresie 12 miesięcy zakończonym 31 grudnia 2016 r. Enea S.A. realizując politykę zarządzania ryzykiem stóp procentowych zawarła transakcje zabezpieczające ryzyko stopy procentowej (Interest Rate Swap) dla łącznej równowartości zadłużenia (kredyty i emisje obligacji) w kwocie 1 440 000 tys. zł. Łączna wartość zawartych transakcji IRS wyniosła na 31 grudnia 2016 r. 4 435 000 tys. zł. Zawarte transakcje wpływają w istotny sposób na przewidywalność strumieni wydatków i kosztów finansowych. Grupa prezentuje wycenę tych instrumentów w pozycji „Instrumenty pochodne”.

Na 31 grudnia 2016 r. wycena instrumentów pochodnych wynosiła 40 267 tys. zł. (na 31 grudnia 2015 r. 844 tys. zł).

Warunki finansowania – kowenanty

Umowy finansowania przewidują konieczność spełnienia przez Spółkę i Grupę Kapitałową Enea między innymi określonych wskaźników finansowych. Na 31 grudnia 2016 r. oraz na dzień sporządzenia niniejszego Noty przedstawione na stronach 11-121 stanowią integralną część niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego

Grupa Kapitałowa Enea

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe sporządzone według MSSF UE za rok obrotowy kończący się 31 grudnia 2016 r.

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. złotych, o ile nie podano inaczej)

skonsolidowanego sprawozdania finansowego Grupa nie naruszyła zapisów umów kredytowych, na podstawie których byłaby zobowiązana do wcześniejszej spłaty zadłużenia długoterminowego.

26. Rozliczenia dochodu z tytułu dotacji, opłat przyłączeniowych oraz pozostałe

	31.12.2016	31.12.2015
Długoterminowe		
Rozliczenia międzyokresowe przychodów z tytułu dotacji	206 198	215 699
Rozliczenie przychodów z tytułu opłat przyłączeniowych	416 906	433 043
Rozliczenie międzyokresowe przychodów z tytułu usług modernizacji oświetlenia drogowego	36 928	25 940
	660 032	674 682
Krótkoterminowe		
Rozliczenia międzyokresowe przychodów z tytułu dotacji	15 115	14 890
Rozliczenie przychodów z tytułu opłat przyłączeniowych	67 879	65 891
Rozliczenie międzyokresowe przychodów z tytułu usług modernizacji oświetlenia drogowego	1 033	687
Kontrakty budowlane - wycena	123	2 198
	84 150	83 666
Harmonogram rozliczenia międzyokresowego przychodów		
	31.12.2016	31.12.2015
Do jednego roku	84 150	83 666
Od jednego do pięciu lat	142 411	142 664
Powyżej pięciu lat	517 621	532 018
	744 182	758 348

27. Instrumenty finansowe
27.1. Zasady zarządzania ryzykiem finansowym

Działalność Grupy Kapitałowej podlega następującym kategoriom ryzyka związanego z instrumentami finansowymi:

- ryzyko kredytowe,
- ryzyko płynności finansowej,
- ryzyko towarowe,
- ryzyko walutowe,
- ryzyko stóp procentowych.

Grupa Kapitałowa Enea

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe sporządzone według MSSF UE za rok obrotowy kończący się 31 grudnia 2016 r.

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. złotych, o ile nie podano inaczej)

Niniejsza nota zawiera informacje o ekspozycji Grupy na każdy rodzaj ryzyka wskazanego powyżej a także opisuje cele i politykę związane z zarządzaniem ryzykiem oraz kapitałami.

Odpowiedzialność za wyznaczenie ram i zasad zarządzania ryzykiem ponosi Zarząd Jednostki Dominującej.

Zarządzanie ryzykiem finansowym w Grupie oparte jest na sformalizowanym, zintegrowanym systemie zarządzania ryzykiem opisanym w ramach dedykowanych polityk, procedur i metodyk zarządzania ryzykiem.

Zarządzanie ryzykiem zaprojektowane jest jako proces ciągły. Grupa poddaje ryzyka ciągłej analizie z punktu widzenia oddziaływania środowiska zewnętrznego oraz zmian w swoich strukturach i działalności. Na tej podstawie podejmuje działania zmierzające do ograniczenia ryzyka lub jego transferu poza Grupę Kapitałową.

27.2. Ryzyko kredytowe

Ryzyko kredytowe jest to ryzyko poniesienia przez Grupę strat finansowych na skutek niewypiętienia przez klienta lub kontrahenta będącego stroną instrumentu finansowego swoich kontraktowych zobowiązań.

Ryzyko kredytowe wiąże się głównie ze ściągalsnością należności. Główne czynniki mające wpływ na występowanie ryzyka kredytowego w przypadku Grupy to:

- duża liczba drobnych odbiorców wpływająca na wzrost kosztów kontrolowania spływu należności;
- konieczność dostarczania energii elektrycznej jednostkom budżetowym będącym w trudnej sytuacji finansowej;
- wymogi prawne regulujące zasady wstrzymywania dostaw energii elektrycznej na skutek braku płatności.

Zarząd stosuje politykę zarządzania ryzykiem kredytowym, zgodnie z którą na bieżąco monitorowana jest ekspozycja na ryzyko kredytowe oraz podejmowane działania służące jego minimalizacji. Głównym narzędziem zarządzania ryzykiem kredytowym jest analiza wiarygodności kredytowej najistotniejszych kontrahentów Enea, na podstawie której warunki umowy z kontrahentem podlegają stosownej strukturyzacji (warunki płatności, ewentualne zabezpieczenie umowy itp.).

Grupa Kapitałowa Enea

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe sporządzone według MSSF UE za rok obrotowy kończący się 31 grudnia 2016 r.

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. złotych, o ile nie podano inaczej)

Poniższa tabela przedstawia strukturę pozycji bilansowych obrazujących ekspozycję Grupy na ryzyko kredytowe:

	Wartość księgowa 31.12.2016	Wartość księgowa 31.12.2015
Krótkoterminowe i długoterminowe aktywa finansowe utrzymywane do terminu wymagalności	478	479
Krótkoterminowe i długoterminowe aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	4 964	222 011
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności	1 435 353	1 423 461
Instrumenty pochodne	40 267	844
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	2 340 217	1 822 094
Środki zgromadzone w ramach Funduszu Likwidacji Kopalń	111 218	90 872
Ryzyko kredytowe	3 932 497	3 559 761

W Grupie Kapitałowej ryzyko kredytowe w odniesieniu do należności różni się dla poszczególnych segmentów rynku, w których Grupa operuje:

- sprzedaż energii elektrycznej i usług dystrybucji klientom indywidualnym – w segmencie tym występuje spora ilość należności przeterminowanych. Chociaż nie stanowią one znaczącego zagrożenia dla finansów Grupy, podjęto działania zmierzające do ich umniejszenia. Sukcesywnie prowadzone są działania zmierzające do usprawnienia procesu windykacji polegające między innymi na wypracowaniu nowych i aktualizacji dotychczas funkcjonujących instrukcji i zasad dotyczących windykacji, a także na nawiązywaniu współpracy z wyspecjalizowanymi podmiotami. Windykacja należności rozpoczyna się po 20-25 dniu po terminie płatności. Wprowadzenie jednolitych zasad windykacji, w tym windykacji miękkiej, pozwala uzyskać krótszy czas zwrotu gotówki oraz uniknąć długotrwałej i często nieskutecznej windykacji twardej, to jest egzekucji sądowej i komorniczej. Do postępowania sądowego i egzekucyjnego są przekazywane sprawy o wartości powyżej limitu opłacalności windykacji;
- sprzedaż energii elektrycznej i usług dystrybucji klientom biznesowym, kluczowym i strategicznym – kwoty należności przeterminowanych w tym segmencie są niższe niż w przypadku indywidualnych odbiorców. Z uwagi na powyższe oraz ze względu na zdecydowanie mniejszą liczbę klientów w tych segmentach zasady windykacji opierają się w głównej mierze na windykacji miękkiej. Czynności z zakresu windykacji miękkiej podejmowane są nie później niż po upływie 6 dni roboczych po terminie płatności i co do zasady nie trwają dłużej niż 30 dni roboczych po terminie płatności,
- pozostałe należności – w porównaniu z dwoma wcześniejszymi segmentami kwoty należności przeterminowanych są nieistotne.

Grupa Kapitałowa Enea

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe sporządzone według MSSF UE za rok obrotowy kończący się 31 grudnia 2016 r.

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. złotych, o ile nie podano inaczej)

Kluczową rolę w procesie odzyskiwania należności odgrywają pracownicy Departamentu Windykacji. Są to osoby monitorujące proces odzyskiwania długu, które w drodze kontaktu z klientem starają się odzyskać należność, której termin zapłaty już minął. Enea współpracuje także w zakresie działań windykacyjnych z wyspecjalizowanymi podmiotami zewnętrznymi, wspierającymi Grupę w działaniach z obszaru tzw. windykacji twardej.

Grupa monitoruje na bieżąco wysokość przeterminowanych należności, dokonuje odpisów aktualizujących, w uzasadnionych przypadkach występuje z roszczeniami prawnymi.

27.3. Ryzyko utraty płynności finansowej

Ryzyko utraty płynności finansowej rozumiane jest jako ryzyko wystąpienia braku możliwości spłaty przez Grupę jej zobowiązań finansowych w dacie ich wymagalności.

Celem działań prowadzonych przez Grupę w zakresie zarządzania ryzykiem płynności jest ograniczenie prawdopodobieństwa utraty zdolności do regulowania zobowiązań. Realizacja działań z zakresu przyjętej polityki zarządzania płynnością i ryzykiem płynności zakłada zapewnienie zdolności do skutecznego reagowania na tzw. kryzysy płynności, tj. okresy znacznego zapotrzebowania na środki płynne.

W ramach przyjętej polityki zakłada się zapewnienie dostępności środków pieniężnych na poziomie pozwalającym na regulowanie zobowiązań w toku normalnej działalności. Realizowane działania umożliwiają jednocześnie niezakłóconą kontynuację działalności w sytuacjach kryzysu płynności przez okres niezbędny do uruchomienia awaryjnego planu finansowania, którego celem jest zapewnienie uzupełnienia powstałych niedoborów.

W zakresie zarządzania płynnością Grupa koncentruje się na szczegółowej analizie kształtowania się przepływów pieniężnych, rotacji należności, monitoringu rachunków bankowych. Powstałe nadwyżki finansowe Grupa lokuje w aktywa obrotowe w postaci lokat terminowych. W celu zapewnienia stabilności źródeł finansowania Grupa dywersyfikuje źródła finansowania zewnętrznego. W celu ograniczenia ryzyka koncentracji dywersyfikowane są także inwestycje nadwyżek środków pieniężnych. Efektywność inwestycji podlega stałemu monitorowaniu.

Enea S.A. koncentruje działania pomiędzy spółkami Grupy w zakresie zarządzania płynnością. W celu zapewnienia finansowania działalności bieżącej oraz optymalizacji procesu zarządzania płynnością spółki wchodzące w skład Podatkowej Grupy Kapitałowej Enea wykorzystują mechanizm cash pooling. Grupa intensyfikuje również realizację programów emisji obligacji wewnątrzgrupowych, dzięki tym działaniom wzrasta efektywność wykorzystania środków pieniężnych w ramach Grupy Kapitałowej.

Stale zarządzanie ryzykiem w wymienionych obszarach oraz pozycja rynkowa i finansowa Grupy pozwala na stwierdzenie, że ryzyko utraty płynności finansowej utrzymuje się na poziomie minimalnym.

Grupa zarządza ryzykiem płynności również poprzez utrzymywanie otwartych i niewykorzystanych linii kredytowych, których wysokość na 31 grudnia 2016 r. kształtuje się na poziomie 700 000 tys. zł, a na dzień sporządzenia niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego 550 000 tys. zł.

Grupa Kapitałowa Enea

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe sporządzone według MSSF UE za rok obrotowy kończący się 31 grudnia 2016 r.

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. złotych, o ile nie podano inaczej)

Poniższa tabela przedstawia wymagalność aktywów i zapadalność zobowiązań finansowych Grupy:

	31.12.2016											
	Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania	Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego	Kredyty bankowe i obligacje	Pożyczki	Zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	Środki zgromadzone w ramach Funduszu Likwidacji Kopalń	Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe	Płatności z tytułu instrumentów pochodnych	Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	Instrumenty finansowe utrzymywane do terminu wymagalności	Razem
Wartość księgowa	985 504	5 138	6 665 155	59 391	2 502	(2 340 217)	(111 218)	(1 435 353)	(40 267)	(4 964)	(478)	3 785 193
Niezdyskontowane umowne przepływy pieniężne	(989 385)	(5 204)	(7 564 715)	(64 574)	(2 502)	2 344 019	111 218	1 435 382	40 267	4 964	482	(4 690 048)
do 6 m-cy	(948 443)	(1 284)	(421 816)	(6 498)	(2 233)	2 343 954	-	1 431 922	40 267	4 852	-	2 440 721
6-12 m-cy	(893)	(953)	(160 097)	(5 887)	-	-	-	453	-	-	482	(166 895)
1-2 lat	(5 508)	(1 833)	(643 540)	(20 986)	(269)	65	-	903	-	112	-	(671 056)
2-5 lat	(14 220)	(1 134)	(3 745 641)	(22 925)	-	-	-	1 615	-	-	-	(3 782 305)
Powyżej 5 lat	(20 321)	-	(2 593 621)	(8 278)	-	-	111 218	489	-	-	-	(2 510 513)

Grupa Kapitałowa Enea

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe sporządzone według MSSF UE za rok obrotowy kończący się 31 grudnia 2016 r.

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. złotych, o ile nie podano inaczej)

	31.12.2015										
	Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania	Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego	Kredyty bankowe i obligacje	Pożyczki	Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	Środki zgromadzone w ramach Funduszu Likwidacji Kopalń	Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe	Płatności z tytułu instrumentów pochodnych	Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	Instrumenty finansowe utrzymywane do terminu wymagalności	Razem
Wartość księgowa	1 042 611	2 017	5 931 743	45 016	(1 822 094)	(90 872)	(1 423 461)	(844)	(222 011)	(479)	3 461 626
Niedzyskontowane umowne przepływy pieniężne	(1 042 611)	(2 020)	(6 857 401)	(48 806)	1 822 164	90 872	1 423 983	844	222 011	479	(4 390 485)
do 6 m-cy	(1 020 192)	(569)	(79 152)	(6 182)	1 822 099	-	1 325 738	844	215 562	-	2 258 148
6-12 m-cy	(5 266)	(442)	(78 969)	(5 632)	-	-	88 032	-	6 449	479	4 651
1-2 lat	(4 209)	(666)	(265 000)	(11 273)	65	-	6 955	-	-	-	(274 128)
2-5 lat	(5 628)	(343)	(3 567 878)	(18 840)	-	-	2 542	-	-	-	(3 590 147)
Powyżej 5 lat	(7 316)	-	(2 866 402)	(6 879)	-	90 872	716	-	-	-	(2 789 009)

27.4. Ryzyko towarowe

Ryzyko towarowe związane jest z możliwym wystąpieniem zmian w generowanych przez Grupę przychodach/przepływach pieniężnych, w szczególności wskutek istniejącej zmienności cen towarów, a także wahań w zakresie popytu na oferowane przez Enea produkty / usługi. Celem zarządzania ryzykiem towarowym jest utrzymanie ekspozycji na to ryzyko w akceptowalnych ramach, przy jednoczesnej optymalizacji zwrotu z ryzyka.

Specyficznym aspektem ryzyka towarowego Grupy jest fakt, iż działając jako przedsiębiorstwo energetyczne pełniące rolę sprzedawcy z urzędu ma obowiązek przedkładania do zatwierdzania taryf dla energii elektrycznej dla grup taryfowych G. Grupa kupuje energię po cenach rynkowych natomiast swoją taryfę kalkuluje w oparciu o koszty uznane przez Prezesa URE za uzasadnione oraz z uwzględnieniem marży (w obrocie) planowanej na kolejny okres taryfowy. W związku z powyższym Grupa w okresie obowiązywania taryfy ma ograniczone możliwości przenoszenia niekorzystnych dla Grupy zmian kosztów swojej działalności na końcowych odbiorców energii elektrycznej. Wniosek o korektę taryfy Grupa może złożyć do Prezesa URE tylko w przypadku drastycznego wzrostu kosztów z przyczyn od niej niezależnych.

Zarządzanie ryzykiem towarowym w zakresie cenowym polega na ciągłym monitorowaniu wielkości otwartej pozycji handlowej (zarówno w obszarze zabezpieczenia wolumenu sprzedaży detalicznej, jak i w obszarze proprietary trading) oraz pomiarze - przy wykorzystaniu narzędzi opartych o koncepcję wartości narażonej na ryzyko (value at risk) - poziomu ryzyka, wynikającego z możliwych wahań cen energii elektrycznej w odniesieniu do takiej otwartej pozycji. Technika ograniczania ryzyka jest w tym przypadku domknięcie pozycji generującej zbyt dużą (większą, niż akceptowana) wartość potencjalnej straty. Model zarządcy opiera się w tym przypadku na systemie limitów wartościowych (limitów VaR) określających maksymalną dopuszczalną wartość otwartej pozycji, będącej nośnikiem tak rozumianego ryzyka towarowego (cenowego).

Zarządzanie ryzykiem towarowym w zakresie wolumetrycznym polega na wykorzystaniu metod scenariuszowych oraz optymalizowaniu procesów planowania i kontroli działalności handlowej pozwalających w możliwie najtrafniejszy sposób oszacować przewidywane wolumeny energii elektrycznej oraz towarów powiązanych, będących przedmiotem obrotu.

Ponadto, niezależnie od powyższego, w Enea zastosowanie znajdują zasady zarządcze określone obowiązującą w Grupie regulacją o wymiarze strategicznym (tzw. Tryb handlu hurtowego), wyznaczającą metody działania w zakresie optymalizacji pozycji handlowej Enea, której zasadniczym celem jest minimalizacja ryzyka podjęcia działań niezgodnych z tendencją rynkową z jednoczesnym uwzględnieniem opomiarowanego w tym przypadku aspektu efektywnościowego podejmowanych działań (uzyskiwanie wyników lepszych od średniej rynkowej).

Grupa Kapitałowa Enea

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe sporządzone według MSSF UE za rok obrotowy kończący się 31 grudnia 2016 r.

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. złotych, o ile nie podano inaczej)

27.5. Ryzyko walutowe

Poniższa tabela prezentuje ekspozycję Grupy na ryzyko zmiany kursów walutowych.

31.12.2016	Wartość księgowa	w tym wartość w EUR wyrażona w walucie funkcjonalnej (zł)	Wpływ ryzyka waluty EUR na wynik finansowy		w tym wartość w USD wyrażona w walucie funkcjonalnej (zł)	Wpływ ryzyka waluty USD na wynik finansowy		Łączny wpływ ryzyka waluty na wynik finansowy	
			+1%	-1%		+1%	-1%	+1%	-1%
Aktywa finansowe									
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	2 340 217	111 292	1 113	(1 113)	2 167	22	(22)	1 135	(1 135)
Środki zgromadzone w ramach Funduszu Likwidacji Kopalń	111 218	-	-	-	-	-	-	-	-
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności	1 435 353	2 848	28	(28)	2 741	27	(27)	55	(55)
Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	42 482	-	-	-	-	-	-	-	-
Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	4 964	-	-	-	-	-	-	-	-
Aktywa finansowe utrzymywane do terminu wymagalności	478	-	-	-	-	-	-	-	-
Zobowiązania finansowe									
Kredyty, pożyczki i dłużne papiery wartościowe	(6 724 546)	-	-	-	-	-	-	-	-
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania	(985 504)	(5 076)	(51)	51	(1)	-	-	(51)	51
Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego	(5 138)	-	-	-	-	-	-	-	-
Zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	(2 502)	-	-	-	-	-	-	-	-
Wpływ na wynik przed opodatkowaniem			1 090	(1 090)		49	(49)	1 139	(1 139)
Podatek 19%								(216)	216
Wpływ na wynik po opodatkowaniu								923	(923)

Grupa Kapitałowa Enea

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe sporządzone według MSSF UE za rok obrotowy kończący się 31 grudnia 2016 r.

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. złotych, o ile nie podano inaczej)

31.12.2015	Wartość księgowa	w tym wartość w EUR wyrażona w walucie funkcjonalnej (zł)	Wpływ ryzyka waluty EUR na wynik finansowy		w tym wartość w USD wyrażona w walucie funkcjonalnej (zł)	Wpływ ryzyka waluty USD na wynik finansowy		Łączny wpływ ryzyka waluty na wynik finansowy		
			+1%	-1%		+1%	-1%	+1%	-1%	
Aktywa finansowe										
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	1 822 094	86 705	867	(867)	-	-	-	867	(867)	
Środki zgromadzone w ramach Funduszu Likwidacji Kopalń	90 872									
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności	1 423 461	12	-	-	-	-	-	-	-	
Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	23 982	-	-	-	-	-	-	-	-	
Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	222 011	-	-	-	-	-	-	-	-	
Aktywa finansowe utrzymywane do terminu wymagalności	479	-	-	-	-	-	-	-	-	
Zobowiązania finansowe										
Kredyty, pożyczki i dłużne papiery wartościowe	(5 976 759)	-	-	-	-	-	-	-	-	
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania	(1 042 611)	(69 187)	(692)	692	(1)	-	-	(692)	692	
Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego	(2 017)	-	-	-	-	-	-	-	-	
Wpływ na wynik przed opodatkowaniem			175	(175)				175	(175)	
Podatek 19%								(33)	33	
Wpływ na wynik po opodatkowaniu								142	(142)	

Grupa Kapitałowa Enea

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe sporządzone według MSSF UE za rok obrotowy kończący się 31 grudnia 2016 r.

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. złotych, o ile nie podano inaczej)

Ryzyko walutowe związane jest z możliwym występowaniem zmian w generowanych przez Grupę przepływach pieniężnych w skutek zmienności kursów walutowych, w których te wielkości są denominowane.

Grupa Enea narażona jest w szczególności na ryzyko walutowe wynikające z konieczności zakupu uprawnień do emisji CO₂, a także w związku z realizacją zakupów niektórych paliw (biomasa), niektórych wydatków inwestycyjnych i realizowanych umów na świadczenie usług przez kontrahentów, których ceny/koszty denominowane są w Euro.

Ryzyko walutowe zabezpieczane jest głównie przy wykorzystaniu walutowych kontraktów forward. Celem podejmowanych działań zabezpieczających przed ryzykiem kursowym jest zagwarantowanie określonego poziomu wartości złotej przyszłych wpływów oraz w szczególności wydatków – ponoszonych w związku z zakupami uprawnień do emisji CO₂ czy pracami inwestycyjnymi.

Działania zabezpieczające są realizowane w oparciu o obowiązującą w Grupie Enea *Politykę zarządzania ryzykiem walutowym i ryzykiem stopy procentowej*.

Spółka Lubelski Węgiel S.A. zawiera określone transakcje denominowane w walutach obcych. W związku z tym pojawia się ryzyko wahań kursów walut. Spółka LWB jest narażona przede wszystkim na ryzyko zmiany kursu EUR/PLN oraz USD/PLN. W trakcie 2016 roku nie zawierano istotnych transakcji walutowych, pojawiała się jednak stosunkowo wysoka wartość sprzedaży denominowanej w walucie obcej USD i EUR. Bardzo istotne transakcje walutowe miały miejsce w przeszłości przed 2015 rokiem - w związku z zakupem specjalistycznych urządzeń i maszyn, jednakże z uwagi na zakończenie zintensyfikowanego procesu inwestycyjnego, w najbliższym okresie takich transakcji się nie przewiduje. Ryzykiem tym zarządza się w ramach zatwierdzonych zasad działania przy wykorzystaniu walutowych kontraktów forward. Spółka LWB stosuje rachunkowość zabezpieczeń przyszłych przepływów pieniężnych. Celem podejmowanych przez LWB działań zabezpieczających przed ryzykiem zmiany kursu EUR/PLN oraz USD/PLN jest zagwarantowanie określonego poziomu wartości złotej przyszłych wydatków w EUR, jakie ponoszone będą w związku z pracami inwestycyjnymi, oraz zagwarantowanie określonego poziomu przyszłych wpływów w USD/EUR jakie będą otrzymywane w związku z realizowaną sprzedażą.

27.6. Ryzyko stóp procentowych

Ryzyko zmiany stóp procentowych, na które ekspozycja jest Grupa, związane jest z zawartymi umowami kredytowymi oraz umowami programów emisji obligacji. W stosunku do powyższych Grupa operuje w oparciu o oprocentowanie zmienne, kalkulowane w korelacji ze stawkami rynkowymi (międzybankowymi).

Z uwagi na obowiązujący w Grupie model aranżowania finansowania, ryzyko stopy procentowej identyfikowane jest i zarządzane (kwantyfikowane, mitygowane) na poziomie Jednostki Dominującej.

Działania zabezpieczające w obszarze stopy procentowej realizowane są w oparciu o *Politykę zarządzania ryzykiem walutowym i ryzykiem stopy procentowej w Grupie Enea*.

Na dzień bilansowy 31 grudnia 2016 r. Grupa posiada zobowiązania z tytułu kredytów bankowych, pożyczek i dłużnych papierów wartościowych w wysokości 6 724 546 tys. zł. Wartość zadłużenia, o którym mowa powyżej została zabezpieczona w 65 % transakcjami zabezpieczających ryzyko stopy procentowej (instrumenty IRS).

Grupa Kapitałowa Enea

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe sporządzone według MSSF UE za rok obrotowy kończący się 31 grudnia 2016 r.

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. złotych, o ile nie podano inaczej)

Poniższa tabela przedstawia profil podatności Grupy na ryzyko zmiany stóp procentowych poprzez prezentację aktywów i zobowiązań finansowych w podziale według zmiennych i stałych stóp procentowych:

	31.12.2016	31.12.2015
Instrumenty o stałej stopie procentowej		
Aktywa finansowe	3 194 418	2 821 093
Zobowiązania finansowe	(1 100 276)	(1 141 642)
Wpływ zabezpieczenia IRS	(4 435 000)	(2 995 000)
Razem	(2 340 858)	(1 315 549)
Instrumenty o zmiennej stopie procentowej		
Aktywa finansowe	697 812	737 824
Zobowiązania finansowe	(6 617 414)	(5 879 745)
Wpływ zabezpieczenia IRS	4 435 000	2 995 000
Razem	(1 484 602)	(2 146 921)

W ramach aktywów finansowych o stałej stopie procentowej Grupa prezentuje środki pieniężne deponowane na lokatach.

W poniższej tabeli przedstawiona została efektywna stopa procentowa dotycząca aktywów i zobowiązań, od których naliczane jest oprocentowanie według zmiennej stopy procentowej:

	31.12.2016		31.12.2015	
	Średnia ważona stopa procentowa (%)	Wartość księgowa	Średnia ważona stopa procentowa (%)	Wartość księgowa
Aktywa finansowe utrzymywane do terminu wymagalności	1,31	478	1,70	479
Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	-	-	1,32	222 011
Środki zgromadzone w ramach Funduszu Likwidacji Kopalń	1,50	111 218	1,75	90 872
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	1,51	586 116	1,95	424 462
Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego	4,55	(2 458)	5,67	(2 017)
Kredyty bankowe	2,13	(460 372)	2,31	(1 434 558)
Pożyczki	3,20	(59 078)	3,55	(45 016)
Obligacje	2,61	(1 660 506)	2,65	(1 403 154)
Razem		(1 484 602)		(2 146 921)

Efektywne stopy procentowe w tabeli powyżej są ustalane jako średnia ważona stóp procentowych.

Grupa Kapitałowa Enea

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe sporządzone według MSSF UE za rok obrotowy kończący się 31 grudnia 2016 r.

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. złotych, o ile nie podano inaczej)

Poniższa tabela przedstawia wpływ zmiany stopy procentowej na wynik finansowy Grupy w odniesieniu do instrumentów oprocentowanych zmienną stopą procentową. Wpływ zmiany stopy procentowej na pozycję „Kredyty, pożyczki i dłużne papiery wartościowe” został zaprezentowany z uwzględnieniem wpływu IRS.

	Wartość księgowa 31.12.2016	Wpływ ryzyka stopy procentowej na wynik finansowy (okres 12 miesięcy)		Wartość księgowa 31.12.2015	Wpływ ryzyka stopy procentowej na wynik finansowy (okres 12 miesięcy)	
		+ 1 p.p.	- 1 p.p.		+ 1 p.p.	- 1 p.p.
Aktywa finansowe						
Środki pieniężne	586 116	5 861	(5 861)	424 462	4 245	(4 245)
Środki zgromadzone w ramach Funduszu Likwidacji Kopalń	111 218	1 112	(1 112)	90 872	909	(909)
Aktywa finansowe utrzymywane do terminu wymagalności	478	5	(5)	479	5	(5)
Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	-	-	-	222 011	2 220	(2 220)
Wpływ na wynik przed opodatkowaniem		6 978	(6 978)		7 378	(7 378)
Podatek 19%		(1 326)	1 326		(1 402)	1 402
Wpływ na wynik po opodatkowaniu		5 652	(5 652)		5 976	(5 976)
Zobowiązania finansowe						
Kredyty, pożyczki i dłużne papiery wartościowe	(2 179 956)	(21 800)	21 800	(2 882 728)	(28 827)	28 827
Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego	(2 458)	(25)	25	(2 017)	(20)	20
Zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy						
Wpływ na wynik przed opodatkowaniem		(21 825)	21 825		(28 847)	28 847
Podatek 19%		4 147	(4 147)		5 481	(5 481)
Wpływ na wynik po opodatkowaniu		(17 678)	17 678		(23 366)	23 366
Razem		(12 026)	12 026		(17 390)	17 390

27.7. Zarządzanie źródłami finansowania

Podstawowym założeniem Grupy w zakresie zarządzania źródłami finansowania jest uzyskanie optymalnej struktury pasywów w celu obniżenia kosztu finansowania działalności, zapewnienia ratingu kredytowego na poziomie inwestycyjnym i źródeł finansowania dla działalności operacyjnej i inwestycyjnej Grupy. Realizowane działania w tym zakresie zmagają także do zapewnienia bezpieczeństwa finansowego Grupy i satysfakcjonującej wartości dla akcjonariuszy. Przy optymalizowaniu struktury pasywów poprzez stosowanie dźwigni finansowej istotne jest utrzymanie bazy kapitałowej na poziomie pozwalającym na budowanie zaufania ze strony inwestorów, kredytodawców oraz rynku. Grupa monitoruje efektywność i stabilność kapitałów przy pomocy wskaźnika zadłużenia oraz wskaźników rentowności kapitału. Celem Grupy jest zwiększanie efektywności kapitału przy jednoczesnym jego utrzymaniu na bezpiecznym poziomie.

27.8. Wartość godziwa

Poniższa tabela zawiera zestawienie wartości godziwych z wartościami księgowymi.

	31.12.2016		31.12.2015	
	Wartość księgowa	Wartość godziwa	Wartość księgowa	Wartość godziwa
Długoterminowe aktywa finansowe dostępne do sprzedaży (udziały i akcje w jednostkach niepowiązanych)	42 482	42 482	23 982	23 982
Długoterminowe aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	112	112	-	-
Instrumenty pochodne	40 267	40 267	844	844
Krótkoterminowe aktywa finansowe utrzymywane do terminu wymagalności	478	478	479	479
Krótkoterminowe aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	4 852	4 852	222 011	222 011
Należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności	1 435 353	(*)	1 423 461	(*)
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	2 340 217	2 340 217	1 822 094	1 822 094
Środki zgromadzone w ramach Funduszu Likwidacji Kopalń	111 218	111 218	90 872	90 872
Kredyty, pożyczki i dłużne papiery wartościowe	6 724 546	6 778 513	5 976 759	6 020 614
Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego	5 138	5 138	2 017	2 017
Zobowiązania z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe zobowiązania	985 504	(*)	1 042 611	(*)
Zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy	2 502	2 502	-	-

(*) - Wartość księgowa należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałych należności, zobowiązań z tytułu dostaw i usług oraz pozostałych zobowiązań jest zbliżona do ich wartości godziwej.

Grupa Kapitałowa Enea

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe sporządzone według MSSF UE za rok obrotowy kończący się 31 grudnia 2016 r.

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. złotych, o ile nie podano inaczej)

Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży to udziały i akcje w jednostkach niepowiązanych, w których udział w kapitale jest mniejszy niż 20%. W pozycji prezentowane są udziały w spółce PGE EJ1 Sp. z o.o. w kwocie 26 902 tys. zł., dla których nie istnieje cena rynkowa notowana na aktywnym rynku i których wartość godziwa – ze względu na wstępną fazę działalności spółki – określana jest na podstawie ponoszonego kosztu.

Instrumenty pochodne obejmują wycenę transakcji zabezpieczających ryzyko stóp procentowych (Interest Rate Swap). Wartość godziwa instrumentów pochodnych określana jest poprzez wyliczenie wartości bieżącej netto w oparciu o dwie krzywe dochodowości tj. krzywą do ustalenia czynników dyskonta, oraz krzywą służącą do estymacji przyszłych stawek zmiennych stóp referencyjnych.

Krótkoterminowe aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy to portfel inwestycyjny obsługiwany przez wyspecjalizowaną firmę zajmującą się profesjonalnym zarządzaniem środkami pieniężnymi. Wartość godziwa portfela inwestycyjnego szacowana jest na podstawie notowań rynkowych.

Poniższa tabela przedstawia analizę instrumentów finansowych mierzonych w wartości godziwej, pogrupowanych według trzypoziomowej hierarchii, gdzie:

Poziom 1 - wartość godziwa oparta jest o ceny giełdowe (niekorygowane) oferowane za identyczne aktywa lub zobowiązania na aktywnych rynkach,

Poziom 2 - wartość godziwa ustalana jest na bazie wartości obserwowanych na rynku jednakże nie będących bezpośrednim kwotowaniem rynkowym (np. ustalone są przez odniesienie bezpośrednio lub pośrednio do podobnych instrumentów istniejących na rynku),

Poziom 3 - wartość godziwa ustalana jest na bazie różnych technik wyceny nie opierających się jednakże o jakiegokolwiek obserwowalne dane rynkowe.

	31.12.2016			
	Poziom 1	Poziom 2	Poziom 3	Razem
Instrumenty pochodne				
Zabezpieczające transakcje swap na stopę procentową	-	40 267	-	40 267
Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy				
Kontrakty typu forward	-	4 964	-	4 964
Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży				
Nienotowane instrumenty kapitałowe	-	-	580	580
Razem	-	45 231	580	45 811
Zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy				
Kontrakty typu forward	-	(2 502)	-	(2 502)
Razem	-	(2 502)	-	(2 502)

Grupa Kapitałowa Enea

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe sporządzone według MSSF UE za rok obrotowy kończący się 31 grudnia 2016 r.

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. złotych, o ile nie podano inaczej)

	31.12.2015			Razem
	Poziom 1	Poziom 2	Poziom 3	
Instrumenty pochodne				
Zabezpieczające transakcje swap na stopę procentową	-	844	-	844
Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy				
Kontrakty typu forward	-	6 523	-	6 523
Aktywa finansowe przeznaczone do obrotu inne niż instrumenty pochodne	215 488	-	-	215 488
Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży				
Nienotowane instrumenty kapitałowe	-	-	580	580
Razem	215 488	7 367	580	223 435

28. Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego

	31.12.2016	31.12.2015
Poniżej jednego roku	2 141	1 025
Od jednego do pięciu lat	2 997	992
Wartość bieżących opłat leasingowych	5 138	2 017

29. Zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy

	31.12.2016	31.12.2015
Kontrakty forward długoterminowe	269	-
Kontrakty forward krótkoterminowe	2 233	-
Razem	2 502	-

30. Odroczone podatek dochodowy

Zmiany stanu rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego (po uwzględnieniu kompensaty aktywa i rezerwy na poziomie Grupy) przedstawiają się w sposób następujący:

	Wartość na dzień	Wartość na dzień
	31.12.2016	31.12.2015
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	1 190 280	1 103 836
Kompensata aktywa i rezerw z tytułu odroczonego podatku dochodowego	(787 023)	(487 041)
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego po kompensacie	403 257	616 795
Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego	978 821	875 158
Kompensata aktywa i rezerw z tytułu odroczonego podatku dochodowego	(787 023)	(487 041)
Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego po kompensacie	191 798	388 117

Grupa dokonała w 2016 r. kompensaty różnic przejściowych (odpis z tytułu utraty wartości niefinansowych aktywów trwałych) co wpłynęło na spadek wartości aktywa i rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego, ale nie miało wpływu na wartość aktywa netto z tytułu odroczonego podatku dochodowego.

Grupa Kapitałowa Enea

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe sporządzone według MSSF UE za rok obrotowy kończący się 31 grudnia 2016 r.

*(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. złotych, o ile nie podano inaczej)***Zmiana stanu aktywów i zobowiązań z tytułu odroczonego podatku dochodowego w trakcie roku (przed uwzględnieniem kompensaty), przedstawia się w sposób następujący:**

Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego:

	Zobowiązania z tytułu świadczeń pracowniczych	Rozliczenie przychodów z opłat przyłączeniowych	Rezerwa na koszty umorzenia świadectw pochodzenia	Dotacje	Rezerwa na składowanie, rekultywację oraz zakup praw do emisji CO2	Koszty opodatkowane po zakończeniu okresu rozliczeniowego	Wycena rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych wg wartości godziwej	Odpis aktualizujący niefinansowe aktywa trwałe*	Pozostałe	Ogółem
Stan na początek roku	159 977	88 540	30 704	16 587	28 906	80 779	-	7 410	118 562	531 465
Nabycie spółek zależnych	60 143	-	-	-	1 090	-	130 553	5 156	7 115	204 057
Obciążenie/(Uznanie) wyniku finansowego	(8 673)	(3 110)	15 284	(1 063)	17 147	3 773	-	288 127	63 426	374 911
Obciążenie/(Uznanie) w innych całkowitych dochodach	(7 307)	-	-	-	-	-	-	-	710	(6 597)
Stan na 31.12.2015 wg stawki 19%	204 140	85 430	45 988	15 524	47 143	84 552	130 553	300 693	189 813	1 103 836
Stan na początek roku	204 140	85 430	45 988	15 524	47 143	84 552	130 553	300 693	189 813	1 103 836
Obciążenie/(Uznanie) wyniku finansowego	7 037	(3 111)	4 984	(1 044)	13 782	25 039	-	12 314	35 382	94 383
Obciążenie/(Uznanie) w innych całkowitych dochodach	(951)	-	-	-	-	24	-	-	(7 012)	(7 939)
Stan na 31.12.2016 wg stawki 19%	210 226	82 319	50 972	14 480	60 925	109 615	130 553	313 007	218 183	1 190 280

*w tym rzeczowe aktywa trwałe, wartość firmy, inne wartości niematerialne i użytkowanie wieczyste gruntów.

Grupa Kapitałowa Enea

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe sporządzone według MSSF UE za rok obrotowy kończący się 31 grudnia 2016 r.

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. złotych, o ile nie podano inaczej)

Rezerwa z tytułu odroczonego podatku dochodowego:

	Przychód opodatkowany po zakończeniu okresu rachunkowego	Naliczona, niezafakturowana sprzedaż	Różnice między wartością bilansową a podatkową środków trwałych*	Rezerwa na likwidację zakładu górniczego netto	Pozostałe	Ogółem
Stan na początek roku	91 915	47 025	409 645	-	71 047	619 632
Nabycie spółek zależnych	-	-	179 077	6 318	6 139	191 534
Obciążenie/(Uznanie) wyniku finansowego	4 603	653	68 447	(318)	(3 543)	69 842
Obciążenie/(Uznanie) w innych całkowitych dochodach	-	-	-	-	(5 850)	(5 850)
Stan na 31.12.2015 wg stawki 19%	96 518	47 678	657 169	6 000	67 793	875 158
Stan na początek roku	96 518	47 678	657 169	6 000	67 793	875 158
Obciążenie/(Uznanie) wyniku finansowego	30 756	1 641	74 890	2 878	(7 357)	102 808
Obciążenie/(Uznanie) w innych całkowitych dochodach	-	-	-	-	855	855
Stan na 31.12.2016 wg stawki 19%	127 274	49 319	732 059	8 878	61 291	978 821

*Różnice wynikają z wyceny środków trwałych do wartości godziwej oraz różnic w stawkach amortyzacji.

W Grupie nie występują neujęte aktywa i rezerwy na podatek odroczonego.

Grupa Kapitałowa Enea

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe sporządzone według MSSF UE za rok obrotowy kończący się 31 grudnia 2016 r.

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. złotych, o ile nie podano inaczej)
31. Zobowiązania z tytułu świadczeń pracowniczych

	31.12.2016	31.12.2015
Programy określonych świadczeń		
Odprawy emerytalne i rentowe		
część długoterminowa	129 988	122 360
część krótkoterminowa	25 017	20 175
	155 005	142 535
Prawo do ulgowej odpłatności za nabycie energii po przejściu na emeryturę		
część długoterminowa	194 002	199 127
część krótkoterminowa	8 738	8 927
	202 740	208 054
Odpis na ZFŚS dla emerytowanych pracowników		
część długoterminowa	60 892	52 914
część krótkoterminowa	1 364	1 659
	62 256	54 573
Deputaty węglowe		
część długoterminowa	110 784	107 908
część krótkoterminowa	4 092	4 019
	114 876	111 927
Programy określonych świadczeń razem		
część długoterminowa	495 666	482 309
część krótkoterminowa	39 211	34 780
	534 877	517 089
Pozostałe długoterminowe świadczenia pracownicze		
Nagrody jubileuszowe		
część długoterminowa	293 987	333 636
część krótkoterminowa	37 572	38 202
	331 559	371 838
Zobowiązania z tytułu wynagrodzeń i pozostałe		
część długoterminowa	2 503	2 678
część krótkoterminowa	283 807	312 399
	286 310	315 077
Rezerwa na Program Dobrowolnych Odejść		
część długoterminowa	-	149
część krótkoterminowa	56 347	12 605
	56 347	12 754
Zobowiązania z tytułu świadczeń pracowniczych razem		
część długoterminowa	792 156	818 772
część krótkoterminowa	416 937	397 986
	1 209 093	1 216 758

Grupa Kapitałowa Enea

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe sporządzone według MSSF UE za rok obrotowy kończący się 31 grudnia 2016 r.

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. złotych, o ile nie podano inaczej)

Na mocy porozumienia zawartego pomiędzy reprezentantami pracowników a reprezentantami Grupy pracownikom Grupy Kapitałowej przysługują określone świadczenia z innych tytułów niż wynagrodzenie za pracę, tj.:

- wypłaty nagród jubileuszowych,
- wypłaty świadczeń emerytalno-rentowych,
- prawo do ulgowej odpłatności za energię elektryczną,
- odpis na ZFŚS,

powyższe świadczenia finansowane są w całości przez Grupę.

Obecna wartość przyszłych zobowiązań z powyższych tytułów wyznaczona została na podstawie wyceny aktuarialnej.

Do obliczeń przyjęto podstawowe dane indywidualnie dla poszczególnych pracowników zatrudnionych w Grupie Kapitałowej wg stanu na 31 grudnia 2016 roku (z uwzględnieniem płci zatrudnionego), z następujących obszarów:

- wiek zatrudnionego,
- staż pracy w Grupie,
- staż pracy ogółem,
- wynagrodzenie, stanowiące podstawę wymiaru wysokości nagrody jubileuszowej i odprawy emerytalno-rentowej.

Dodatkowo w analizie zastosowane zostały następujące założenia:

- prawdopodobieństwo odejść pracowników obliczono na podstawie historycznych danych dotyczących rotacji zatrudnienia w Spółce oraz danych statystycznych dotyczących odejść pracowniczych w branży,
- przyjęto wartość minimalnego wynagrodzenia obowiązującego w gospodarce narodowej od 1 stycznia 2017 r. na poziomie 2 000,00 zł,
- na podstawie obwieszczeń Prezesa GUS, przyjęto przeciętne wynagrodzenie miesięczne w gospodarce narodowej, pomniejszone o potrącone od ubezpieczonych składki na ubezpieczenia emerytalne, rentowe oraz chorobowe na poziomie 2 917,14 zł (przeciętne dla drugiego półrocza 2010 r., które stanowić będzie podstawę naliczenia odpisu na ZFŚS w 2017 r.),
- na podstawie założeń zdefiniowanych na poziomie korporacyjnym, wzrost podstawy tworzenia odpisu na ZFŚS przyjęto na podstawie wzrostu przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w gospodarce narodowej: 32,17% w 2018 r., 5,6% w 2019 r., 5,7% w latach 2020-2021, 5,6% w pozostałych latach prognozy. W przypadku zmiany podstawy w 2018 r. przyjęto wzrost przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w gospodarce narodowej w 2017 r. na poziomie 5,2%. Pozostały wzrost podstawy w 2018 r. wynika z zakładanego na dzień sporządzenia wyceny ryzyka pełnego odmrożenia podstawy naliczania ZFŚS od 2018 r.,
- umieralność i prawdopodobieństwa dożycia przyjęto zgodnie z Tablicami Trwania Życia 2015 publikowanymi przez GUS, przyjęto że populacja zatrudnionych w Spółce odpowiada średniej dla Polski pod względem umieralności,
- nie obliczono oddzielnie rezerwy na odprawy rentowe; w zamian nie uwzględniono osób, które przeszły na rentę przy obliczaniu prawdopodobieństw odejść pracowników,
- przyjęto normalny tryb przechodzenia na emeryturę według szczegółowych zasad zawartych w ustawie emerytalnej, z wyjątkiem tych zatrudnionych, którzy wg informacji dostarczonych przez Spółkę spełnią warunki wymagane do skorzystania z prawa do przejścia na wcześniejszą emeryturę,

Grupa Kapitałowa Enea

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe sporządzone według MSSF UE za rok obrotowy kończący się 31 grudnia 2016 r.

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. złotych, o ile nie podano inaczej)

- długookresowa roczna stopa wzrostu wynagrodzeń na poziomie 1,5% w 2017 r., 2,5% w następnych latach (na 31 grudnia 2015 r. na poziomie 2,038% w 2016 r., 2,418% w 2017 r. i 2,5% w następnych latach),
- stopę dyskontową do dyskontowania przyszłych wypłat świadczeń przyjęto w wysokości 3,2% (na 31 grudnia 2015 r. 2,8%),
- wartość ekwiwalentu energetycznego wypłaconego w 2017 r. przyjęto na poziomie 1 391,74 zł (na 31 grudnia 2015 r. 1 406,53 zł),
- wzrost wartości ekwiwalentu pieniężnego wypłacanego w ramach ulgowej odpłatności za energię elektryczną określono w roku 2017 na poziomie -1,0%, w roku 2018 wzrost o 1,9%, w roku 2019 wzrost o 2,1%, w roku 2020 wzrost o 3,0%, w latach 2021 do 2026 na poziomie 3,1%, w kolejnych latach na poziomie 2,5% (na 31 grudnia 2015 r. określono w roku 2016 na poziomie -3,2%, w roku 2017 na poziomie -1,5%, w roku 2018 wzrost o 1,7%, w roku 2019 wzrost o 4,1%, w latach 2020 do 2021 na poziomie 4,2%, w roku 2022 wzrost o 4,3%, w roku 2023 wzrost o 4,4%, w roku 2024 wzrost o 4,5%, w latach 2025-2026 wzrost o 4,6% w kolejnych latach na poziomie 2,5%).

Ponadto Grupa rozpoznaje rezerwę na deputaty węglowe.

Do ustalenia wielkości rezerw na świadczenia pracownicze zastosowano metodę prognozowanych uprawnień jednostkowych (Projected Unit Credit Method), tę samą metodę zastosowano przy analizie wrażliwości dla programów określonych świadczeń.

2016	Odprawy emerytalne i rentowe	Prawo do ulgowej odpłatności za nabycie energii po przejściu na emeryturę	Odpis na ZFŚŚ dla emerytowanych pracowników	Deputaty węglowe po przejściu na emeryturę	Razem
Zmiany w okresie 12 miesięcy do 31.12.2016					
Stan na 01.01.2016	142 535	208 054	54 573	111 927	517 089
Koszty ujęte w zyskach lub stratach, w tym:	17 214	22 288	7 220	6 480	53 202
koszty bieżącego zatrudnienia	7 319	3 616	1 351	2 964	15 250
koszty przeszłego zatrudnienia	6 256	13 100	4 403	206	23 965
koszty odsetek	3 639	5 572	1 466	3 310	13 987
Koszty ujęte w innych składnikach całkowitego dochodu, w tym:	6 601	(18 266)	2 171	63	(9 431)
zyski/straty aktuarialne netto na skutek zmian założeń finansowych	(5 747)	(26 741)	2 277	(547)	(30 758)
zyski/straty aktuarialne netto na skutek zmian założeń demograficznych	2 649	(1 571)	(567)	3 738	4 249
zyski/straty aktuarialne netto na skutek korekt założonych ex-post	9 699	10 046	461	(3 128)	17 078
Zmniejszone zobowiązania z tytułu wypłat świadczeń (wartość ujemna)	(10 809)	(8 473)	(1 296)	(3 594)	(24 172)
Inne zmniejszenia	(536)	(863)	(412)	-	(1 811)
Razem zmiany	12 470	(5 314)	7 683	2 949	17 788
Stan na 31.12.2016	155 005	202 740	62 256	114 876	534 877

2015

Zmiany w okresie 12 miesięcy do 31.12.2015	Odprawy emerytalne i rentowe	Prawo do ulgowej odpłatności za nabycie energii po przejściu na emeryturę	Odpis na ZFŚŚ dla emerytowanych pracowników	Deputaty węglowe po przejściu na emeryturę	Razem
Stan na 01.01.2015	109 547	226 822	49 205	-	385 574
Zobowiązania przejęte w ramach połączenia jednostek gospodarczych	28 597	-	300	106 739	135 636
Koszty ujęte w zyskach lub stratach, w tym:	7 133	8 663	1 158	915	17 869
koszty bieżącego zatrudnienia	6 808	5 553	1 521	127	14 009
koszty przeszłego zatrudnienia	(2 085)	(2 109)	(1 502)	-	(5 696)
koszty odsetek	2 410	5 219	1 139	788	9 556
Koszty ujęte w innych składnikach całkowitego dochodu, w tym:	8 208	(17 531)	5 968	4 389	1 034
zyski/straty aktuarialne netto na skutek zmian założeń finansowych	(2 872)	(38 640)	688	4 509	(36 315)
zyski/straty aktuarialne netto na skutek zmian założeń demograficznych	919	6 224	1 643	(85)	8 701
zyski/straty aktuarialne netto na skutek korekt założeń ex-post	10 161	14 885	3 637	(35)	28 648
Zmniejszone zobowiązania z tytułu wypłat świadczeń (wartość ujemna)	(4 238)	(7 003)	(1 207)	(116)	(12 564)
Inne zmniejszenia	(6 712)	(2 897)	(851)	-	(10 460)
Razem zmiany	32 988	(18 768)	5 368	111 927	131 515
Stan na 31.12.2015	142 535	208 054	54 573	111 927	517 089

Analiza wrażliwości dla programów określonych świadczeń

Poniżej analiza wrażliwości dla obszarów: obrót, dystrybucja, wytwarzanie oraz pozostała działalność:

Programy określonych świadczeń:	Wpływ zmiany założenia aktuarialnego na wysokość zobowiązania z tytułu programów określonych świadczeń	
	+ 1 pp	- 1 pp
Stopa dyskonta	(47 381)	59 529
Stopa przewidywanego wzrostu wynagrodzeń	23 476	(19 423)
Średni wzrost wartości ekwiwalentu pieniężnego dla ulgowej odpłatności za energię elektryczną	32 360	(26 054)

Grupa Kapitałowa Enea

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe sporządzone według MSSF UE za rok obrotowy kończący się 31 grudnia 2016 r.
(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. złotych, o ile nie podano inaczej)

Poniżej analiza wrażliwości dla obszaru wydobycia:

Programy określonych świadczeń:	Wpływ zmiany założenia aktuarialnego na wysokość zobowiązania z tytułu programów określonych świadczeń	
	+ 1 pp	- 1 pp
Stopa dyskonta	(19 154)	24 402
Stopa przewidywanego wzrostu wynagrodzeń	3 310	(2 687)
Wzrost podstawy dla deputatów węglowych	23 055	(17 043)

Zapadalność zobowiązania z tytułu programów określonych świadczeń

Poniżej zapadalność zobowiązania z tytułu programów określonych świadczeń dla obszarów: obrót, dystrybucja, wytwarzanie oraz pozostała działalność:

Średni ważony okres obowiązywania zobowiązania z tytułu programów określonych świadczeń (w latach)	31.12.2016	31.12.2015
Odprawy emerytalne i rentowe	13,7	16,0
Prawo do ulgowej odpłatności za nabycie energii po przejściu na emeryturę	15,2	16,0
Odpis na ZFŚS dla emerytowanych pracowników	18,3	17,4

Poniżej zapadalność zobowiązania z tytułu programów określonych świadczeń dla obszaru wydobycia:

Średni ważony okres obowiązywania zobowiązania z tytułu programów określonych świadczeń (w latach)	31.12.2016	31.12.2015
Odprawy emerytalne i rentowe	13,0	10,0
Deputaty węglowe	18,0	18,0

Grupa Kapitałowa Enea

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe sporządzone według MSSF UE za rok obrotowy kończący się 31 grudnia 2016 r.

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. złotych, o ile nie podano inaczej)
Inne długoterminowe świadczenia pracownicze – nagrody jubileuszowe

	31.12.2016	31.12.2015
Wartość na początek okresu	371 838	275 114
Zobowiązania przejęte w ramach połączenia jednostek gospodarczych	-	82 438
Zmiany w okresie 12 miesięcy do końca okresu sprawozdawczego		
Koszty ujęte w zysku/stracie bieżącego okresu, w tym:	(2 064)	46 606
- koszty bieżącego zatrudnienia	23 888	20 412
- koszty przeszłego zatrudnienia	(34 034)	(3 849)
- (zyski)/straty aktuarialne netto powstałe na skutek korekty założeń ex-post	6 047	26 794
- (zyski)/straty aktuarialne netto powstałe na skutek zmian założeń demograficznych	3 440	904
- (zyski)/straty aktuarialne netto powstałe na skutek zmian założeń finansowych	(10 968)	(4 120)
- koszty odsetek	9 563	6 465
Zmniejszenie zobowiązania z tytułu wypłaconych świadczeń	(28 057)	(16 540)
Inne zmiany	(10 158)	(15 780)
Razem zmiany	(40 279)	96 724
Wartość na koniec okresu	331 559	371 838

Rezerwa na Program Dobrowolnych Odejść
Enea S.A.

22 grudnia 2016 r. Zarząd Enea S.A. podjął uchwałę o uruchomieniu Programu Zmiany Pokoleniowej, którego integralną częścią jest m.in. Programu Dobrowolnych Odejść (Program).

Do Programu Dobrowolnych Odejść mogą przystąpić Pracownicy:

- zatrudnieni na podstawie umowy o pracę bez względu, na rodzaj umowy i charakter wykonywanej pracy;
- nie są w okresie wypowiedzenia oraz nie zawarli porozumienia o rozwiązaniu umowy o pracę poza Programem z datą obowiązywania umowy w przyszłości;
- nie są zatrudnieni na podstawie jakiegokolwiek umowy o pracę lub umowy cywilnoprawnej w innej spółce Grupy Kapitałowej Enea, nie świadczą na rzecz Enea S.A. lub Spółek, w których Enea S.A. jest kapitałowo zaangażowana pracy tymczasowej na podstawie umowy z agencją pracy tymczasowej oraz
- należą do jednej z poniższych grup:

Pracownicy, którzy:

- Grupa I – Pracownicy, którzy nabyli uprawnienia emerytalne do 31 grudnia 2016 r. i nie rozwiązali umowy o pracę z tytułu przejścia na emeryturę oraz Pracownicy którzy nabędą uprawnienia emerytalne do 31 grudnia 2017 roku (z powszechnego wieku emerytalnego, wieku uprawniającego do emerytury pomostowej z tytułu pracy w warunkach szczególnych, emerytury w obniżonym wieku emerytalnym z tytułu pracy w warunkach szczególnych),
- Grupa II - Pracownicy, którzy nabędą uprawnienia emerytalne w okresie od 1 stycznia 2018 roku do 31 grudnia 2022 roku (z powszechnego wieku emerytalnego, wieku uprawniającego do emerytury

Grupa Kapitałowa Enea

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe sporządzone według MSSF UE za rok obrotowy kończący się 31 grudnia 2016 r.

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. złotych, o ile nie podano inaczej)

pomostowej z tytułu pracy w warunkach szczególnych, emerytury w obniżonym wieku emerytalnym z tytułu pracy w warunkach szczególnych),

- Grupa III Pracownicy, którzy nabędą uprawnienia emerytalne po 31 grudnia 2022 r.

Program obowiązuje od 28 grudnia 2016 roku do 30 września 2017 roku. Na 31 grudnia 2016 r. w Enea S.A. utworzono rezerwę na PDO w wysokości 1 280 tys. zł.

Enea Centrum Sp. z o.o.

Uchwałą Nr 187/2015 z 22 grudnia 2015 r. Zarząd Enea Centrum Sp. z o.o. podjął decyzję o uruchomieniu Programu Dobrowolnych Odejść w spółce z okresem obowiązywania od 28 grudnia 2015 r. do 31 grudnia 2016 r. w transzach kwartalnych, których uruchamianie jest możliwe na podstawie stosownych uchwał Zarządu Enea Centrum Sp. z o.o. Pierwsza transza Programu obowiązywała od 15 lutego 2016 r. do 29 lutego 2016 r. Decyzję dla pierwszej transzy Programu, Pracodawca podejmował w okresie od 1 marca 2016 r. do 31 marca 2016 r.

Uchwałą Nr 125/2016 z 22 grudnia 2016 r. Zarząd Enea Centrum Sp. z o.o. podjął decyzję o uruchomieniu Programu Zmiany Pokoleniowej w spółce w 2017 r., którego integralną część stanowi Program Dobrowolnych Odejść. Program obowiązuje od 28 grudnia 2016 r. do 30 września 2017 r. Pracownicy mogą składać wnioski o dopuszczenie do Programu od 13 lutego 2017 r. do 28 lutego 2017 r., Pracodawca podejmuje decyzję o dopuszczeniu pracownika do Programu w okresie od 1 do 31 marca 2017 r.

Do Programu mogą przystąpić „Uprawnieni Pracownicy”, którzy:

- nabyli lub nabędą uprawnienia emerytalne do dnia 31 grudnia 2016 r. i nie rozwiązali umowy o pracę z tytułu przejścia na emeryturę,
- nabędą uprawnienia emerytalne do dnia 31 grudnia 2017 r. (z powszechnego wieku emerytalnego, wieku uprawniającego do emerytury pomostowej z tytułu pracy w warunkach szczególnych, emerytury w obniżonym wieku emerytalnym z tytułu pracy w warunkach szczególnych) (Grupa I);
- nabędą uprawnienia emerytalne w okresie od 1 stycznia 2018 r. do 31 grudnia 2022 r. (z powszechnego wieku emerytalnego, wieku uprawniającego do emerytury pomostowej z tytułu pracy w warunkach szczególnych, emerytury w obniżonym wieku emerytalnym z tytułu pracy w warunkach szczególnych) (Grupa II);
- Pracownicy, którzy nabędą uprawnienia emerytalne po dniu 31 grudnia 2022 r. (Grupa III).

Na 31 grudnia 2016 r. w Enea Centrum Sp. z o.o. utworzono rezerwę na PDO w wysokości 4 136 tys. zł.

Program Zmiany Pokoleniowej został uruchomiony także w innych spółkach Grupy (rezerwa w wysokości 50 931 tys. zł).

32. Rezerwy na pozostałe zobowiązania i inne obciążenia**Rezerwa na zobowiązania i inne obciążenia razem w podziale na część długo- i krótkoterminową**

	31.12.2016	31.12.2015
Długoterminowe	635 488	625 388
Krótkoterminowe	789 718	567 556
Stan na dzień bilansowy	1 425 206	1 192 944

Zmiana stanu rezerw na zobowiązania i inne obciążenia
za okres kończący się 31.12.2016

	Rezerwa na bezumowne korzystanie z gruntów	Rezerwa na inne zgłoszone roszczenia	Rezerwa na rekultywację składowiska	Rezerwa na świadectwa pochodzenia energii	Rezerwa na zakup praw do emisji CO2	Likwidacja zakładu górniczego	Pozostałe	Razem
Stan na początek okresu	189 429	60 456	55 409	250 024	193 034	124 441	320 151	1 192 944
Odwrocenie dyskonta i zmiana stopy dyskontowej	(3 272)	-	(5 539)	-	-	3 484	-	(5 327)
Zwiększenie istniejących rezerw	27 125	7 387	1 701	263 343	291 306	-	161 107	751 969
Wykorzystanie rezerw	(171)	(16 987)	-	(237 684)	(197 691)	-	(13 566)	(466 099)
Rozwiązanie niewykorzystanej rezerwy	(9 820)	(9 509)	(1 678)	(521)	(1 465)	(17 737)	(7 551)	(48 281)
Stan na koniec okresu	203 291	41 347	49 893	275 162	285 184	110 188	460 141	1 425 206

za okres kończący się 31.12.2015

	Rezerwa na bezumowne korzystanie z gruntów	Rezerwa na inne zgłoszone roszczenia	Rezerwa na rekultywację składowiska	Rezerwa na świadectwa pochodzenia energii	Rezerwa na zakup praw do emisji CO2	Likwidacja zakładu górniczego	Pozostałe	Razem
Stan na początek okresu	172 854	27 362	57 551	164 878	105 758	-	240 691	769 094
Nabycie spółek zależnych	-	26 014	5 738	2 202	-	115 744	50 309	200 007
Odwrocenie dyskonta i zmiana stopy dyskontowej	(2 266)	-	(8 540)	-	-	850	-	(9 956)
Zwiększenie istniejących rezerw	29 819	10 671	660	227 768	193 412	7 847	45 470	515 647
Wykorzystanie rezerw	(462)	(2)	-	(144 470)	(105 668)	-	(10 819)	(261 421)
Rozwiązanie niewykorzystanej rezerwy	(10 516)	(3 589)	-	(354)	(468)	-	(5 500)	(20 427)
Stan na koniec okresu	189 429	60 456	55 409	250 024	193 034	124 441	320 151	1 192 944

Rezerwy na zobowiązania wycenia się w uzasadnionej, wiarygodnie oszacowanej wartości. Imiennie tworzone są rezerwy na przewidywane straty związane z sądowym powództwem zgłoszonym przeciwko Grupie. Kwota, na którą tworzona jest rezerwa stanowi najbardziej właściwy szacunek nakładów niezbędnych do wypełnienia roszczenia. Koszt ich utworzenia ujmowany jest w pozostałych kosztach operacyjnych. Opis istotnych roszczeń oraz zobowiązania warunkowe z tego tytułu zostały przedstawione w notach 47.2, 47.5 i 47.6

Grupa Kapitałowa Enea

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe sporządzone według MSSF UE za rok obrotowy kończący się 31 grudnia 2016 r.

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. złotych, o ile nie podano inaczej)

Rezerwy na zobowiązania i inne obciążenia obejmują głównie:

Rezerwa na bezumowne korzystanie z gruntów

Rezerwa na roszczenia osób władających nieruchomościami z tytułu bezumownego korzystania z gruntu.

Szacowanie rezerwy na roszczenia z tytułu bezumownego korzystania z nieruchomości odbywa się z zastosowaniem podejścia tzw. etapowości i wag, tj. prawdopodobieństwa przegrania sporu i konieczności spełnienia roszczenia. Rozmiar zasądzonych odszkodowań z tytułu roszczeń z bezumownego korzystania z nieruchomości może być dla Grupy znaczący z uwagi na liczbę przedmiotowych nieruchomości, jednak Grupa nie jest w stanie oszacować maksymalnej kwoty odszkodowań. Grupa Kapitałowa Enea, m.in. w związku z określaniem tzw. korytarzy przesyłowych oszacowała i uwzględniła w wysokości utworzonej rezerwy również odszkodowania z tytułu bezumownego korzystania z nieruchomości, na których posadowiony jest majątek sieciowy (linie elektroenergetyczne), co do których na dzień sprawozdawczy nie zostały przedstawione jeszcze żadne roszczenia.

Rezerwa na rekultywację składowiska

Grupa po zapełnieniu lub zamknięciu składowiska żużla i popiołu ma obowiązek dokonania rekultywacji terenu. Ze względu na fakt, iż Grupa posiada duże, niezapełnione obszary składowiska, przewidywany termin rekultywacji będzie miał miejsce w 2060 r. Przyszłe oszacowane koszty rekultywacji składowiska zostały zdyskontowane do wartości bieżącej przy użyciu stopy dyskontowej w wysokości 3,20% (na dzień 31 grudnia 2015 r. – 2,80%).

Wartość rezerwy na dzień 31 grudnia 2016 r. wyniosła 49 893 tys. zł (na dzień 31 grudnia 2015 r. 55 409 tys. zł).

Rezerwa na zakup praw do emisji CO₂

Na dzień 31 grudnia 2016 r. wartość rezerwy dotyczącej praw do emisji CO₂ wyniosła 285 184 tys. zł (na dzień 31 grudnia 2015 r. 193 034 tys. zł).

Rezerwa na likwidację zakładu górniczego

Grupa tworzy rezerwę na koszty likwidacji zakładu górniczego, do których poniesienia jest zobligowana istniejącymi przepisami prawa. Główne założenia wykorzystywane przy ustalaniu kosztów z tytułu likwidacji zakładu górniczego zawierają założenia odnośnie do okresu żywotności kopalni, przewidywanej inflacji oraz długoterminowych stóp dyskontowych. Wyliczona wysokość kosztów likwidacji zakładu górniczego na dzień 31 grudnia 2016 roku wynosi: 110 188 tys. zł.

Pozostałe rezerwy

Pozostałe rezerwy dotyczą głównie:

- farmy wiatrowej Skoczyłtody: Grupa dokonała oszacowania wartości udziałów spółki Eco-Power Sp. z o.o. oraz utworzyła rezerwę na różnicę pomiędzy ceną uwzględniającą kwotę bazową, która wynosi 286 500 000,00 zł a wartością oszacowaną w modelu Enea S.A., w wysokości 129 000 tys. zł (nota 54).

Grupa Kapitałowa Enea

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe sporządzone według MSSF UE za rok obrotowy kończący się 31 grudnia 2016 r.

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. złotych, o ile nie podano inaczej)

- potencjalnych zobowiązań związanych z majątkiem sieciowym wynikających z różnic w interpretacjach przepisów 148 259 tys. zł (na dzień 31 grudnia 2015 r. 129 197 tys. zł),
- kosztów korzystania z gruntów leśnych będących w zarządzie Lasów Państwowych 108 245 tys. zł (na dzień 31 grudnia 2015 r. 112 680 tys. zł),
- podatku od nieruchomości w spółce Lubelski Węgiel Bogdanka S.A. 32 456 tys. zł (na dzień 31 grudnia 2015 r. 23 881 tys. zł),
- roszczeń ZUS z tytułu składki wypadkowej w spółce Lubelski Węgiel Bogdanka S.A. 20 042 tys. zł (na dzień 31 grudnia 2015 r. 18 727 tys. zł),
- usuwania szkód górniczych 4 440 tys. zł (na dzień 31 grudnia 2015 r. 8 497 tys. zł).

33. Przychody ze sprzedaży netto

	31.12.2016	31.12.2015
Przychody ze sprzedaży energii elektrycznej	6 548 229	5 696 818
Przychody ze sprzedaży usług dystrybucyjnych	3 001 032	2 964 470
Przychody ze sprzedaży towarów i materiałów	87 004	106 141
Przychody ze sprzedaży pozostałych produktów i usług	176 369	146 254
Przychody z tytułu świadectw pochodzenia	13 739	24 931
Przychody ze sprzedaży praw do emisji CO ₂	32 780	-
Rekompensata na pokrycie kosztów osieroconych	-	293 147
Przychody ze sprzedaży energii ciepłej	312 625	275 118
Przychody ze sprzedaży węgla	904 424	219 548
Przychody ze sprzedaży gazu	179 476	121 965
Razem przychody ze sprzedaży netto	11 255 678	9 848 392

34. Koszty według rodzaju

	31.12.2016	31.12.2015
Amortyzacja	(1 110 350)	(790 375)
Koszty świadczeń pracowniczych	(1 490 752)	(989 489)
- wynagrodzenia	(1 084 141)	(723 197)
- ubezpieczenia społeczne i inne świadczenia	(406 611)	(266 292)
Zużycie materiałów i surowców oraz wartość sprzedanych towarów i materiałów	(1 361 884)	(1 791 115)
- zużycie materiałów i energii	(1 210 310)	(1 688 834)
- wartość sprzedanych towarów i materiałów	(151 574)	(102 281)
Wartość zakupionej energii i gazu na potrzeby sprzedaży	(4 074 797)	(3 282 923)
Usługi obce	(1 525 635)	(1 192 707)
- usługi przesyłowe	(860 991)	(769 503)
- inne usługi obce	(664 644)	(423 204)
Podatki i opłaty	(326 537)	(290 201)
Łączne koszty sprzedanych produktów, towarów i materiałów, sprzedaży i marketingu oraz koszty ogólnego zarządu	(9 889 955)	(8 336 810)

35. Koszty świadczeń pracowniczych

	31.12.2016	31.12.2015
Koszty wynagrodzeń	(1 084 141)	(723 197)
- bieżące wynagrodzenia	(1 002 605)	(659 269)
- nagrody jubileuszowe	(20 874)	(50 420)
- odprawy emerytalne i rentowe	(3 236)	(9 364)
- inne	(57 426)	(4 144)
Koszty ubezpieczeń społecznych i innych świadczeń	(406 611)	(266 292)
- ZUS	(226 871)	(154 480)
- odpis na ZFŚS	(42 792)	(27 647)
- inne świadczenia społeczne	(74 114)	(59 491)
- pozostałe świadczenia po okresie zatrudnienia	(11 728)	(12 016)
- inne	(51 106)	(12 658)
Razem	(1 490 752)	(989 489)

Gwarancje zatrudnienia

Na mocy porozumienia zawartego pomiędzy Spółką a związkami zawodowymi przyznano określone gwarancje zatrudnienia dla pracowników zatrudnionych w Spółce przed dniem 29 czerwca 2007 r., które wygasają 31 grudnia 2018 r.

Ponadto, obowiązywanie postanowień powyższego porozumienia przedłużono w stosunku do pracowników, którym w chwili wygaśnięcia gwarancji będzie brakować nie więcej niż cztery lata do spełnienia przesłanek uprawniających ich do nabycia prawa do emerytury. Oznacza to, że pracodawca w przypadku niedotrzymania gwarancji nie może wypowiedzieć umowy o pracę bez konieczności wypłaty dodatkowej odprawy pracownikowi, któremu w momencie upływu gwarancji zatrudnienia brakuje nie więcej niż cztery lata do osiągnięcia wieku emerytalnego.

Gwarancje zatrudnienia oznaczają, że w razie rozwiązania umowy o pracę przez pracodawcę Enea S.A. będzie zobowiązana do zapłaty na rzecz pracownika kwoty stanowiącej iloczyn wynagrodzenia miesięcznego oraz okresu pozostającego do końca obowiązywania gwarancji.

Na mocy umowy społecznej zawartej w dniu 10 sierpnia 2007 r. pomiędzy Enea Wytwarzanie S.A. a organizacjami związkowymi pracownikom zatrudnionym w Enea Wytwarzanie S.A. na dzień wejścia w życie umowy przedłużono gwarancje zatrudnienia na kolejne 11 lat tj. do 30 stycznia 2019 r.

Grupa Kapitałowa Enea

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe sporządzone według MSSF UE za rok obrotowy kończący się 31 grudnia 2016 r.

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. złotych, o ile nie podano inaczej)
36. Pozostałe przychody i koszty operacyjne
Pozostałe przychody operacyjne

	31.12.2016	31.12.2015
Rozwiązanie rezerw na roszczenia o odszkodowanie	30 515	3 834
Rozwiązanie pozostałych rezerw	9 985	11 083
Zwrot kosztów przez ubezpieczyciela	8 332	11 503
Rozliczenie dochodu z tytułu dotacji i opłat przyłączeniowych	24 840	12 603
Odszkodowania, kary, grzywny	16 750	7 486
Odwrocenie niewykorzystanych odpisów aktualizujących	6 302	8 856
Nieodpłatnie otrzymane rzeczowe aktywa trwałe	25 909	11 761
Inne pozostałe przychody operacyjne	21 405	31 976
Razem	144 038	99 102

Pozostałe koszty operacyjne

	31.12.2016	31.12.2015
Utworzenie rezerw na roszczenia o odszkodowanie	(28 654)	(34 511)
Utworzenie pozostałych rezerw	(151 627)	(32 063)
Odpis aktualizujący wartość należności	(11 413)	(14 416)
Odpisanie należności nieściągalnych	(14 010)	(31 602)
Odpis aktualizujący wartość zapasów	(119)	-
Koszty postępowań sądowych	(9 217)	(5 155)
Koszty związków zawodowych	(1 524)	(1 105)
Odszkodowanie za bezumowne korzystanie z gruntów	(1 505)	(2 297)
Rozliczenie powiązania istniejącego przed przejęciem	-	(94 000)
Inne pozostałe koszty operacyjne	(43 556)	(46 891)
Razem	(261 625)	(262 040)

Grupa Kapitałowa Enea

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe sporządzone według MSSF UE za rok obrotowy kończący się 31 grudnia 2016 r.

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. złotych, o ile nie podano inaczej)
37. Przychody finansowe

	31.12.2016	31.12.2015
Przychody z tytułu odsetek	41 151	50 311
- rachunki i lokaty bankowe	31 815	26 588
- pozostałe pożyczki i należności	9 279	5 478
- pozostałe	57	18 245
Różnice kursowe	11 176	1 733
Zmiana wartości godziwej instrumentów finansowych	11 575	6 914
Przeklasyfikowanie wyceny wartości aktywów dostępnych do sprzedaży do zysków i strat	-	12 854
Inne przychody finansowe	12 448	12 685
Razem	76 350	84 497

38. Koszty finansowe

	31.12.2016	31.12.2015
Koszty odsetek	(92 003)	(53 444)
- koszty odsetek z tytułu kredytów i pożyczek	(30 067)	(24 644)
- koszty odsetek od obligacji	(49 818)	(22 540)
- koszty leasingu finansowego	(81)	(118)
- inne odsetki	(12 037)	(6 142)
Różnice kursowe	(2 081)	(121)
Koszt dyskonta zobowiązań z tytułu świadczeń pracowniczych i rezerw	(26 635)	(17 317)
Zmiana wartości godziwej instrumentów finansowych	(5 647)	(8 629)
Koszty niewykorzystanych obligacji	(120)	-
Inne koszty finansowe	(524)	(2 240)
Razem	(127 010)	(81 751)

39. Podatek dochodowy

	31.12.2016	31.12.2015
podatek bieżący	(211 464)	(294 969)
podatek odroczone	(8 425)	305 069
Podatek dochodowy	(219 889)	10 100

Grupa Kapitałowa Enea

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe sporządzone według MSSF UE za rok obrotowy kończący się 31 grudnia 2016 r.

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. złotych, o ile nie podano inaczej)

Podatek dochodowy od zysku przed opodatkowaniem brutto Grupy różni się w następujący sposób od teoretycznej kwoty, którą uzyskano by stosując nominalną stawkę podatku mającą zastosowanie do zysków konsolidowanych spółek:

	31.12.2016	31.12.2015
Zysk/(strata) przed opodatkowaniem	1 068 802	(408 978)
Podatek wyliczony według stawki 19%	(203 072)	77 706
Koszty nie stanowiące kosztów uzyskania przychodów (różnice trwałe * 19%)	(20 830)	(58 850)
Dochody niepodlegające opodatkowaniu (różnice trwałe * 19%)	7 026	5 096
Inne * 19%	(3 013)	(13 852)
Obciążenie wyniku finansowego z tytułu podatku dochodowego	(219 889)	10 100

40. Dywidenda

Decyzję o wypłacie dywidendy za bieżący rok obrotowy podejmą akcjonariusze na Zwyczajnym Walnym Zgromadzeniu w 2017 r. Zarząd Jednostki Dominującej jest na etapie analizy możliwości wypłaty dywidendy za 2016 rok i na dzień sporządzenia niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego decyzja co do podziału zysku za 2016 rok nie została jeszcze podjęta. Zarząd Jednostki Dominującej przedstawi rekomendację odnośnie podziału zysku za 2016 rok na przetomie pierwszego i drugiego kwartału 2017 r.

27 czerwca 2016 r. Zwyczajne Walne Zgromadzenie Enea S.A. podjęło uchwałę nr 7 w sprawie pokrycia straty netto w kwocie 1 116 888 tys. zł za rok obrotowy obejmujący okres od 1 stycznia 2015 r. do 31 grudnia 2015 r. z zysków zatrzymanych.

30 czerwca 2015 r. Zwyczajne Walne Zgromadzenie Enea S.A. podjęło uchwałę nr 7 w sprawie podziału zysku netto za rok obrotowy obejmujący okres od 1 stycznia 2014 r. do 31 grudnia 2014 r., zgodnie z którą na wypłatę dywidendy dla akcjonariuszy przeznaczono kwotę 207 478 tys. zł. Dywidenda na jedną akcję wyniosła 0,47 zł. Do dnia bilansowego dywidenda została wypłacona akcjonariuszom.

41. Zysk na akcję

	01.01.2016-31.12.2016	01.01.2015-31.12.2015
Zysk/(strata) netto przypadająca na akcjonariuszy Jednostki Dominującej	784 393	(434 857)
Średnioważona liczba akcji zwykłych	441 442 578	441 442 578
Zysk/(strata) netto na akcję (w zł na jedną akcję)	1,78	(0,99)
Zysk/(strata) rozwodniona na akcję (w zł na jedną akcję)	1,78	(0,99)

Grupa Kapitałowa Enea

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe sporządzone według MSSF UE za rok obrotowy kończący się 31 grudnia 2016 r.
(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. złotych, o ile nie podano inaczej)

42. Transakcje z podmiotami powiązanymi

Spółki Grupy Kapitałowej zawierają transakcje z następującymi podmiotami powiązanymi:

- Spółki wchodzące w skład Grupy Kapitałowej – transakcje te są eliminowane na etapie konsolidacji,
- Transakcje zawarte pomiędzy Grupą a Członkami Władz Grupy, które podzielić należy na dwie kategorie:
 - wynikające z powołania na Członków Rad Nadzorczych,
 - wynikające z innych umów o charakterze cywilno – prawnym.
- Transakcje z podmiotami zależnymi od Skarbu Państwa Rzeczypospolitej Polskiej.

Transakcje z członkami Władz Grupy:

Tytuł	Zarząd Spółki		Rada Nadzorcza Spółki	
	01.01.2016	01.01.2015	01.01.2016	01.01.2015
	31.12.2016	31.12.2015	31.12.2016	31.12.2015
Wynagrodzenia z tytułu kontraktów menadżerskich i umów konsultingowych	12 578	8 889	-	-
Wynagrodzenia z tytułu powołania do organów zarządzających lub nadzorujących	-	-	484	340
RAZEM	12 578	8 889	484	340

Na 31 grudnia 2016 r. zobowiązania z tytułu kontraktów menadżerskich i umów konsultingowych wobec członków Zarządu wynoszą 315 tys. zł. Rezerwa na premię dla Zarządu na 31 grudnia 2016 r. wynosi 3 082 tys. zł (na 31 grudnia 2015 r. odpowiednio 2 680 tys. zł), kwoty rezerw nie są uwzględnione w powyższej tabeli.

W wynagrodzeniu z tytułu kontraktów menadżerskich i umów konsultingowych w roku 2016 uwzględniono premię za 2015 r. w wysokości 2 653 tys. zł (w 2015 r. premię za 2014 r. w wysokości 2 936 tys. zł) oraz wynagrodzenie z tytułu zakazu konkurencji.

Transakcje dotyczące pożyczek z Zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych przedstawiono w tabeli poniżej:

Organ	Udzielono od			
	Stan na dzień 01.01.2016	dnia 01.01.2016	Splaty do dnia 31.12.2016	Stan na dzień 31.12.2016
Rada Nadzorcza	27	-	(11)	16
RAZEM	27	-	(11)	16

Organ	Udzielono od			
	Stan na dzień 01.01.2015	dnia 01.01.2015	Splaty do dnia 31.12.2015	Stan na dzień 31.12.2015
Rada Nadzorcza	22	10	(5)	27
RAZEM	22	10	(5)	27

Inne transakcje, wynikające z umów cywilno-prawnych zawartych pomiędzy Jednostką Dominującą a Członkami Władz Jednostki Dominującej dotyczą wyłącznie wykorzystania przez Członków Zarządu Enea S.A. samochodów służbowych dla celów prywatnych.

Grupa Kapitałowa Enea

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe sporządzone według MSSF UE za rok obrotowy kończący się 31 grudnia 2016 r.

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. złotych, o ile nie podano inaczej)

Grupa zawiera również transakcje handlowe z jednostkami administracji państwowej i samorządowej oraz podmiotami będącymi własnością Skarbu Państwa Rzeczypospolitej Polskiej.

Przedmiotem tych transakcji są głównie:

- zakupy węgla, energii elektrycznej, praw majątkowych wynikających ze świadectw pochodzenia energii w zakresie energii odnawialnej oraz energii produkowanej w kogeneracji z ciepłem, usługi przesyłowej i dystrybucyjnej, które Grupa realizuje od podmiotów zależnych od Skarbu Państwa,
- sprzedaż energii elektrycznej, usługi dystrybucyjnej, przyłączenia do sieci i pozostałych powiązanych z tym opłat oraz węgla, którą Grupa realizuje zarówno dla organów administracji państwowej, samorządowej (sprzedaż odbiorcom końcowym) jak i spółek zależnych od Skarbu Państwa (sprzedaż hurtowa oraz detaliczna – odbiorcom końcowym).

Transakcje te przeprowadzane są na zasadach rynkowych a warunki nie odbiegają od stosowanych w transakcjach z innymi podmiotami. Grupa nie prowadzi ewidencji umożliwiającej agregowanie wartości wszystkich transakcji realizowanych ze wszystkimi instytucjami państwowymi oraz podmiotami zależnymi od Skarbu Państwa. Wśród podmiotów będących spółkami zależnymi od Skarbu Państwa największym kontrahentem - odbiorcą Grupy Enea jest Grupa Energa, wartość sprzedaży netto w roku 2016 była na poziomie 158 344 tys. zł. (w roku 2015 była to Grupa Polskie Sieci Elektroenergetyczne - sprzedaż na poziomie 116 602 tys. zł), największym kontrahentem - dostawcą jest Grupa Polskie Sieci Elektroenergetyczne, wartość zakupów netto 917 043 tys. zł (w roku 2015 była to również Grupa PSE – zakupy na poziomie 815 129 tys. zł).

43. Umowy koncesyjne na świadczenie usług publicznych

Przedmiotem prowadzonej przez Grupę Kapitałową działalności jest przede wszystkim wytwarzanie energii elektrycznej, dystrybucja energii elektrycznej, obrót energią elektryczną oraz produkcja i sprzedaż węgla.

Enea S.A. otrzymała 5 października 2007 r. decyzję o przedłużeniu koncesji na obrót energią elektryczną ważną do 31 grudnia 2025 r.

Zgodnie z ustawą Prawo energetyczne, za koncesjonowanie, regulację działalności przedsiębiorstw energetycznych i zatwierdzanie taryf odpowiada Prezes URE, który w drodze decyzji administracyjnej zatwierdza ceny energii oraz stawki opłat oraz zasady ich stosowania określone w Taryfie.

Obowiązkowi przedkładania Prezesowi URE do zatwierdzania podlegają taryfy dla energii elektrycznej obejmujące działalność nieuznaną przez Prezesa URE za prowadzoną w warunkach konkurencji (w odniesieniu do której Prezes URE nie wydał decyzji zwalniającej z obowiązku przedkładania taryf do zatwierdzania). Aktualnie obowiązkowi przedkładania Prezesowi URE do zatwierdzenia podlegają również taryfy dla gazu ziemnego dla odbiorców końcowych, ustawa Prawo energetyczne określa jednak harmonogram zwolnienia z tego obowiązku (od 1 stycznia 2017 r. zwolniona jest z taryfowania sprzedaż w punkcie wirtualnym, sprężonym gazem ziemnym CNG i skroplonym gazem ziemnym LNG oraz w trybie przetargów, aukcji i zamówień publicznych. Od października 2017 r. uwolnione zostaną ceny dla pozostałych odbiorców końcowych, poza odbiorcami w gospodarstwach domowych. Ceny gazu dla tych odbiorców zostaną uwolnione od 1 stycznia 2024 r.).

W roku 2016 Enea stosowała zatwierdzone przez Prezesa URE taryfy:

Grupa Kapitałowa Enea

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe sporządzone według MSSF UE za rok obrotowy kończący się 31 grudnia 2016 r.

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. złotych, o ile nie podano inaczej)

- taryfę dla energii elektrycznej dla odbiorców z grup taryfowych G, niekorzystających z prawa wyboru sprzedawcy obowiązującą od 1 stycznia 2016 r.
 - taryfy dla gazu ziemnego wysokometanowego (obowiązującą od 20 listopada 2015 r.).
- 12 września 2013 r. Enea S.A. uzyskała od Prezesa URE koncesję na obrót paliwami gazowymi. Koncesja obowiązuje w okresie od 1 stycznia 2014 r. do 31 grudnia 2030 r.

Spółka **Enea Operator Sp. z o.o.** posiada koncesję na prowadzenie działalności gospodarczej w zakresie dystrybucji energii elektrycznej obowiązującą do 1 lipca 2030 roku.

Enea Wytwarzanie Sp. z o.o. prowadzi w celach zarobkowych i na własny rachunek działalność gospodarczą polegającą na wytwarzaniu i sprzedaży energii elektrycznej oraz wytwarzaniu i sprzedaży ciepła. Działalność ta objęta jest koncesjami udzielanymi przez Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki - po połączeniu Spółek Enea Wytwarzanie Sp. z o.o. prowadzi działalność w oparciu o:

Koncesję na wytwarzanie energii elektrycznej WEE/115-ZTO-F/1271/W/DSW/2013/TW z 31 grudnia 2013 r.- na okres do 31 grudnia 2030 r. z późniejszymi zmianami m.in. decyzją z 27 lutego 2015 r. WEE/115-ZTO-I/1271/W/DSW/2015/TW w związku z przekształceniem Spółki ENEA Wytwarzanie w Sp. z o.o.,

Koncesję na wytwarzanie ciepła WCC/256-ZTO-H/1271/W/DSW/2013/TW z 31 grudnia 2013 r. na okres do 31 grudnia 2025 r. z późniejszymi zmianami: decyzją WCC/256-ZTO-J/1271/W/DSW/2015/TW z 27 lutego 2015 r. w związku z przekształceniem Spółki Enea Wytwarzanie w Sp. z o.o.,

Koncesję na przesyłanie i dystrybucję ciepła PCC/269-ZTO-C/1271/W/DRE/2013/RK z 31 grudnia 2013 r. na okres do 31 grudnia 2025 r. z późniejszymi zmianami: decyzją z 23 kwietnia 2015 r. PCC/269-ZTO-D/1271/W/DRE/2015/Esz w związku z przekształceniem Spółki Enea Wytwarzanie w Sp. z o.o.,

Koncesję na obrót energią elektryczną OEE/702/1271/W/2/2012/KL z 21 grudnia 2012 r. na okres do 31 grudnia 2030 r. z późniejszymi zmianami: decyzją z 22 kwietnia 2015 r. OEE/702A/1271/W/DRE/2015/KCh w związku z przekształceniem Spółki Enea Wytwarzanie w Sp. z o.o.

Działalność górnicza spółki **Lubelski Węgiel Bogdanka S.A.** w zakresie gospodarczego wydobywania kopaliny węgla kamiennego musi odbywać się zgodnie z przepisami Prawa Geologicznego i Górniczego. Spółka posiada:

Koncesję na wydobywanie węgla kamiennego ze złoża „Bogdanka” z pokładów 385, 385/2, 389, 391, objętego obszarem górniczym „Puchaczów V” wydaną przez Ministra Środowiska nr 5/2009 z 6 kwietnia 2009 r. Koncesji udzielono do 31 grudnia 2031 r.,

Koncesję na wydobywanie węgla kamiennego ze złoża „Lubelskie Zagłębie Węglowe – obszar K-3” z pokładów 379/2, 385/2 i 391, objętego obszarem górniczym „Stręczyn” nr 3/2014 z 17 czerwca 2014 r. wydaną przez Ministra Środowiska. Koncesji udzielono do 17 lipca 2046 r.,

Grupa Kapitałowa Enea

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe sporządzone według MSSF UE za rok obrotowy kończący się 31 grudnia 2016 r.

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. złotych, o ile nie podano inaczej)

Koncesję na rozpoznawanie złoża węgla kamiennego ze złoża „Orzechów” nr 29/2014/p z 14 października 2014 r. wydaną przez Ministra Środowiska. Koncesji udzielono do 14 listopada 2018 r., koncesja została zmieniona na wniosek LW Bogdanka decyzją z 7 lipca 2016 r. na maksymalny okres do 14 listopada 2019 r.,

Koncesję na rozpoznawanie złoża węgla kamiennego ze złoża „Ostrów” nr 25/2014/p z 30 czerwca 2014 r. wydaną przez Ministra Środowiska. Koncesji udzielono do 30 lipca 2019 r. Koncesja została zmieniona na wniosek LW Bogdanka decyzją z 10 listopada 2015 r. na maksymalny okres do 30 lipca 2020 r.

We wrześniu 2014 r. LWB otrzymała odmowę na złożony wniosek o koncesje na eksploatację w obszarach K-6 i K-7, w którym to obszarze posiada koncesje na poszukiwania inny podmiot. Złożone odwołanie również rozpatrzone zostało odmownie. 12 grudnia 2014 r. spółka złożyła skargę na decyzję odmawiającą przyznanie koncesji do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie. Obecnie sprawa jest w toku.

Enea Trading Sp. z o.o. posiada koncesje:

- Nr OEE/610/19120/W/2/2011/BT na obrót energią elektryczną, udzieloną na okres od 1 lutego 2011 roku do 31 grudnia 2030 roku.
- Nr OPG/214/19120/W/2/2012/tG na obrót paliwami gazowymi udzieloną na okres od 27 listopada 2012 do 31 grudnia 2030 roku.
- Nr OGZ/63/19120/W/DRG/2013/KL na obrót gazem ziemnym z zagranicą udzieloną na okres dnia 1 sierpnia 2013 do 31 grudnia 2030 roku.

MEC Piła Sp. z o.o. oraz **PEC Sp. z o.o.** z siedzibą w Obornikach posiadają koncesje na wytwarzanie, przesyłanie i dystrybucję ciepła do 31 grudnia 2025 r. MEC Piła Sp. z o.o. posiada również koncesję na wytwarzanie energii elektrycznej ważną do 31 grudnia 2030 r.

MPEC Białystok Sp. z o.o. posiada koncesje na obrót, wytwarzanie, przesyłanie i dystrybucję energii cieplnej do 30 września 2018 r.

44. Przyszłe płatności tytułem korzystania z nabytego odpłatnie i nieodpłatnie prawa wieczystego użytkowania gruntów oraz umów najmu, dzierżawy i leasingu operacyjnego

Przyszłe zobowiązania z tytułu prawa wieczystego użytkowania gruntu (według opłat z 2016 r.) dotyczą czasu, jaki pozostał do wygaśnięcia umów o korzystanie z gruntów, który wynosi od 40 do 99 lat.

	31.12.2016	31.12.2015
Poniżej jednego roku	5 418	5 621
Od jednego do pięciu lat	21 676	23 666
Powyżej pięciu lat	370 914	387 860
	398 008	417 147

Grupa Kapitałowa Enea

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe sporządzone według MSSF UE za rok obrotowy kończący się 31 grudnia 2016 r.
(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. złotych, o ile nie podano inaczej)

Przyszłe zobowiązania z tytułu umów najmu, dzierżawy i leasingu operacyjnego:

	31.12.2016	31.12.2015
Poniżej jednego roku	20 402	17 850
Od jednego do pięciu lat	43 300	17 354
Powyżej pięciu lat	33 917	25 089
	97 619	60 293

Koszty poniesione w okresie z tytułu prawa wieczystego użytkowania oraz umów najmu, dzierżawy i leasingu operacyjnego:

	2016	2015
Prawo wieczystego użytkowania	5 621	4 912
Umowy najmu, dzierżawy i leasingu operacyjnego	17 850	11 491

Płatności z tytułu leasingu operacyjnego ujęte w kosztach

	31.12.2016	31.12.2015
Minimalne opłaty leasingowe	(8 275)	(11 491)
	(8 275)	(11 491)

45. Przyszłe zobowiązania wynikające z kontraktów zawartych na koniec okresu sprawozdawczego

Umowne zobowiązania związane z nabyciem rzeczowych i niematerialnych aktywów trwałych zaciągnięte na koniec okresu sprawozdawczego, lecz jeszcze nie ujęte w sprawozdaniu z sytuacji finansowej wynoszą:

	31.12.2016	31.12.2015
Nabycie rzeczowych aktywów trwałych	1 644 896	2 402 418
Nabycie wartości niematerialnych	38 134	12 301
	1 683 030	2 414 719

46. Zatrudnienie

	12 miesięcy zakończonych 31.12.2016	12 miesięcy zakończonych 31.12.2015
Stanowiska robotnicze	8 998	5 381
Stanowiska nierobotnicze	5 889	5 366
RAZEM	14 887	10 747

Dane zawarte w tabeli przedstawiają zatrudnienie w etatach. Stanowiska menedżerskie zostały zakwalifikowane do stanowisk nierobotniczych.

47. Zobowiązania warunkowe oraz postępowania toczące się przed sądem, organem właściwym dla postępowania arbitrażowego lub organem administracji publicznej

47.1. Poręczenia i gwarancje

W tabeli poniżej przedstawiono obowiązujące na 31 grudnia 2016 r. istotne gwarancje bankowe w ramach umów zawartych przez Enea S.A. z Bankiem BZ WBK S.A. oraz Pekao S.A. do wysokości limitów w nich określonych.

Data udzielenia gwarancji	Data obowiązywania gwarancji	Podmiot na rzecz którego udzielono gwarancji	Bank - wystawca	Kwota udzielonej gwarancji w tys. zł
01.01.2016	11.08.2018	Górecka Projekt Sp. z o.o.	BZ WBK S.A.	1 662
21.12.2016	30.01.2018	Urząd Marszałkowski Województwa Zachodniopomorskiego w Szczecinie	BZ WBK S.A.	1 325
Suma udzielonych gwarancji bankowych				2 987

Zestawienie udzielonych gwarancji wg stanu na 31 grudnia 2015 r.

Data udzielenia gwarancji	Data obowiązywania gwarancji	Podmiot na rzecz którego udzielono gwarancji	Bank - wystawca	Kwota udzielonej gwarancji w tys. zł
01.01.2015	31.12.2015	Górecka Projekt Sp. z o.o.	Pekao S.A.	1 600
Suma udzielonych gwarancji bankowych				1 600

Wartość pozostałych gwarancji udzielonych przez Grupę na 31 grudnia 2016 r. wynosi 3 733 tys. zł (na 31 grudnia 2015 r. 5 076 tys. zł).

Poniżej zestawienie gwarancji bankowych spółki Lubelski Węgiel Bogdanka S.A.

Data udzielenia gwarancji	Data obowiązywania gwarancji	Podmiot na rzecz którego udzielono gwarancji	Bank - wystawca	Kwota udzielonej gwarancji w tys. zł
19.09.2012	30.09.2021	Ministerstwo Środowiska	PKO BP S.A.	19 000
06.06.2013	30.09.2021	Ministerstwo Środowiska	PKO BP S.A.	1 500
27.10.2015	31.01.2018	UTA Polska Sp. z o.o.	PEKAO S.A.	50

47.2. Postępowania toczące się przed sądami powszechnymi

Postępowania z powództwa Grupy

Postępowania wszczynane przed sądami powszechnymi z powództwa Enea S.A. oraz Enea Operator Sp. z o.o. dotyczą dochodzenia należności z tytułu dostarczania energii elektrycznej (tzw. sprawy za energię) oraz dochodzenia należności z innych tytułów – nielegalnego poboru energii elektrycznej, przyłączeń do sieci i innych usług specjalistycznych (tzw. sprawy za nie energię).

Postępowania wszczynane przed sądami powszechnymi z powództwa Enea Wytwarzanie Sp. z o.o. dotyczą przede wszystkim zaległych płatności za faktury oraz kar umownych od kontrahentów spółki.

Na dzień 31 grudnia 2016 r. przed sądami powszechnymi toczyło się łącznie 16 487 spraw z powództwa Grupy na łączną kwotę 161 308 tys. zł (na 31 grudnia 2015 r. toczyły się 11 584 sprawy o łącznej wartości 219 468 tys. zł).

Wynik żadnej ze spraw nie jest istotny dla wyniku finansowego Grupy Kapitałowej.

Postępowania przeciwko Grupie

Postępowania przeciwko Grupie wszczynane są zarówno z powództwa osób fizycznych, jak i prawnych. Dotyczą one m.in. kwestii takich jak: odszkodowania za przerwy w dostawach energii, ustalenie, czy miał miejsce nielegalny pobór energii oraz odszkodowania za korzystanie przez Grupę z nieruchomości, na których znajdują się urządzenia elektroenergetyczne. Za szczególnie istotne Grupa uznaje powództwa dotyczące bezumownego korzystania z nieruchomości nie będących własnością Grupy (nota 47.5).

Na dzień 31 grudnia 2016 r. przed sądami powszechnymi toczyło się łącznie 2 314 spraw przeciwko Grupie na łączną kwotę 368 702 tys. zł (odpowiednio na 31 grudnia 2015 r. toczyły się 2 282 sprawy o łącznej wartości 301 815 tys. zł). Rezerwy związane z tymi sprawami sądowymi prezentowane są w nocie 32.

47.3. Postępowania arbitrażowe

Postępowanie z powództwa Mostostal Warszawa S.A. oraz Acciona Infraestructuras S.A. przeciwko Lubelski Węgiel Bogdanka S.A. jest prowadzone przed Sądem Arbitrażowym przy Krajowej Izbie Gospodarczej w Warszawie pod sygnaturą akt SA 64/15. Postępowanie arbitrażowe zostało wszczęte na podstawie wezwania na arbitraż wniesionego przez Konsorcjum 7 kwietnia 2015 r. Roszczenie konsorcjum wynosi ok. 16,2 mln zł (na powyższe roszczenie składa się kwota rzekomo bezpodstawnie uzyskanej przez LWB gwarancji bankowej, odsetki oraz koszty, które konsorcjum poniosło w związku ze skorzystaniem przez LWB z tej gwarancji). 30 października 2016 r. konsorcjum złożyło replikę. Obecnie trwają prace nad dupliką LWB. W międzyczasie LWB wytoczyła konsorcjum powództwo przed Sądem Okręgowym w Lublinie o ustalenie (negatywne) braku obowiązku po stronie LWB zaspokojenia roszczeń konsorcjum wynikających z umowy dotyczącej rozbudowy Zakładu Przeróbki Mechanicznej Węgla (roszczeń, w stosunku do których Sąd Arbitrażowy przy Krajowej Izbie Gospodarczej w Warszawie uznał się za niewłaściwy). Roszczenie to służy ustaleniu, że konsorcjum nienależycie wykonywało umowę dotyczącą rozbudowy Zakładu Przeróbki Mechanicznej Węgla, a tym samym LWB zasadnie naliczyła wobec konsorcjum kary umowne.

47.4. Postępowania toczące się przed organami administracji publicznej

Odnosnie Enea Wytwarzanie Sp. z o.o. przed organami administracji celnej oraz sądami administracyjnymi prowadzone są postępowania:

- 1) Wniosek Towarzystwa na rzecz Ziemi o stwierdzenie nieważności pozwolenia zintegrowanego. Minister Środowiska odmówił wszczęcia postępowania. Towarzystwo wniosło skargi do WSA w Warszawie na postanowienia Ministra. WSA odrzucił skargę. Towarzystwo wniosło skargę kasacyjną do NSA 24 kwietnia 2014 r. 2 lutego 2016 r. odbyła się rozprawa przed NSA, z uwagi na nieprawidłowość zawiadomienia Ministra Środowiska o terminie Sąd odroczył rozprawę na 7 kwietnia 2016 r. NSA uchylił wyrok WSA i postanowienia Ministra odmawiające wszczęcia postępowania w sprawie, orzeczenie jest prawomocne. 20 maja 2016 r. pełnomocnik Enea Wytwarzanie sp. z o.o. otrzymał odpis wyroku wraz z uzasadnieniem. 16 czerwca 2016 r. akta postępowania zostały przekazane do Ministra Środowiska. Postanowieniem z 26 lipca 2016 r. Minister Środowiska odmówił wszczęcia postępowania. Postanowienie to zostało utrzymane w mocy postanowieniem Ministra z 21 września 2016 r. Towarzystwo na Rzecz Ziemi wniosło skargę do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie na postanowienie Ministra Środowiska z dnia 21 września 2016 r., utrzymujące w mocy postanowienie Ministra Środowiska z 26 lipca 2016 r. w przedmiocie odmowy wszczęcia postępowania o stwierdzenie nieważności decyzji Marszałka Województwa Mazowieckiego z 31 stycznia 2011 r. – pozwolenie zintegrowane dla Bloku 11. Skarga nie została doręczona pełnomocnikowi spółki,
- 2) Skarga fundacji ClientEarth Poland o dopuszczenie do udziału w postępowaniu, na prawach strony w postępowaniu administracyjnym, w sprawie wydania zezwolenia na emisję gazów cieplarnianych, prowadzonym na podstawie art. 50 ustawy z 28 kwietnia 2011 r. o systemie handlu uprawnieniami do emisji gazów cieplarnianych. Marszałek Województwa Mazowieckiego odmówił dopuszczenia Fundacji, która złożyła zażalenie do Ministra Środowiska. Minister Środowiska utrzymał w mocy postanowienie organu I Instancji. Fundacja zaskarżyła postanowienie Ministra do WSA w Warszawie, który oddalił skargę. Naczelny Sąd Administracyjny wyrokiem z 20 maja 2015 r. uchylił wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie i przekazał sprawę do ponownego rozpatrzenia. Wojewódzki Sąd wyrokiem z 5 listopada 2015 r. uchylił postanowienia Ministra oraz Marszałka odmawiające dopuszczenia Fundacji do udziału w postępowaniu. Od wyroku WSA w Warszawie z 5 listopada została złożona przez spółkę skarga kasacyjna. 21 stycznia 2016 r. została złożona także skarga Ministra Środowiska. Aktualnie sprawa została przekazana do NSA gdzie nadano jej sygnaturę II OSK 552/16,
- 3) Postępowanie prowadzone przez Regionalną Dyрекcję Ochrony Środowiska o sygnaturze WPN-II.6334.1.2015/2016.AA.10 w sprawie działania realizowanego przez Enea Wytwarzanie Sp. z o.o. polegającego na budowie tymczasowego progu stabilizującego na 426 kilometrze brzegu rzeki Wisły, pomiędzy ujęciem wody chłodzącej a kanałem zrzutowym wód pochłodniczych Elektrowni Kozienice, w miejscowości Świerże Górne. 14 grudnia 2016 r. Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Warszawie wydał decyzję, w której postanawia umorzyć postępowanie prowadzone w trybie art. 37 ust. 1. Od decyzji przysługuje stronom odwołanie,
- 4) Uzyskanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach dla progu stabilizującego. Poprzednik prawny Enea Wytwarzanie Sp. z o.o. wystąpił z wnioskiem o wydanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach dla stałego progu stabilizującego wraz z infrastrukturą towarzyszącą. Stronami i uczestnikami postępowania są : Enea Wytwarzanie Sp. z o.o., Ogólnopolskie Towarzystwo Ochrony Ptaków, Towarzystwo Ochrony Przyrody, Towarzystwo na rzecz Ziemi. Postępowanie w toku.

Postępowania przed sądami administracji publicznej odnośnie spółki Lubelski Węgiel Bogdanka S.A. dotyczą m.in. sporów z jednostkami samorządu terytorialnego w zakresie podatku od nieruchomości. Kwestia wywodzi się z tego, iż spółka, sporządzając deklaracje z tytułu podatku od nieruchomości nie uwzględnia (podobnie jak inne spółki górnicze w Polsce) dla potrzeb kalkulacji tego podatku wartości podziemnych wyrobisk górniczych, ani też wartości wyposażenia, które się w nich znajduje. Sprawy dotyczą zarówno zwrotu nadpłat, jak również ustalenia podstawy opodatkowania podatkiem od nieruchomości i dotyczy lat 2004-2007 w zakresie nadpłat, oraz 2008-2012. W celu pokrycia ewentualnych roszczeń z zakresu podatku od nieruchomości spółka utworzyła rezerwę w wysokości 32 456 tys. zł.

Ponadto prowadzone jest postępowanie przed Sądem Okręgowym w Lublinie w zakresie roszczeń ZUS z tytułu składki wypadkowej - mianowicie zasadności przekwalifikowania wypadków przy pracy oraz uchylecia sankcji nałożonej w wyniku kontroli na spółkę przez ZUS O/w Lublinie. W celu pokrycia ewentualnych roszczeń w tym zakresie spółka posiada utworzoną rezerwę w wysokości 20 042 tys. zł. 7 lutego 2017 r. Sąd Okręgowy w Lublinie wydał wyrok w sprawie przeciwko ZUS Oddział w Lublinie o uchylenie lub ewentualnie zmianę wydanej przez ZUS Oddział w Lublinie decyzji dotyczącej ustalenia wysokości stopy procentowej składki na ubezpieczenie wypadkowe za okres rozliczeniowy od 1 kwietnia 2013 r. do 31 marca 2014 r. oraz od 1 kwietnia 2014 r. do 31 marca 2015 r., a także nałożenia na spółkę sankcji w postaci karnego podwyższenia o 50% wysokości wspomnianej powyżej stopy. Na mocy powyższego wyroku Sąd Okręgowy zmienił zaskarżoną decyzję w ten sposób, że spółka nie ma obowiązku opłacenia stopy procentowej składki na ubezpieczenie wypadkowe w podwyższonej o 50% wysokości jak również stopa składki na ubezpieczenie wypadkowe została ustalona w wysokości pierwotnie ustalonej przez spółkę. Wyrok ten nie jest prawomocny.

Zobowiązanie warunkowe z tytułu roszczeń prawnych dotyczące wynagrodzenia dla współtwórców wynalazków objętych patentem Nr 206048 i 209043, funkcjonujących w LWB, od których spółka nie tworzy rezerwy może wynikać przede wszystkim z braku możliwości dokonania oceny zasadności wysokości przedmiotowego roszczenia i rozbieżności pomiędzy stanowiskiem spółki a stanowiskiem współtwórców wynalazków objętych w/w patentami. Wartość potencjalnego zobowiązania na dzień publikacji niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego wynosi 48 mln zł. Spółka dokonała oszacowania rezerwy na wynagrodzenie dla współtwórców według najlepszej posiadanej wiedzy oraz zasad stosowanych dotychczas w spółce przy wyliczaniu wynagrodzenia dla twórców wynalazków. W pozycji rezerwy na roszczenia prawne wykazano rezerwę na roszczenia dotyczące wynagrodzenia dla współtwórców wynalazków objętych patentem Nr 206048 i 209043, funkcjonujących w LWB. Kwestia wysokości wynagrodzenia będzie przedmiotem prac biegłych sądowych lub biegłych uznanych przez obydwie strony, i zostanie ona dokonana po sporządzeniu opinii technicznej dotyczącej wynalazków objętych patentem. 24 marca 2016 roku biegły sądowy sporządził opinię, do której następnie obie strony w trakcie 2016 roku składały szereg zastrzeżeń. Kolejnym krokiem będzie przesłuchanie biegłego sądowego w zakresie sporządzonej opinii – termin przesłuchania nie został jeszcze wyznaczony, lecz spodziewany jest w pierwszym kwartale 2017 roku. Na 31 grudnia 2016 r. rezerwa z tego tytułu wynosi 3 554 tys. zł.

47.5. Ryzyko związane ze stanem uregulowania sytuacji prawnej nieruchomości wykorzystywanych przez Grupę

Ryzyko związane ze stanem uregulowania sytuacji prawnej nieruchomości wykorzystywanych przez Grupę wynika z faktu, że Grupa nie dla wszystkich obiektów posiada tytuł prawny do korzystania z gruntów, na których są usytuowane sieci przesyłowe oraz związane z nimi urządzenia. W przyszłości Grupa może być zobowiązana do ponoszenia kosztów z tytułu bezumownego korzystania z nieruchomości.

Brak uregulowanego stanu prawnego nieruchomości powoduje zagrożenie powstania dodatkowych kosztów związanych z żądaniami wypłaty odszkodowań za tzw. bezumowne korzystanie z gruntu, czynszu dzierżawnego lub wyjątkowo, w pojedynczych przypadkach z żądaniami związanymi ze zmianą lokalizacji obiektu (przywrócenie gruntu do stanu pierwotnego).

Rozstrzygnięcia zapadające w tych sprawach są o tyle istotne, że w znaczący sposób wpływają zarówno na kształtowanie postępowania Grupy wobec osób zgłaszających roszczenia przedsądowe w związku z urzędzeniami zlokalizowanymi na ich nieruchomościach w przeszłości, jak i na sposób regulowania stanu prawnego tych urzędzeń w przypadku nowych inwestycji.

Możliwość utraty majątku w tym przypadku jest znikoma. Brak uregulowanego stanu prawnego nieruchomości pod urzędzeniami energetycznymi nie stanowi ryzyka utraty przez Grupę majątku, a jedynie powoduje zagrożenie powstania dodatkowych kosztów związanych z żądaniami wypłaty odszkodowań za tzw. bezumowne korzystanie z gruntu, czynszu dzierżawnego kosztów ustanowienia służebności przesyłu lub wyjątkowo, w pojedynczych przypadkach z żądaniami związanymi ze zmianą lokalizacji obiektu (przywrócenie gruntu do stanu pierwotnego). Grupa tworzy adekwatne rezerwy.

Rezerwa dotyczy również odszkodowań za bezumowne korzystanie przez Grupę z nieruchomości, na których posadowiony jest majątek sieciowy Grupy (linie elektroenergetyczne), w związku z określaniem tzw. korytarzy przesyłowych oraz ustanawianiem służebności przesyłu na rzecz Grupy.

Na dzień 31 grudnia 2016 r. Grupa ujęła rezerwę na roszczenia z tytułu bezumownego korzystania z gruntów w wysokości 203 291 tys. zł.

47.6. Sprawy dotyczące niezbilansowania za 2012 r.

30 i 31 grudnia 2014 r. Enea S.A. wystąpiła z zawezwaniami do próby ugodowej w stosunku do:

	Kwota zawezwania w tys. zł
PGE Polska Grupa Energetyczna S.A.	7 410
PKP Energetyka S.A.	1 272
TAURON Polska Energia S.A.	17 086
TAURON Sprzedaż GZE Sp. z o.o.	1 826
FITEN S.A.	207
Razem	27 801

Przedmiotem zawezwań były roszczenia o zapłatę za energię elektryczną niepoprawnie rozliczoną na rynku bilansującym w 2012 roku. Zawezwane spółki poprzez niewyrażenie zgody na wystawienie przez Enea S.A. faktur za rok 2012 bezpodstawnie uzyskały z tego tytułu korzyści majątkowe.

W związku z brakiem ugodowego rozstrzygnięcia w powyższej sprawie, Enea S.A. wystąpiła ze stosownymi pozwami przeciwko:

- FITEN S.A. - pozew z 24 listopada 2015 r.,
- TAURON Polska Energia S.A. – pozew z 10 grudnia 2015 r.,
- TAURON Sprzedaż GZE Sp. z o. o. – pozew z 10 grudnia 2015 r.,
- PKP Energetyka S.A. – pozew z 28 grudnia 2015 r.,

- PGE Polska Grupa Energetyczna S.A. – pozew z 29 grudnia 2015 r.

Dwa podmioty tj. PKP Energetyka S.A. i PGE Polska Grupa Energetyczna S.A. wyraziły zgodę na mediację, która jednak nie przyniosła rozwiązania sporu. W sprawie przeciwko FITEN S.A. sąd w I instancji wydał wyrok oddalający powództwo Enea S.A., od którego zostanie złożona apelacja. W pozostałych postępowaniach nie doszło do rozstrzygnięcia sporów.

47.7. Spór dotyczący cen na świadectwa pochodzenia energii

Przed Sądem Okręgowym w Poznaniu toczy się postępowanie z powództwa PGE Górnictwo i Energetyka Konwencjonalna S.A., przeciwko Spółce o zapłatę 42 351 tys. zł tytułem wynagrodzenia za prawa majątkowe (pozew z 30 maja 2016 r.). Enea S.A. dokonała potrącenia płatności części wierzytelności przysługujących PGE GiEK S.A. wobec Enea S.A. z tytułu zapłaty ceny za sprzedane prawa majątkowe z wierzytelnością odszkodowawczą Enea S.A. wobec PGE GiEK S.A. Szkoda wyrządzona Enea S.A. powstała wskutek niewykonania przez PGE GiEK S.A. obowiązku kontraktowego przystąpienia w dobrej wierze do renegotjacji kontraktów długoterminowych na sprzedaż praw majątkowych zgodnie z obowiązującą strony klauzulą adaptacyjną.

Odpowiedź Enea S.A. na pozew PGE GiEK S.A. została wniesiona 11 sierpnia 2016 r. W odpowiedzi na pozew Enea S.A. wniosła o oddalenie pozwu w całości. Obecnie strony prowadzą rozmowy w ramach postępowania mediacyjnego. Przed Sądem Okręgowym w Poznaniu toczą się jeszcze cztery inne sprawy o tożsamym charakterze.

47.8. Wypowiedziane umowy na zakup praw majątkowych wynikających ze świadectw pochodzenia energii z odnawialnych źródeł

28 października 2016 r. Enea S.A. złożyła oświadczenia w zależności od umowy: o wypowiedzeniu albo o odstąpieniu od długoterminowych umów na zakup przez Spółkę praw majątkowych wynikających ze świadectw pochodzenia energii z odnawialnych źródeł (tzw. zielonych certyfikatów) (Umowy).

Umowy zostały zawarte w latach 2006-2014 z niżej wymienionymi kontrahentami, do których należą instalacje wytwórcze energii elektrycznej z odnawialnych źródeł ("Kontrahenci"):

- Farma Wiatrowa Krzęcin Sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie;
- Megawind Polska Sp. z o.o. z siedzibą w Szczecinie;
- PGE Górnictwo i Energetyka Konwencjonalna S.A. z siedzibą w Betchatowie;
- PGE Energia Odnawialna S.A. z siedzibą w Warszawie;
- PGE Energia Natury PEW Sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie;
- "PSW" Sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie;
- in.ventus Sp. z o.o. EW Śniatowo sp.k. z siedzibą w Poznaniu;
- Golice Wind Farm Sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie.

Umowy uległy rozwiązaniu co do zasady do końca listopada 2016 r. Dokładna data rozwiązania poszczególnych Umów wynikała z zapisów kontraktowych.

Przyczyną wypowiedzenia/odstąpienia od poszczególnych Umów przez Spółkę było wyczerpanie możliwości przywrócenia równowagi kontraktowej i ekwiwalentności świadczeń stron wywołanych zmianami prawa.

Zmiany prawa, do których doszło po dniu zawarcia wymienionych Umów, tj. w szczególności:

- rozporządzenie Ministra Gospodarki z dnia 18 października 2012 r. w sprawie szczegółowego zakresu obowiązków uzyskania i przedstawienia do umorzenia świadectw pochodzenia, uiszczenia opłaty zastępczej, zakupu energii elektrycznej i ciepła wytworzonych w odnawialnych źródłach energii oraz obowiązku potwierdzania danych dotyczących ilości energii elektrycznej wytworzonej w odnawialnym źródle energii (Dz. U. z 2012 r., poz. 1229);
- ustawa z dnia 20 lutego 2015 r. o odnawialnych źródłach energii (Dz.U. z 2015 r. poz. 478) i związanych z tą ustawą kolejnych zmian prawa oraz ogłoszonymi projektami zmian prawa tj. w szczególności:
 - ustawą z 22 czerwca 2016 r. o zmianie ustawy o odnawialnych źródłach energii oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2016 r. poz. 925); oraz
 - projektem rozporządzenia Ministra Energii w sprawie zmiany wielkości udziału ilościowego sumy energii elektrycznej wynikającej z umorzonych świadectw pochodzenia potwierdzających wytworzenie energii elektrycznej z odnawialnych źródeł energii, które ma zostać wydane na podstawie upoważnienia wynikającego z art. 12 ust. 5 ustawy z dnia 22 czerwca 2016 r. o zmianie ustawy o odnawialnych źródłach energii oraz niektórych innych ustaw,

spowodowały obiektywny brak możliwości sporządzenia wiarygodnych modeli prognozujących kształtowanie się cen zielonych certyfikatów.

Skutkiem finansowym wynikającym z rozwiązania Umów jest uniknięcie przez Spółkę straty stanowiącej różnicę między cenami umownymi a ceną rynkową zielonych certyfikatów.

Szacowana całkowita niezdyktowana wartość zobowiązań umownych Enea S.A. na 31 grudnia 2016 r. wynosi około 1 187 mln zł netto. Spółka utworzyła rezerwę na potencjalne roszczenia wynikające z rozwiązanych Umów w odniesieniu do przedstawionych do 31 grudnia 2016 r. zgłoszeń transakcyjnych sprzedaży praw majątkowych przez kontrahentów.

48. Udział w programie budowy elektrowni atomowej

15 kwietnia 2015 r. KGHM, PGE, TAURON i Enea zawarły Umowę Nabycia Udziałów w PGE EJ 1. KGHM, PGE, TAURON oraz Enea nabyły od PGE po 10% udziałów (łącznie 30% udziałów) w PGE EJ 1. Enea zapłaciła za nabyte udziały 16 mln zł.

21 grudnia 2016 r. (NZW rozpoczęło się 16 grudnia 2016r. jednakże została ogłoszona przerwa do 21.12.2016r.) odbyło się Nadzwyczajne Zgromadzenie Wspólników PGE EJ 1, na którym Wspólnicy postanowili podwyższyć kapitał zakładowy Spółki o ok. 35 mln zł, poprzez utworzenie 248 220 nowych udziałów o wartości nominalnej 141 zł każdy, objąć nowo utworzone udziały i pokryć je wkładami pieniężnymi. Zgodnie z decyzją NZW Enea objęła udziały o łącznej wartości nominalnej ok. 3,5 mln zł i pokryła je wkładem pieniężnym w wysokości ok. 3,5 mln zł.

Zgodnie z Umową Wspólników, zaangażowanie finansowe Enea S.A. w okresie Fazy Wstępnej nie przekroczy kwoty ok. 107 mln zł i ma polegać na wnoszeniu wkładów, do wysokości tej kwoty, na podwyższony kapitał zakładowy PGE EJ 1 Sp. z o.o.

Enea S.A. jako wspólnik zobowiązana jest głosować za podwyższeniami kapitału zakładowego PGE EJ 1 mającymi na celu pozyskanie środków wymaganych do realizacji inwestycji oraz obejmować udziały w podwyższonym kapitale,

w wysokości wynikającej z procentu posiadanych udziałów (10%) i pokrywać udziały wkładami pieniężnymi zgodnie z odpowiednimi uchwałami.

W trakcie trwania roku 2016 nie miały miejsca inne niż podwyższenie kapitału zakładowego Spółki działania w zakresie finansowania Spółki.

Na mocy Umowy Wspólników Enea S.A. jest zaangażowana w finansowanie działalności PGE EJ1 zgodnie z przyjętym harmonogramem finansowania. Na dzień sporządzania niniejszej informacji nie występują planowane umowy, które mogą nakładać na Enea S.A. obowiązek udzielenia innego wsparcia lub udzielenie wsparcia w uzyskaniu wsparcia finansowego.

Umowy planowane do zawarcia przez PGE EJ 1 sp. z o.o. związane są z realizacją celu, dla którego została powołana Spółka, a którym jest przygotowanie procesu inwestycyjnego, budowa, eksploatacja oraz likwidacja po zakończeniu komercyjnej eksploatacji elektrowni jądrowej o mocy około 3.000 MW w Polsce. Z uwagi na specyfikę obszaru działalności podstawowej spółki oraz fazy początkowej projektu koszty działalności operacyjnej oraz nakłady inwestycyjne nie mogą być zrównoważone przychodami, które osiągnęte będą po zakończeniu inwestycji.

Finansowanie działalności spółki realizowane jest jedynie poprzez podwyższenia kapitału zakładowego. Do udzielania takiej formy wsparcia finansowego zobowiązali się wszyscy Wspólnicy, w tym Enea.

Ograniczenie ekspozycji Enea na ryzyko w związku z udziałem w PGE EJ 1 Sp. z o.o. realizowane jest również poprzez zapisy Umowy Spółki PGE EJ 1. Zgodnie z ww. Umową, Zarząd PGE EJ 1 obowiązany jest uzyskać zgodę Rady Nadzorczej m.in. przed rozporządzeniem prawem lub zaciągnięciem zobowiązania o każdorazowej wartości przekraczającej 1 000 tys. zł a nieprzekraczającej 40 000 tys. zł (par. 17. ust. 2 pkt. 1), z dodatkowymi zastrzeżeniami zawartymi w Umowie Spółki. Natomiast do kompetencji Zgromadzenia Wspólników należy m.in. udzielanie zgody na rozporządzenie prawem lub zaciągnięcie zobowiązania przez spółkę o każdorazowej wartości przekraczającej 40 000 tys. zł (par. 25. ust. 4. pkt. 2), z dodatkowymi zastrzeżeniami zawartymi w Umowie Spółki.

Stronami udzielającymi wsparcia finansowego (podwyższeń kapitału) PGE EJ 1 z tytułu prowadzonej działalności są obecnie wszyscy Wspólnicy Spółki – PGE S.A., KGHM S.A., TAURON S.A. i Enea S.A., posiadający odpowiednio 70%, 10%, 10%, 10% udziałów w kapitale zakładowym spółki.

Na 31 grudnia 2016 r. i na dzień sporządzenia niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego Enea S.A. posiada 220 467 udziałów w kapitale zakładowym PGE EJ 1 Sp. z o.o. o łącznej wartości nominalnej wynoszącej ok. 31 085 tys. zł, stanowiących 10 % ogólnej liczby udziałów/głosów. Zgodnie z art. 5.3.7 Umowy Wspólników, uchwały o podwyższeniu kapitału zakładowego na Etapie Rozwoju będą przewidywały dojście do skutku podwyższenia kapitału jedynie w przypadku objęcia i optacenia Udziałów w podwyższonym kapitale przez wszystkich Wspólników proporcjonalnie do posiadanych przez nich Udziałów, o ile Strony nie uzgodnią inaczej. W świetle powyższego, bez zgody Enea S.A., jej udział w kapitale zakładowym spółki nie ulegnie zmianie.

49. Nabycie akcji Polimex–Mostostal S.A.

6 grudnia 2016 r. rozpoczęły się kierunkowe rozmowy prowadzone pomiędzy Enea S.A. i spółkami: Energa S.A., PGE Polska Grupa Energetyczna S.A., PGNiG S.A. (Inwestorzy) oraz pomiędzy Inwestorami a spółką Polimex-Mostostal S.A. (Polimex). Celem tych rozmów było wypracowanie struktury potencjalnego zaangażowania kapitałowego Inwestorów w Polimex (Inwestycja) oraz wypracowanie potencjalnego modelu współpracy pomiędzy Inwestorami przy realizacji Inwestycji.

27 grudnia 2016 r. Enea S.A. zawarła wraz z Inwestorami oraz Polimex list intencyjny, w którym Inwestorzy wyrazili zamiar rozważenia potencjalnej inwestycji w Polimex oraz na podstawie którego przystąpili do rozmów z Polimex mających na celu wypracowanie szczegółowych parametrów transakcji. Jednocześnie w tym samym dniu, Spółka wraz z Inwestorami, skierowała do Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (UOKiK) wnioski o wydanie zgody przez Prezesa UOKiK na dokonanie koncentracji polegającej na przejściu przez Inwestorów wspólnej kontroli nad Polimex. Zgoda na dokonanie koncentracji polegającej na przejściu przez Inwestorów wspólnej kontroli nad Polimex, o której mowa powyżej została wydana 18 stycznia 2017 r.

Jednocześnie również 18 stycznia 2017 r. Spółka zawarła z Inwestorami oraz z Polimex umowę inwestycyjną na mocy której Inwestorzy zobowiązali się dokonać inwestycji w Polimex. Inwestycja polegać będzie na objęciu przez Inwestorów łącznie 150 mln akcji wyemitowanych przez Polimex. Spółka zobowiązała się do objęcia 37,5 mln akcji nowej emisji za łączną cenę emisyjną 75 mln zł. Umowa została zawarta pod warunkami zawieszającymi szczegółowo opisanymi w raporcie bieżącym 2/2017. Wraz z ww. umową zostały zawarte umowy doprecyzowujące zasady współpracy oraz wzajemne prawa i obowiązki Inwestorów przy realizacji ww. inwestycji jak również dodatkowe umowy dotyczące realizacji inwestycji, które zostały zawarte z wierzycielami oraz dotychczasowymi akcjonariuszami Polimex.

20 stycznia 2017 r., w związku ze ziszczeniem się warunków zawieszających zastrzeżonych w umowie inwestycyjnej, o której mowa powyżej Spółka przyjęła złożoną przez zarząd Polimex ofertę objęcia w trybie subskrypcji prywatnej 37,5 mln akcji, po cenie emisyjnej wynoszącej 2 PLN za jedną akcję tj. za łączną cenę emisyjną 75 mln zł. Dodatkowo w wykonaniu jednej ze wskazanych powyżej umów dodatkowych 20 stycznia 2017 r. Spółka nabyła 1,5 mln akcji Polimex od jej dotychczasowego akcjonariusza. Cena nabycia wszystkich akcji wyniosła 80,6 mln zł, szacowane koszty związane z nabyciem akcji wyniosły 1 mln zł. Enea S.A. objęła udział 16,48%.

21 marca 2017 r. Inwestorzy ogłosili wezwanie do zapisywania się na akcje Polimex w związku z przekroczeniem (jako strony porozumienia) progu 33 % ogólnej liczby głosów na walnym zgromadzeniu Polimex. Wezwanie ma charakter następczy, a Inwestorzy zamierzają nabyć w wezwaniu akcje w liczbie stanowiącej nadwyżkę ponad liczbę akcji aktualnie posiadanych przez Inwestorów (tj. łącznie 65,93% ogólnej liczby głosów Polimex) i zapewniającej osiągnięcie nie więcej niż 66 proc. ogólnej liczby głosów na walnym zgromadzeniu Polimex. W związku z wezwaniem każdy z Inwestorów (w tym Enea) zamierza uzyskać nie więcej niż, w przybliżeniu, 0,018 proc. ogólnej liczby głosów na walnym zgromadzeniu Polimex.

50. Nabycie akcji ENGIE Energia Polska S.A.

30 września 2016 r. Enea S.A. złożyła ofertę na zakup 100% akcji ENGIE Energia Polska S.A. Oferta została złożona w sposób określony w procesie, zainicjowanym przez ENGIE, właściciela 100% akcji ENGIE Energia Polska, który rozważy ich sprzedaż. 2 grudnia 2016 r. Spółka uzyskała wyłączność na dalsze prowadzenie negocjacji na zakup 100% akcji spółki ENGIE Energia Polska S.A., których właścicielem jest ENGIE.

23 grudnia 2016 r. Spółka podpisała z ENGIE International Holdings B.V. umowę warunkową sprzedaży 100% akcji spółki ENGIE Energia Polska S.A. (Umowa). Na podstawie Umowy Spółka nabędzie 100% akcji w kapitale zakładowym ENGIE Energia Polska S.A., a pośrednio również 100% udziałów w ENGIE Bioenergia Sp. z o.o. ENGIE Energia Polska S.A. jest właścicielem Elektrowni Połaniec. Wartość przedsiębiorstwa ENGIE Energia Polska S.A. (tj. wyliczana z pominięciem zadłużenia netto) została uzgodniona na 1 073 140 672 zł. Ostateczna cena za 100% akcji

ENGIE Energia Polska S.A. zostanie wyliczona w oparciu o ustaloną wartość przedsiębiorstwa, przy uwzględnieniu poziomu długu netto oraz kapitału obrotowego na 31 grudnia 2016 r.

Zamknięcie transakcji uzależnione jest od spełnienia następujących istotnych warunków zawieszających:

- uzyskanie zgody Ministra Energii, zgodnie z Ustawą o kontroli niektórych inwestycji,
- uzyskanie zgody Prezesa UOKiK na koncentrację,
- zrzeczenie się prawa pierwokupu przez Prezesa Agencji Nieruchomości Rolnych, oraz
- przeprowadzenie konwersji długu ENGIE Energia Polska S.A. wobec podmiotów z grupy ENGIE na kapitał w ENGIE Energia Polska S.A.

Umowa przestanie obowiązywać po upływie 6 miesięcy od jej podpisania jeśli w tym terminie nie dojdzie do nabycia 100% akcji ENGIE Energia Polska S.A. z powodu nie spełnienia warunków zawieszających.

28 lutego 2017 r. Spółka powzięła informację o spełnieniu się ostatniego z ww. warunków co oznacza, że wszystkie warunki zawieszające zostały spełnione.

2 marca 2017 r. Spółka otrzymała od ENGIE International Holdings B.V. wyliczenie wstępnej ceny sprzedaży 100% akcji ENGIE Energia Polska SA na poziomie 1 264 159 355 zł. Wstępna cena sprzedaży została ustalona zgodnie z postanowieniami Umowy, przy czym będzie ona podlegać weryfikacji przez Spółkę i ewentualnym korektom w okresie bezpośrednio po przejęciu kontroli nad ENGIE Energia Polska SA, na zasadach opisanych w Umowie, zgodnie ze standardami rynkowymi w tego typu transakcjach. Szacowane koszty związane z nabyciem akcji wyniosły 3,4 mln zł. Transakcja ta wpisuje się w Strategię Rozwoju Grupy Kapitałowej Enea w perspektywie do 2030 r. zatwierdzoną we wrześniu 2016 r. Dzięki tej transakcji Grupa zwiększy udział w krajowej produkcji prądu i zostanie wiceliderem polskiego rynku wytwórców energii elektrycznej. Na dzień sporządzenia niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego nie został zakończony proces alokacji ceny nabycia. Szacowana wartość aktywów netto przejętej Grupy na 28 lutego 2017 r. wynosi 1 296 143 854 zł.

14 marca 2017 r. Enea S.A. nabyła 100% akcji ENGIE Energia Polska S.A., to jest 7 135 000 akcji, uprawniające do takiej samej liczby głosów za wstępną cenę 1 264 159 355 zł.

51. Podpisanie Umowy Inwestycyjnej z Energa S.A. i Elektrownia Ostrołęka S.A. w sprawie budowy i eksploatacji bloku energetycznego w Elektrowni Ostrołęka

19 września 2016 r. Enea S.A. podpisała z Energa S.A. List Intencyjny dotyczący podjęcia współpracy przy przygotowaniu, realizacji i eksploatacji nowoczesnego bloku węglowego klasy 1.000 MW w Elektrowni Ostrołęka (Inwestycja, Ostrołęka C).

Intencją Stron jest wspólne wypracowanie efektywnego modelu biznesowego Ostrołęki C, weryfikacja jej dokumentacji projektowej oraz optymalizacja parametrów technicznych i ekonomicznych nowego bloku. Współpraca obejmuje także przeprowadzenie postępowania przetargowego dla wyłonienia generalnego wykonawcy Inwestycji.

W zgodnej opinii Stron realizacja Inwestycji wpłynie korzystnie na bezpieczeństwo energetyczne Polski, będzie spełniała najwyższe standardy środowiskowe oraz zapewni kolejne stabilne, wysokosprawne i niskoemisyjne źródło energii w Krajowym Systemie Elektroenergetycznym.

8 grudnia 2016 r. Spółka zawarła Umowę Inwestycyjną dotyczącą realizacji projektu Ostrołęka C. Przedmiotem Umowy jest przygotowanie, budowa i eksploatacja bloku energetycznego o którym mowa powyżej. Zgodnie z podpisaną Umową przebieg współpracy, co do zasady będzie zorganizowany w ramach trzech etapów: Etap Rozwoju - do czasu wydania polecenia rozpoczęcia prac dla generalnego wykonawcy; Etap Budowy - do czasu

oddania Ostrołęki C do komercyjnej eksploatacji oraz Etap Eksploatacji - komercyjna eksploatacja Ostrołęki C. Po zakończeniu Etapu Rozwoju, Enea S.A. jest zobowiązana do uczestnictwa w Etapie Budowy przy założeniu, że spełniony jest warunek rentowności Projektu, a finansowanie Projektu nie naruszy kowenantów bankowych Spółki. Szacuje się, że łączne nakłady inwestycyjne Enea S.A. do zakończenia Etapu Rozwoju wyniosą ok. 128 mln zł. Do realizacji Inwestycji Energa S.A. zbędzie akcje spółki Elektrownia Ostrołęka S.A., stanowiące 50% w kapitale zakładowym na rzecz Enea S.A., za cenę ok. 101 mln zł. Warunkiem zawieszającym wejście w życie Umowy Inwestycyjnej było uzyskanie zgody Prezesa UOKiK na dokonanie koncentracji polegającej na nabyciu akcji spółki celowej do realizacji Projektu. Warunek ten został spełniony 11 stycznia 2017 r.

19 grudnia 2016 r. spółka celowa ogłosiła postępowanie przetargowe na wyłonienie generalnego wykonawcy budowy elektrowni Ostrołęka C o mocy ok. 1.000 MW i o sprawności netto co najmniej 45 proc. pracującego na parametrach nadkrytycznych pary. Elektrownia Ostrołęka S.A. przy realizacji określonych założeń (w tym przy odpowiednim udziale Enea S.A., Energa S.A. oraz ewentualnych Inwestorów Finansowych) i zakładając wprowadzenie Rynku Mocy lub innych mechanizmów wsparcia, będzie w stanie podjąć się kompleksowej realizacji Projektu.

52. Podpisanie listu intencyjnego ws. wstępnego zainteresowania zaangażowaniem finansowym w Katowicki Holding Węglowy S.A.

W związku z procesem pozyskiwania inwestorów kapitałowych przez Katowicki Holding Węglowy S.A., w lipcu 2016 r. Enea S.A. rozpoczęła rozmowy z potencjalnymi inwestorami dotyczące możliwości realizacji potencjalnej Inwestycji oraz jej potencjalnych parametrów.

28 października 2016 r. Enea S.A. podpisała z Węglokoks S.A. i Towarzystwem Finansowym Silesia Sp. z o.o. (Inwestorzy) list intencyjny wyrażający wstępne zainteresowanie zaangażowaniem finansowym w Katowicki Holding Węglowy S.A. lub aktywa KHW.

Zaangażowanie Inwestorów w KHW jest uzależnione od spełnienia wielu warunków związanych m.in. z przedstawieniem akceptowalnego biznesplanu i modelu finansowego oraz uzyskaniem wymaganych zgód korporacyjnych.

Ostateczne decyzje Inwestorów co do zaangażowania w KHW zostaną podjęte m.in. po analizie przeprowadzonego badania due diligence oraz po ustaleniu ostatecznego kształtu wszystkich pozostałych uzgodnień.

53. Oferta wstępna na przejęcie aktywów EDF w Polsce

16 września 2016 r. Enea S.A. wraz z PGE S.A., Energa S.A. oraz PGNiG Termika S.A. (Partnerzy Biznesowi) wspólnie złożyły EDF International SAS (EDF) wstępną, niewiążącą ofertę na zakup akcji i udziałów w spółkach należących do EDF w Polsce, posiadających konwencjonalne aktywa wytwórcze oraz prowadzących działalność usługową.

30 listopada 2016 r. Spółka wraz z Partnerami Biznesowymi złożyła EDF nową ofertę na zakup akcji i udziałów w spółkach należących do EDF w Polsce, posiadających konwencjonalne aktywa wytwórcze oraz prowadzących działalność usługową. Złożenie nowej oferty przez Partnerów Biznesowych nastąpiło w związku ze zbliżającym się terminem zakończenia obowiązywania oferty złożonej 16 września b.r.

27 stycznia 2017 r. Spółka wraz z Partnerami Biznesowymi podpisała porozumienie z EDF Investment SAS dotyczące prowadzenia negocjacji w sprawie zakupu aktywów EDF w Polsce oraz badania due diligence w tym zakresie. Transakcja ta obejmuje nabycie wszystkich akcji EDF w EDF Polska S.A., która jest w szczególności właścicielem 4 elektrociepłowni tj. Kraków, Gdańsk, Gdynia i Toruń oraz sieci dystrybucji ciepła w Toruniu, Elektrowni Rybnik, oraz

nabycie wszystkich akcji EDF w ZEC "Kogeneracja" S.A., która jest właścicielem 4 elektrociepłowni tj. Wrocław, Zielona Góra, Czechnica i Zawidawie oraz sieci dystrybucji ciepła w Zielonej Górze, Siechnicach i Zawidawiu.

15 marca 2017 r. Partnerzy Biznesowi dokonali zmian w strukturze transakcji polegających na:

- odstąpieniu PGNiG Termika S.A. od transakcji,
- przejściu dotychczas deklarowanego udziału PGNiG Termika S.A. w Transakcji przez PGE S.A., co skutkuje zwiększeniem udziału PGE S.A. w transakcji do 60%,
- pozostawieniu udziałów Enea S.A. oraz Energa S.A. w transakcji na niezmienionym poziomie 20% dla każdej ze spółek.

Zgodnie z ustaleniami powyższe zmiany w strukturze transakcji wymagają potwierdzenia braku sprzeciwu ze strony EDF.

54. Umowa nabycia spółki Eco-Power Sp. z o.o.

Spółki Fen Wind Farm B.V. z siedzibą w Amsterdamie oraz Wento Holdings S.à r.l. z siedzibą w Luksemburgu („Powodowie”) wytoczyły powództwo przeciwko Enea Wytwarzanie Sp. z o.o. o zawarcie umowy sprzedaży udziałów spółki Eco-Power Sp. z o.o. za cenę uwzględniającą kwotę bazową, która wynosi 286 500 000,00 zł.

Enea Wytwarzanie Sp. z o.o. nie uznała zasadności powyższego roszczenia i w złożonej odpowiedzi na pozew (a także w kolejnym piśmie przygotowawczym z 7 stycznia 2017 r.) wniosła o oddalenie powództwa w całości oraz o zasądzenie na swoją rzecz od Powodów kosztów postępowania. Termin pierwszej rozprawy został wyznaczony na 10 kwietnia 2017 r.

Zgodnie z oszacowaniem wartości udziałów spółki Eco-Power Sp. z o.o. Grupa utworzyła rezerwę na kwotę 129 mln zł – jej wysokość wynika z różnicy ceny uwzględniającej kwotę bazową, która wynosi 286 500 000,00 zł i wartości oszacowanej w modelu Enea SA.

55. Opis ważniejszych stosowanych zasad rachunkowości

Najważniejsze zasady rachunkowości zastosowane przy sporządzaniu niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego przedstawione zostały poniżej. Zasady te stosowane były we wszystkich prezentowanych okresach w sposób ciągły.

55.1. Podstawa sporządzenia

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe za rok obrotowy kończący się 31 grudnia 2016 r. zostało sporządzone zgodnie z wymogami Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej, które zostały zatwierdzone przez Unię Europejską („MSSF UE”).

Niniejsze skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało sporządzone według zasady kosztu historycznego, za wyjątkiem aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy i aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży.

Przyjęte przez Grupę zasady rachunkowości stosowane były w sposób ciągły, a zmiany standardów, które zaczęły obowiązywać w okresie sprawozdawczym nie miały istotnego wpływu na sprawozdanie finansowe.

55.2. Zasady konsolidacji

(a) Jednostki zależne

Jednostki zależne to wszelkie jednostki, w odniesieniu do których Grupa ma zdolność kierowania ich polityką finansową i operacyjną, co zwykle towarzyszy posiadaniu większości ogólnej liczby głosów w organach stanowiących. Przy dokonywaniu oceny, czy Grupa kontroluje daną jednostkę, uwzględnia się istnienie i wpływ potencjalnych praw głosu, które w danej chwili można zrealizować lub zamienić. Jednostki zależne podlegają pełnej konsolidacji od dnia przejścia nad nimi kontroli przez Grupę. Przystaje się je konsolidować z dniem ustania kontroli.

W odniesieniu do transakcji nabycia spółek, które nie znajdują się pod wspólną kontrolą, koszt przejścia ustala się jako wartość godziwą przekazanych aktywów, wyemitowanych instrumentów kapitałowych oraz zobowiązań zaciągniętych lub przejętych na dzień wymiany. Możliwe do zidentyfikowania aktywa nabyte oraz zobowiązania i zobowiązania warunkowe przejęte w ramach połączenia jednostek gospodarczych wycenia się początkowo według ich wartości godziwej na dzień przejścia, niezależnie od wielkości ewentualnych udziałów niekontrolujących.

Grupa wycenia udziały niekontrolujące proporcjonalnie do udziału w wartości godziwej nabywanych aktywów netto. W kolejnych okresach wartość udziałów niekontrolujących obejmuje wartość rozpoznaną przy początkowym ujęciu skorygowaną o zmiany wartości kapitału jednostki zależnej w proporcji do posiadanych udziałów. Całkowity dochód jest alokowany do udziałów niekontrolujących nawet wtedy, gdy powoduje powstanie ujemnej wartości tych udziałów.

W przypadku wystąpienia wartości ujemnej, Grupa dokonuje ponownego przeglądu ustalenia wartości godziwych poszczególnych składników nabywanych aktywów netto. Jeżeli w wyniku przeglądu nadal wartość jest ujemna ujmuje się ją niezwłocznie w zysku lub stracie bieżącego okresu.

Transakcje, rozrachunki i niezrealizowane zyski na transakcjach pomiędzy spółkami Grupy są eliminowane. Niezrealizowane straty również podlegają eliminacji, chyba że transakcja dostarcza dowodów na utratę wartości przez przekazany składnik aktywów. Zasady rachunkowości stosowane przez jednostki zależne zostały zmienione tam, gdzie było to konieczne dla zapewnienia zgodności z zasadami rachunkowości stosowanymi przez Grupę.

(b) Jednostki stowarzyszone i współkontrolowane

Jednostki stowarzyszone to wszelkie jednostki, na które Grupa wywiera znaczący wpływ, lecz których nie kontroluje, co zwykle towarzyszy posiadaniu od 20% do 50% ogólnej liczby głosów w organach stanowiących. Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych rozlicza się metodą praw własności i ujmuje początkowo według kosztu. Nadwyżkę ceny nabycia nad wartością godziwą dających się zidentyfikować aktywów netto jednostki stowarzyszonej na dzień nabycia ujmuje się jako wartość firmy. Wartość firmy włączona jest do wartości bilansowej inwestycji, a utratę jej wartości wycenia się w ramach całej wartości inwestycji. Jakąkolwiek nadwyżkę udziału Grupy w wartości godziwej netto dających się zidentyfikować aktywów, zobowiązań i zobowiązań warunkowych nad kosztem przejścia po dokonaniu przeszacowania ujmuje się niezwłocznie w zysku lub stracie bieżącego okresu.

Jednostki współkontrolowane to wszystkie jednostki, w których na podstawie ustaleń umownych Grupa sprawuje kontrolę wspólnie z innymi podmiotami. Inwestycje w jednostkach współkontrolowanych rozlicza się metodą praw własności identycznie jak inwestycje w jednostkach stowarzyszonych.

Udział Grupy w wyniku finansowym jednostek stowarzyszonych i/lub współkontrolowanych od dnia nabycia ujmuje się w zysku lub stracie bieżącego okresu, zaś jej udział w zmianach stanu innych kapitałów od dnia nabycia –

Noty przedstawione na stronach 11-121 stanowią integralną część niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego 99

w innych całkowitych dochodach. Wartość bilansową inwestycji koryguje się o łączne zmiany stanu kapitału własnego od dnia nabycia. Gdy udział Grupy w stratach jednostki stowarzyszonej lub współkontrolowanej staje się równy lub większy od udziału Grupy w tej jednostce stowarzyszonej lub współkontrolowanej, obejmującego ewentualne inne niezabezpieczone należności, Grupa zaprzestaje ujmować dalsze straty, chyba, że wzięta na siebie obowiązki lub dokonała płatności w imieniu danej jednostki stowarzyszonej lub współkontrolowanej.

Niezrealizowane zyski na transakcjach pomiędzy Grupą a jej jednostkami stowarzyszonymi lub współkontrolowanymi, eliminuje się proporcjonalnie do udziału Grupy w jednostkach stowarzyszonych lub współkontrolowanych. Niezrealizowane straty również są eliminowane, chyba, że transakcja dostarcza dowodów na wystąpienie utraty wartości przekazywanego składnika aktywów. Zasady rachunkowości stosowane przez jednostki stowarzyszone lub współkontrolowane zostały, tam gdzie było to konieczne, zmienione dla zapewnienia zgodności z zasadami rachunkowości stosowanymi przez Grupę.

55.3. Połączenia / nabycia jednostek gospodarczych

Połączenia / nabycia jednostek gospodarczych znajdujących się poza wspólną kontrolą rozlicza się metodą nabycia, opisaną w punkcie 55.2.(a).

55.4. Transakcje w walucie obcej i wycena pozycji wyrażonych w walutach obcych

(a) Waluta funkcjonalna i waluta prezentacji

Pozycje zawarte w sprawozdaniach finansowych poszczególnych jednostek Grupy wycenia się w walucie podstawowego środowiska gospodarczego, w którym dana jednostka prowadzi działalność (w walucie funkcjonalnej). Skonsolidowane sprawozdanie finansowe prezentowane jest w złotych polskich (PLN), które stanowią walutę funkcjonalną i walutę prezentacji wszystkich jednostek Grupy Kapitałowej.

(b) Transakcje i salda

Transakcje wyrażone w walutach obcych przelicza się na moment początkowego ujęcia na walutę funkcjonalną według kursu obowiązującego w dniu transakcji.

Na koniec okresu sprawozdawczego wyrażone w walucie obcej pozycje pieniężne przelicza się przy zastosowaniu kursu zamknięcia (kurs zamknięcia - jest to średni kurs NBP obowiązujący na dzień wyceny).

Zyski i straty z tytułu różnic kursowych powstałe w wyniku rozliczenia transakcji w walucie obcej oraz wyceny aktywów i zobowiązań pieniężnych wyrażonych w walutach obcych ujmuje się w zysku lub stracie bieżącego okresu natomiast zyski lub straty z tytułu różnic kursowych dotyczących środków trwałych w budowie ujmuje się w nakładach na środki trwałe w budowie.

55.5. Rzeczowe aktywa trwałe

Rzeczowe aktywa trwałe wyceniane są według ceny nabycia lub kosztu wytworzenia pomniejszonego o zakumulowaną amortyzację oraz zakumulowane odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości.

Późniejsze nakłady uwzględnia się w wartości bilansowej danego rzeczowego aktywa trwałego lub ujmuje jako odrębne rzeczowe aktywa trwałe (tam, gdzie jest to właściwe) tylko wówczas, gdy jest prawdopodobne, że z tytułu tej

pozycji nastąpi wpływ korzyści ekonomicznych do Grupy, zaś koszt danej pozycji można wiarygodnie zmierzyć. Wszelkie pozostałe wydatki na naprawę i konserwację odnoszone są do zysków lub strat w okresie obrotowym, w którym je poniesiono.

W przypadku wymiany części środka trwałego w jego wartości bilansowej ujmuje się koszt wymienianej części składowej tego środka; jednocześnie wartość bilansowa wymienionej części składowej jest usuwana ze sprawozdania z sytuacji finansowej niezależnie, czy była osobno amortyzowana i ujmowana jest w zysku lub stracie bieżącego okresu.

Ujęte w wartości początkowej środków trwałych koszty likwidacji kopalń podlegają amortyzacji taką metodą, jaką amortyzowane są środki trwałe, których dotyczą, począwszy od momentu rozpoczęcia użytkowania danego środka trwałego, przez okres ustalony w planie likwidacji grup obiektów w ramach przewidywanego harmonogramu likwidacji kopalni.

Grunty nie podlegają amortyzacji. Amortyzację innych środków trwałych nalicza się metodą liniową przez oszacowany okres użytkowania. Podstawę naliczania amortyzacji stanowi wartość początkowa pomniejszona o wartość końcową, jeżeli jest istotna. Każda istotna część składowa pozycji rzeczowego aktywa trwałego o różnym okresie użytkowania amortyzowana jest osobno.

Okresy użytkowania rzeczowych aktywów trwałych wynoszą:

• budynki i budowle	10 – 80 lat
w tym sieci energetyczne	33 lata
• budowle (wyrobiska eksploatacyjne)	amortyzacja metodą naturalną w oparciu o długość eksploатовanych ścian
• urządzenia techniczne i maszyny	2 – 50 lat
• środki transportu	3 – 30 lat
• pozostałe rzeczowe aktywa trwałe	3 – 25 lat

Weryfikacji wartości końcowej i okresów użytkowania rzeczowych aktywów trwałych dokonuje się co najmniej raz w roku. Każda zmiana okresu amortyzacji wymaga uzasadnienia i powoduje korektę dokonywanych w następnych latach obrotowych odpisów amortyzacyjnych.

Na każdy dzień sprawozdawczy kończący rok obrotowy przeprowadza się ocenę wystąpienia przesłanek wskazujących na możliwość utraty wartości składników aktywów zgodnie z MSR 36. W przypadku stwierdzenia istnienia przesłanek przeprowadza się test na utratę wartości zgodnie z MSR 36.

Amortyzację rozpoczyna się, gdy składnik aktywów jest dostępny do użytkowania. Zakończenie amortyzacji następuje wtedy, gdy składnik aktywów zostanie przeznaczony do sprzedaży lub gdy zostanie usunięty ze sprawozdania z sytuacji finansowej.

W ramach swojej działalności Grupa otrzymuje nieodpłatnie rzeczowe aktywa trwałe infrastruktury energetycznej. Do

31 grudnia 2009 r. przyjęte rzeczowe aktywa trwałe wyceniane były w wartości godziwej na moment początkowego ujęcia, a ich wartość odnoszona była jednocześnie na rozliczenia dochodu z tytułu nieodpłatnie otrzymanych rzeczowych aktywów trwałych, który podlega rozliczeniu w czasie odpowiednio do amortyzacji tych rzeczowych aktywów trwałych. Od 1 stycznia 2010 r. nieodpłatnie otrzymane rzeczowe aktywa trwałe infrastruktury energetycznej odnoszone są jednorazowo w pozostałe przychody operacyjne w momencie ich otrzymania.

Zyski i straty z tytułu zbycia rzeczowych aktywów trwałych, stanowiące różnice pomiędzy przychodami ze sprzedaży i wartością bilansową zbywanego rzeczowego aktywa trwałego, ujmowane są w zysku lub stracie bieżącego okresu.

55.6. Prawo wieczystego użytkowania gruntów

Grunty stanowiące własność Skarbu Państwa, jednostek samorządu terytorialnego lub ich związków, mogą być oddane w użytkowanie wieczyste (PWUG). Użytkowanie wieczyste jest szczególnym prawem rzeczowym uprawniającym do korzystania z nieruchomości z wyłączeniem innych osób oraz rozporządzania tym przedmiotem (prawem).

W zależności od sposobu nabycia praw Grupa dokonuje następującej klasyfikacji:

1. PWUG uzyskane nieodpłatnie z mocy prawa na podstawie decyzji wojewody lub zarządu jednostki samorządu terytorialnego – traktuje się jako leasing operacyjny.
2. PWUG nabyte odpłatnie od osób trzecich – wykazuje się jako aktywa w PWUG w cenie nabycia po pomniejszeniu o odpisy amortyzacyjne.
3. PWUG nabyte na podstawie umowy o oddaniu gruntu w użytkowanie wieczyste, zawartej ze Skarbem Państwa lub jednostkami samorządu terytorialnego – przyjmuje się jako nadwyżkę pierwszej opłaty nad opłatą roczną i zalicza się jako aktywo do PWUG i amortyzuje.

Amortyzacja prawa wieczystego użytkowania gruntu odbywa się przez okres, na który to prawo zostało przyznane (od 40 do 99 lat).

55.7 Wartości niematerialne

(a) Wartość firmy

Wartość firmy powstająca przy przejęciu wynika z wystąpienia na dzień przejęcia nadwyżki sumy przekazanej płatności, wartości udziałów niekontrolujących i wartości godziwej uprzednio posiadanych udziałów w jednostce nabywanej nad udziałem Grupy w wartości godziwej netto dających się zidentyfikować aktywów, zobowiązań i zobowiązań warunkowych jednostki ujmowanych na dzień przejęcia.

W przypadku wystąpienia wartości ujemnej, Grupa dokonuje ponownego przeglądu ustalenia wartości godziwych poszczególnych składników nabywanych aktywów netto. Jeżeli w wyniku przeglądu nadal wartość jest ujemna ujmuje się ją niezwłocznie w zysku lub stracie bieżącego okresu.

Wartość firmy ujmuje się początkowo jako składnik aktywów po koszcie, a następnie wycenia według kosztu pomniejszonego o skumulowaną stratę z tytułu utraty wartości.

Dla celów testowania utraty wartości wartość firmy alokuje się na poszczególne ośrodki Grupy generujące przepływy pieniężne, które powinny odnieść korzyści z synergii będących efektem połączenia. Jednostki generujące przepływy pieniężne, do których alokuje się wartość firmy, testuje się pod względem utraty wartości raz w roku lub częściej, jeśli

Grupa Kapitałowa Enea

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe sporządzone według MSSF UE za rok obrotowy kończący się 31 grudnia 2016 r.

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. złotych, o ile nie podano inaczej)

można wiarygodnie przypuszczać, że utrata wartości wystąpiła. Jeśli wartość odzyskiwalna ośrodka generującego przepływy pieniężne jest mniejsza od jej wartości bilansowej, stratę z tytułu utraty wartości alokuje się najpierw w celu redukcji kwoty bilansowej wartości firmy alokowanej do tego ośrodka, a następnie do pozostałych aktywów tego ośrodka proporcjonalnie do wartości bilansowej poszczególnych składników aktywów tej jednostki. Strata z tytułu utraty wartości ujęta dla wartości firmy nie podlega odwróceniu w następnym okresie.

(b) Informacja geologiczna

Zakupioną informację geologiczną ujmuje się zgodnie z MSSF 6 „Poszukiwanie i ocena zasobów mineralnych” w wartości wynikającej z umowy zawartej z Ministerstwem Środowiska. Do momentu otrzymania koncesji wydobywczej nie podlega ona amortyzacji. Następnie aktywowane koszty odpisuje się przez cały czas trwania koncesji wydobywczej.

(c) Opłaty

Opłatę za ustanowienie użytkowania górniczego przestrzeni w celu wydobywania węgla kamiennego ze złoża „Bogdanka” aktywuje się w wysokości poniesionej opłaty. Aktywowane koszty odpisuje się przez szacowany okres użytkowania górniczego.

(d) Inne wartości niematerialne

Do innych wartości niematerialnych zaliczane są: oprogramowanie komputerowe, licencje oraz inne wartości niematerialne. Wartości niematerialne wyceniane są w cenie nabycia lub koszcie wytworzenia pomniejszonym o zakumulowaną amortyzację oraz o zakumulowane odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości.

Amortyzacja naliczana jest metodą liniową, według oszacowanego okresu użytkowania, który wynosi:

- dla licencji i oprogramowania serwerowego 2 - 10 lat,
- dla licencji i oprogramowania stacji roboczych oraz oprogramowania antywirusowego 2 - 10 lat,
- dla informacji geologicznej okres trwania koncesji wydobywczej,
- dla innych wartości niematerialnych 2 - 40 lat.

Grupa co roku weryfikuje poprawność ustalonego okresu użytkowania wartości niematerialnych. Każda zmiana okresu amortyzacji wymaga uzasadnienia i powoduje korektę dokonywanych w następnych latach obrotowych odpisów amortyzacyjnych.

Na każdy dzień sprawozdawczy kończący rok obrotowy przeprowadza się ocenę wystąpienia przesłanek wskazujących na możliwość utraty wartości składników wartości niematerialnych. W przypadku stwierdzenia, istnienia przesłanek przeprowadza się test na utratę wartości zgodnie z MSR 36.

55.8. Koszty prac badawczych i rozwojowych

Koszty prac badawczych ujmowane są w zysku lub stracie w okresie, w którym są ponoszone.

Koszty prac rozwojowych spełniające kryteria ich kapitalizacji, opisane poniżej, podobnie jak inne wartości niematerialne, wyceniane są w cenie nabycia lub koszcie wytworzenia pomniejszonym o zakumulowaną amortyzację oraz o zakumulowane odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości. Amortyzacja naliczana jest metodą liniową według oszacowanego okresu użytkowania, który wynosi 2-7 lat.

Kryteria kapitalizacji:

- możliwość, z technicznego punktu widzenia, ukończenia składnika wartości niematerialnych tak, aby nadawał się do użytkowania lub sprzedaży,
- zamiar ukończenia składnika wartości niematerialnych oraz jego użytkowania lub sprzedaży,
- zdolność do użytkowania lub sprzedaży składnika wartości niematerialnych,
- sposób, w jaki składnik wartości niematerialnych będzie wytwarzał prawdopodobne przyszłe korzyści ekonomiczne. Między innymi jednostka gospodarcza powinna udowodnić istnienie rynku na produkty powstające dzięki składnikowi wartości niematerialnych lub na sam składnik lub – jeśli składnik ma być użytkowany przez jednostkę – użyteczność składnika wartości niematerialnych,
- dostępność stosownych środków technicznych, finansowych i innych, które mają służyć ukończeniu prac rozwojowych oraz użytkowaniu lub sprzedaży składnika wartości niematerialnych,
- możliwość wiarygodnego ustalenia nakładów poniesionych w czasie prac rozwojowych, które można przyporządkować temu składnikowi wartości niematerialnych.

55.9. Koszty finansowania zewnętrznego

Koszty finansowania zewnętrznego, które można bezpośrednio przyporządkować, czyli takie koszty, których można by uniknąć gdyby nie dokonano wydatku na nabycie, budowę lub wytworzenie dostosowywanego składnika aktywów, aktywuje się jako część ceny nabycia lub kosztu wytworzenia tego składnika aktywów. Pozostałe koszty finansowania zewnętrznego ujmuje się jako koszt w okresie, w którym są ponoszone.

Aktywowanie kosztów finansowania zewnętrznego rozpoczyna się w późniejszym terminie z dwóch: rozpoczęcie inwestycji lub rozpoczęcie finansowania. Aktywowanie kończy się kiedy wszelkie istotne prace zostają zakończone.

55.10. Leasing

Umowa leasingu, w ramach której zasadniczo całość ryzyka i wszystkie pożytki z tytułu własności przysługują Grupie, klasyfikuje się jako leasing finansowy. Leasing inny niż leasing finansowy uznaje się za leasing operacyjny.

Przedmiot leasingu finansowego ujmuje się w aktywach z dniem rozpoczęcia leasingu według niższej z dwóch kwot: wartości godziwej przedmiotu leasingu lub wartości bieżącej minimalnych opłat leasingowych. Każdą opłatę w ramach leasingu finansowego dzieli się na kwotę pomniejszającą saldo zobowiązania i kwotę kosztów finansowych

Grupa Kapitałowa Enea

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe sporządzone według MSSF UE za rok obrotowy kończący się 31 grudnia 2016 r.

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. złotych, o ile nie podano inaczej)

w taki sposób, aby utrzymywać stałą stopę odsetek w stosunku do nieuregulowanej części zobowiązania. Element odsetkowy raty leasingowej ujmuje się w kosztach finansowych w zysku lub stracie bieżącego okresu przez okres leasingu w taki sposób, aby uzyskać za każdy okres stałą okresową stopę procentową w stosunku do nieuregulowanej części zobowiązania. Podlegające amortyzacji aktywa nabyte w ramach leasingu finansowego amortyzowane są przez okres użytkowania aktywów.

Opłaty leasingowe wnoszone w ramach leasingu operacyjnego (po pomniejszeniu o ewentualne specjalne oferty promocyjne uzyskane od leasingodawcy) rozliczane są w koszty metodą liniową przez okres leasingu.

55.11. Utrata wartości aktywów

Aktywa Grupy analizuje się pod kątem utraty wartości, ilekroć wystąpią przesłanki wskazujące na to, iż składnik aktywów mógł stracić na wartości oraz corocznie dla wartości firmy.

Aktywa niefinansowe

Stratę z tytułu utraty wartości ujmuje się w wysokości kwoty, o jaką wartość bilansowa danego składnika aktywów przewyższa jego wartość odzyskiwalną. Wartość odzyskiwaną ustala się jako wyższą z dwóch kwot: wartości godziwej pomniejszonej o koszty zbycia lub wartości użytkowej (tj. bieżącej szacunkowej wartości przyszłych przepływów pieniężnych, których uzyskania oczekuje się z tytułu dalszego użytkowania składnika aktywów lub ośrodka wypracowującego środki pieniężne). Dla potrzeb analizy pod kątem utraty wartości, aktywa grupuje się na najniższym poziomie, w odniesieniu do którego występują dające się zidentyfikować odrębnie przepływy pieniężne (ośrodki wypracowujące środki pieniężne).

Wszystkie odpisy z tytułu utraty wartości są odnoszone w ciężar zysków lub strat. Odpisy z tytułu utraty wartości mogą zostać odwrócone w następnych okresach (z wyjątkiem odpisów dotyczących wartości firmy), jeżeli nastąpiły zdarzenia uzasadniające brak lub zmianę utraty wartości aktywów.

Aktywa finansowe

Aktywa finansowe analizuje się na koniec każdego okresu sprawozdawczego w celu ustalenia, czy nie istnieją przesłanki wystąpienia utraty wartości tych aktywów. Uznaje się, że nastąpiła utrata wartości aktywów, jeżeli istnieją obiektywne przesłanki, że jedno lub więcej zdarzeń miało ujemny wpływ na szacowane przyszłe przepływy pieniężne z tytułu tego aktywa.

Pojedyncze instrumenty finansowe istotne pod względem wartościowym są oceniane indywidualnie pod względem utraty wartości. Pozostałe aktywa finansowe są w celu oceny utraty wartości dzielone na grupy o podobnym poziomie ryzyka kredytowego.

Zasady dokonywania odpisów z tytułu utraty wartości aktywów finansowych zostały szczegółowo opisane w nocie 55.13.

55.12. Nieruchomości inwestycyjne

Nieruchomości inwestycyjne są utrzymywane w celu uzyskiwania przychodów z tytułu najmu, z tytułu wzrostu ich wartości lub z obu przyczyn. Do wyceny po początkowym ujęciu Grupa wybrała model ceny nabycia.

Inwestycje w nieruchomości amortyzowane są metodą liniową. Rozpoczęcie amortyzacji następuje w następnym miesiącu po przyjęciu inwestycji w nieruchomości do używania. Szacunkowy okres użytkowania jest następujący:

Budynki 25 – 35 lat

Przychody z tytułu najmu nieruchomości inwestycyjnych ujmowane są w zysku lub stracie metodą liniową przez okres trwania umowy.

55.13. Aktywa finansowe

Grupa zalicza instrumenty finansowe do następujących kategorii: aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy, pożyczki i należności, aktywa finansowe utrzymywane do terminu wymagalności oraz aktywa finansowe dostępne do sprzedaży.

Klasyfikacja opiera się na kryterium celu nabycia inwestycji. Klasyfikacji dokonuje się na moment początkowego ujęcia, a następnie poddaje się ją weryfikacji na koniec każdego okresu sprawozdawczego, jeśli jest to wymagane lub dopuszczone przez MSR 39.

(a) Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy

Kategoria ta obejmuje dwie podkategorie:

- aktywa finansowe przeznaczone do obrotu, składnik aktywów finansowych zalicza się do tej kategorii, jeżeli nabyty został przede wszystkim w celu sprzedaży w krótkim terminie, stanowi część portfela określonych instrumentów finansowych zarządzanych razem i co do których istnieje prawdopodobieństwo uzyskania zysku w krótkim terminie, albo jest instrumentem pochodnym nie stanowiącym instrumentu zabezpieczającego,
- aktywa finansowe wyznaczone w momencie ich początkowego ujęcia, jako wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy.

Aktywa z tej kategorii zalicza się do aktywów obrotowych, jeżeli są przeznaczone do obrotu lub oczekuje się ich realizacji w ciągu 12 miesięcy od dnia sprawozdawczego.

Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy są wyceniane w wartości godziwej uwzględniając ich wartość rynkową na dzień sprawozdawczy bez uwzględnienia kosztów transakcji sprzedaży. Zmiany wartości tych instrumentów finansowych ujmowane są w zyskach lub stratach jako przychody lub koszty finansowe. Jeżeli kontrakt zawiera jeden lub więcej wbudowanych instrumentów pochodnych, cały kontrakt może zostać zakwalifikowany do kategorii aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy.

Grupa Kapitałowa Enea

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe sporządzone według MSSF UE za rok obrotowy kończący się 31 grudnia 2016 r.

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. złotych, o ile nie podano inaczej)

Nie dotyczy to przypadków, gdy wbudowany instrument pochodny nie wpływa istotnie na przepływy pieniężne z kontraktu lub wydzielenie wbudowanych instrumentów jest wyraźnie zakazane.

(b) Pożyczki i należności

Pożyczki i należności to niestanowiące instrumentów pochodnych aktywa finansowe o ustalonych lub możliwych do ustalenia płatnościach, nienotowane na aktywnym rynku. Powstają wówczas, gdy Grupa wydaje środki pieniężne, dostarcza towary lub usługi bezpośrednio dłużnikowi, bez intencji zaklasyfikowania tych należności do przeznaczonych do obrotu.

Pożyczki i należności zalicza się do aktywów obrotowych, o ile termin ich wymagalności nie przekracza 12 miesięcy od dnia bilansowego. Pożyczki i należności o terminie wymagalności przekraczającym 12 miesięcy od dnia bilansowego zalicza się do aktywów trwałych. Pożyczki i należności wykazuje się w sprawozdaniu z sytuacji finansowej w pozycji „należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności”. Pożyczki i należności ujmowane są według zamortyzowanego kosztu.

(c) Aktywa finansowe utrzymywane do terminu wymagalności

Aktywa finansowe utrzymywane do terminu wymagalności to niestanowiące instrumentów pochodnych aktywa finansowe o ustalonych lub możliwych do ustalenia płatnościach i ustalonym terminie wymagalności, które Grupa zamierza i jest w stanie utrzymać do terminu wymagalności, inne niż:

- wyznaczone przez Grupę przy początkowym ujęciu jako wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy,
- wyznaczone przez Grupę jako dostępne do sprzedaży oraz
- spełniające definicję pożyczek i należności.

Aktywa finansowe utrzymywane do terminu wymagalności wyceniane są według zamortyzowanego kosztu przy użyciu metody efektywnej stopy procentowej.

Jeżeli występują dowody wskazujące na możliwość wystąpienia utraty wartości pożyczek i należności lub inwestycji utrzymywanych do terminu wymagalności wycenianych w wysokości zamortyzowanego kosztu, kwota odpisu jest ustalana jako różnica pomiędzy wartością bilansową aktywów, a wartością bieżącą oszacowanych przyszłych przepływów pieniężnych zdyskontowanych oryginalną efektywną stopą procentową dla tych aktywów (tj. efektywną stopą procentową wyliczoną na moment początkowego ujęcia dla aktywów opartych na stałej stopie procentowej oraz efektywną stopą procentową ustaloną na moment ostatniego przeszacowania dla aktywów opartych na zmiennej stopie procentowej). Odpis z tytułu utraty wartości ujmuje się w zyskach lub stratach. Odwrócenie odpisu ujmuje się, jeżeli w kolejnych okresach utrata wartości ulega zmniejszeniu i zmniejszenie to może być przypisane do zdarzeń występujących po momencie ujęcia odpisu. W wyniku odwrócenia odpisu wartość bilansowa aktywów finansowych nie może przekraczać wysokości zamortyzowanego kosztu, jaki zostałby ustalony gdyby uprzednio nie ujęto odpisu z tytułu utraty wartości. Odwrócenie odpisu ujmuje się w zyskach lub stratach.

Grupa Kapitałowa Enea

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe sporządzone według MSSF UE za rok obrotowy kończący się 31 grudnia 2016 r.

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. złotych, o ile nie podano inaczej)

(d) Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży

Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży to niestanowiące instrumentów pochodnych instrumenty finansowe wyznaczone jako „dostępne do sprzedaży” albo niezaliczone do żadnej z pozostałych kategorii. Do tej kategorii zaliczane są udziały i akcje w jednostkach niepowiązanych. Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży zalicza się do aktywów trwałych, o ile Grupa nie zamierza zbyć inwestycji w ciągu 12 miesięcy od końca okresu sprawozdawczego.

Transakcje zakupu i sprzedaży aktywów finansowych ujmuje się na dzień przeprowadzenia transakcji – tj. na dzień, w którym Grupa zobowiązuje się zakupić lub sprzedać dany składnik aktywów. Aktywa finansowe ujmuje się początkowo według wartości godziwej powiększonej o koszty transakcyjne, za wyjątkiem inwestycji zaliczanych do kategorii wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy, które ujmowane są początkowo w wartości godziwej bez uwzględniania kosztów transakcji.

Aktywa finansowe wyłącza się z ksiąg rachunkowych, gdy prawa do uzyskiwania przepływów pieniężnych z ich tytułu wygasły lub prawa te zostały przeniesione i Grupa dokonała przeniesienia zasadniczo całego ryzyka i wszystkich pożytków z tytułu ich własności.

Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży oraz aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy wycenia się po początkowym ujęciu w wartości godziwej. Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży, jeżeli nie jest możliwe ustalenie ich wartości godziwej i nie posiadają one ustalonego terminu wymagalności, wycenia się w cenie nabycia pomniejszonej o odpisy z tytułu utraty wartości. Aktywa finansowe utrzymywane do terminu wymagalności wyceniane są w wysokości zamortyzowanego kosztu przy zastosowaniu efektywnej stopy procentowej.

Skutki wyceny aktywów finansowych wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy ujmuje się w zysku lub stracie w okresie, w którym powstały. Skutki wyceny aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży ujmuje się w innych całkowitych dochodach, za wyjątkiem odpisów z tytułu utraty wartości oraz tych zysków i strat z tytułu różnic kursowych, które powstają dla aktywów pieniężnych. W momencie usunięcia z ksiąg rachunkowych składnika aktywów zaliczonego do „dostępnych do sprzedaży”, łączne dotychczasowe zyski i straty uprzednio ujęte w innych całkowitych dochodach ujmuje się w zysku lub stracie bieżącego okresu.

Wartość godziwa inwestycji, dla których istnieje aktywny rynek, wynika z ich bieżącej ceny zakupu. Jeżeli nie istnieje aktywny rynek dla aktywów finansowych (lub jeśli papiery wartościowe są nienotowane), Grupa ustala wartość godziwą stosując odpowiednie techniki wyceny, które obejmują wykorzystanie niedawno przeprowadzonych transakcji na normalnych zasadach rynkowych, porównanie do innych instrumentów, które są w swojej istocie identyczne, analizę zdyskontowanych przepływów pieniężnych, modele wyceny opcji oraz inne techniki/modeli wyceny powszechnie stosowane na rynku, dostosowane do konkretnej sytuacji wystawcy.

Jeżeli występują przesłanki wskazujące na utratę wartości nienotowanych instrumentów kapitałowych, które są wyceniane w cenie nabycia (ze względu na brak możliwości wiarygodnego ustalenia wartości godziwej), kwota odpisu jest ustalana jako różnica pomiędzy wartością bilansową aktywa, a wartością bieżącą oszacowanych przyszłych przepływów pieniężnych zdyskontowanych przy zastosowaniu bieżącej rynkowej stopy zwrotu podobnych aktywów finansowych. Odpisu takiego nie odwraca się.

Grupa dokonuje na każdy dzień sprawozdawczy oceny, czy występują obiektywne dowody na to, że składnik aktywów finansowych lub grupa aktywów finansowych utraciły wartość.

Grupa Kapitałowa Enea

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe sporządzone według MSSF UE za rok obrotowy kończący się 31 grudnia 2016 r.

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. złotych, o ile nie podano inaczej)

Jeżeli takie dowody występują w przypadku aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży, łączne dotychczasowe straty ujęte w kapitale – ustalone jako różnica pomiędzy ceną nabycia, a aktualną wartością godziwą, pomniejszone o ewentualne straty z tytułu utraty wartości ujęte wcześniej w zyskach lub stratach – wyłącza się z kapitału własnego i ujmuje w zyskach lub stratach. Straty z tytułu utraty wartości ujęte w zyskach lub stratach a dotyczące instrumentów kapitałowych nie podlegają odwróceniu w korespondencji z zyskami lub stratami. Odwrócenie straty z tytułu utraty wartości dłużnych instrumentów finansowych ujmuje się w zyskach lub stratach, jeżeli w kolejnych okresach, po ujęciu odpisu, wartość godziwa tych instrumentów finansowych wzrosła w wyniku zdarzeń występujących po momencie ujęcia odpisu.

(e) Rachunkowość zabezpieczeń i pochodne instrumenty finansowe

Instrumenty pochodne, z których korzysta Grupa w celu zabezpieczenia się przed ryzykiem związanym ze zmianami stóp procentowych i kursów wymiany walut wyceniane są w wartości godziwej. Instrumenty pochodne wykazuje się jako aktywa, gdy ich wartość jest dodatnia, i jako zobowiązania – gdy ich wartość jest ujemna.

Wartość godziwa kontraktów walutowych jest ustalana poprzez odniesienie do bieżących kursów terminowych występujących przy kontraktach o takim samym terminie zapadalności lub na podstawie wyceny otrzymanej z instytucji finansowych. Wartość godziwa kontraktów na zmianę stóp procentowych może być ustalana w oparciu o wycenę otrzymaną z niezależnych instytucji finansowych.

Grupa w odniesieniu do części zabezpieczanej ekspozycji stosuje rachunkowość zabezpieczeń.

Grupa definiuje określone zabezpieczenia od ryzyka różnic kursowych obejmujące instrumenty pochodne, wbudowane instrumenty pochodne oraz inne instrumenty jako zabezpieczenia wartości godziwej lub przepływów pieniężnych. Zabezpieczenia ryzyka różnic kursowych w odniesieniu do uprawdopodobnionych przyszłych zobowiązań rozliczane są jako zabezpieczenia przepływów pieniężnych.

Przy rozpoczęciu powiązania zabezpieczającego Grupa dokumentuje tę relację między instrumentem zabezpieczającym a pozycją zabezpieczaną oraz cele zarządzania ryzykiem, a także strategię realizacji różnych transakcji zabezpieczających.

Instrumenty pochodne, ujmuje się zgodnie z zasadami rachunkowości zabezpieczeń wartości godziwej lub zabezpieczeń przepływów pieniężnych, jeżeli spełnione są jednocześnie następujące warunki:

- w momencie ustanowienia zabezpieczenia formalnie wyznaczono i udokumentowano powiązanie zabezpieczające, jak również cel zarządzania ryzykiem przez Grupę oraz strategię ustanowienia zabezpieczenia,
- oczekuje się, że zabezpieczenie będzie wysoce efektywne w kompensowaniu zmian wartości godziwej lub przepływów pieniężnych wynikających z zabezpieczanego ryzyka, zgodnie z udokumentowaną pierwotnie strategią zarządzania ryzykiem, dotyczącą tego konkretnego powiązania zabezpieczającego,
- w przypadku zabezpieczeń przepływów pieniężnych, planowana transakcja będąca przedmiotem zabezpieczenia musi być wysoce prawdopodobna oraz musi podlegać zagrożeniu zmianami przepływów pieniężnych, które w rezultacie mogą wpływać na wynik finansowy,
- efektywność zabezpieczenia można wiarygodnie ocenić,
- zabezpieczenie jest na bieżąco oceniane i stwierdza się jego wysoką efektywność we wszystkich okresach sprawozdawczych, na które zabezpieczenie zostało ustanowione.

Grupa Kapitałowa Enea

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe sporządzone według MSSF UE za rok obrotowy kończący się 31 grudnia 2016 r.

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. złotych, o ile nie podano inaczej)

W przypadku stosowania rachunkowości zabezpieczeń wartości godziwej, Grupa:

- ujmuje zyski lub straty wynikające z przeszacowania wartości godziwej pochodnego instrumentu zabezpieczającego w wyniku finansowym oraz
- koryguje wartość księgową pozycji zabezpieczanej o zyski lub straty związane z pozycją zabezpieczaną, wynikające z zabezpieczanego ryzyka i ujmuje je w wyniku finansowym bieżącego okresu (również w odniesieniu do aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży, których skutki wyceny odnoszone są w kapitał z aktualizacji wyceny).

Grupa zaprzestaje stosowania zasad rachunkowości zabezpieczeń wartości godziwej jeśli:

- instrument zabezpieczający wygasa, zostaje sprzedany, rozwiązany lub wykonany,
- zabezpieczenie przestaje spełniać kryteria rachunkowości zabezpieczeń lub
- Grupa unieważnia powiązanie zabezpieczające.

Zabezpieczenie przepływów pieniężnych to zabezpieczenie przed zagrożeniem zmiennością przepływów pieniężnych, które przypisać można konkretnemu rodzajowi ryzyka związanemu z ujętym składnikiem aktywów lub zobowiązaniem lub z wysoce prawdopodobną planowaną transakcją i które mogłoby wpływać na wynik finansowy. Planowana transakcja jest to niewiążąca lecz przewidywana przyszła transakcja.

W przypadku stosowania rachunkowości zabezpieczeń przepływów pieniężnych Grupa:

- efektywną część zmian wartości godziwej instrumentów pochodnych wyznaczonych jako zabezpieczenie przepływów pieniężnych ujmuje na kapitał z aktualizacji wyceny,
- zysk lub stratę związaną z częścią nieefektywną ujmuje w wyniku finansowym bieżącego okresu.

Jeśli zabezpieczana planowana transakcja skutkuje ujęciem składnika aktywów finansowych lub zobowiązania finansowego, związane z nią zyski lub straty, które były ujęte w kapitale z aktualizacji wyceny, przenosi się do wyniku finansowego w tym samym okresie albo w okresach, w których nabyty składnik aktywów lub przyjęte zobowiązanie mają wpływ na wynik finansowy. Jednakże, jeśli Grupa oczekuje, że całość lub część strat ujętych w kapitale z aktualizacji wyceny nie będzie odzyskana w jednym lub więcej przyszłych okresów, ujmuje w wyniku finansowym kwotę, co do której oczekuje się, że nie będzie odzyskana.

Jeśli zabezpieczenie planowanej transakcji skutkuje ujęciem składnika aktywów niefinansowych lub zobowiązania niefinansowego albo planowana transakcja związana ze składnikiem aktywów niefinansowych lub zobowiązaniem niefinansowym staje się uprawdopodobnionym przyszłym zobowiązaniem, do którego stosuje się zabezpieczenie wartości godziwej, Grupa wyłącza związane z tym zyski lub straty, które były ujęte w kapitale z aktualizacji z wyceny i włącza je do początkowego kosztu nabycia lub do innej wartości księgowej składnika aktywów lub zobowiązania.

Grupa zaprzestaje stosowania rachunkowości zabezpieczeń przepływów pieniężnych, jeżeli instrument zabezpieczający wygaśnie, zostaje sprzedany, zakończony lub zrealizowany lub nie spełnia kryteriów rachunkowości zabezpieczeń. W takiej sytuacji skumulowane zyski lub straty z tytułu instrumentu zabezpieczającego ujęte w kapitale z aktualizacji wyceny pozostają w nich do momentu, gdy transakcja zabezpieczana zostanie zrealizowana. Jeżeli transakcja zabezpieczana nie będzie realizowana, skumulowany wynik netto ujęty w kapitale z aktualizacji przenoszony jest niezwłocznie do zysków lub strat.

Ponadto Grupa dokumentuje efektywność, z jaką zastosowany instrument zabezpieczający kompensuje zmiany

Grupa Kapitałowa Enea

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe sporządzone według MSSF UE za rok obrotowy kończący się 31 grudnia 2016 r.

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. złotych, o ile nie podano inaczej)

wartości godziwej lub przepływów pieniężnych pozycji zabezpieczanej, zarówno w chwili zaistnienia powiązania, jak i na bieżąco w późniejszych okresach.

55.14. Prawa do emisji CO₂

Uprawnienia do emisji CO₂ przyznane nieodpłatnie w ramach Krajowego Planu Rozdziału Uprawnień oraz dodatkowe uprawnienia do emisji CO₂ zakupione w celu umorzenia, tj. spełnienia obowiązku rozliczenia emisji CO₂, ujmowane są jako krótkoterminowe wartości niematerialne, które nie podlegają amortyzacji lecz podlegają analizie pod kątem utraty wartości i wykazywane są w odrębnej pozycji w aktywach obrotowych.

Uprawnienia do emisji CO₂ przyznane nieodpłatnie na dany rok obrotowy ujmowane są w wartości nominalnej tzn. wartości zerowej. Zakupione dodatkowe uprawnienia do emisji CO₂ ujmowane są w cenie nabycia pomniejszonej o ewentualne odpisy z tytułu utraty wartości.

Ewidencja uprawnień do emisji CO₂ prowadzona jest w następujących grupach praw:

- CER zielone,
- EUA otrzymane nieodpłatnie oraz zakupione.

W wyżej wymienionych grupach rozchody ujmowane są metodą pierwsze przyszło, pierwsze wyszło („FIFO”).

W związku z emisją CO₂, która towarzyszy procesowi produkcji energii elektrycznej, Grupa jest zobowiązana do jej rozliczenia poprzez przedstawienie określonej ilości uprawnień do emisji CO₂ do umorzenia. Koszty związane ze spełnieniem ww. obowiązku ujmowane są w księgach rachunkowych systematycznie w ciągu rocznego okresu sprawozdawczego proporcjonalnie do wielkości rzeczywistej i planowanej produkcji energii elektrycznej.

Na szacowaną emisję CO₂ w okresie sprawozdawczym tworzy się rezerwę w ciężar kosztów działalności podstawowej. Kwotę rezerwy, ujmowaną w pasywach sprawozdania z sytuacji finansowej, ustala się z zachowaniem następujących zasad:

- kwota, na którą tworzona jest rezerwa, jest najbardziej właściwym szacunkiem nakładów niezbędnych do wypełnienia rozliczanego w okresach rocznych obecnego obowiązku na dzień sprawozdawczy,
- w pierwszej kolejności, rezerwę tworzy się na podstawie wartości uprawnień posiadanych na dzień sprawozdawczy,
- w przypadku, gdy zapotrzebowanie na uprawnienia nie jest pokryte ilością posiadanych lub należnych uprawnień, na ilość niepokrytej szacowanej emisji tworzy się rezerwę na podstawie cen zakupu uprawnień określonych w zawartych kontraktach terminowych (jeżeli termin dostawy został ustalony przed dniem faktycznego rozliczenia obowiązku tj. umorzenia uprawnień),
- w przypadku, gdy zapotrzebowanie na uprawnienia nie jest pokryte ilością ujętych w sprawozdaniu z sytuacji finansowej uprawnień i uprawnień zakupionych na termin, na ilość niepokrytej szacowanej emisji tworzy się rezerwę na podstawie kwotowań rynkowych (Bluenext) na dzień sprawozdawczy.

Zobowiązanie (rezerwa) z tytułu emisji CO₂ podlega uregulowaniu poprzez umorzenie uprawnień.

Grupa Kapitałowa Enea

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe sporządzone według MSSF UE za rok obrotowy kończący się 31 grudnia 2016 r.

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. złotych, o ile nie podano inaczej)

Przychody z tytułu sprzedaży i wartość sprzedanych uprawnień do emisji CO₂ ujmowana jest odpowiednio w przychodach i kosztach działalności operacyjnej.

Wartość sprzedawanych uprawnień ustalana jest zgodnie z metodą FIFO w danej grupie ewidencyjnej uprawnień:

- CER zielone,
- EUA darmowe i zakupione.

55.15. Zapasy

Składniki zapasów wycenia się w cenie nabycia, na którą składa się cena zakupu powiększona o koszty poniesione na ich zakup tj. w szczególności koszty transportu do miejsca składowania lub w koszcie wytworzenia nie wyższym od ceny sprzedaży netto.

Rozchód zapasów ustala się:

- z wykorzystaniem metody średniej ważonej ceny nabycia lub
- z wykorzystaniem metody szczegółowej identyfikacji rzeczywistych cen (kosztów) tych składników aktywów, które dotyczą ściśle określonych przedsięwzięć, niezależnie od daty ich zakupu lub wytworzenia.

W ramach zapasów Grupa wykazuje świadectwa pochodzenia energii nabyte w celu umorzenia, nabyte w celu dalszej odsprzedaży, jak również wytworzone we własnym zakresie.

Świadectwa pochodzenia energii - są potwierdzeniem wytworzenia energii w odnawialnym źródle energii (energia pochodząca np. z wiatru, wody, słońca, biomasy – tzw. certyfikaty zielone, energia pochodząca z biogazu rolniczego – tzw. certyfikaty błękitne) albo energii wytworzonej w kogeneracji (z trzech rodzajów źródeł tj. źródeł gazowych lub o mocy poniżej 1 MW – tzw. certyfikaty żółte, źródeł o mocy powyżej 1 MW innych niż opalane paliwami gazowymi, metanem i gazem z przetwarzania biomasy – tzw. certyfikaty czerwone oraz źródeł opalanych gazem uzyskiwanym z przetwarzania biomasy lub metanem uwalnianym przy odmetanowaniu kopalń – tzw. certyfikaty fioletowe). Wydaje je Prezes URE na wniosek przedsiębiorstwa energetycznego zajmującego się wytwarzaniem energii w odnawialnych źródłach energii i kogeneracji.

Świadectwa efektywności energetycznej, czyli tzw. certyfikaty białe, są potwierdzeniem deklarowanej oszczędności energii wynikającej z podjętych przedsięwzięć służących poprawie efektywności energetycznej w trzech obszarach, tj.: zwiększenia oszczędności energii przez odbiorców końcowych, zwiększenia oszczędności energii przez urządzenia potrzeb własnych oraz zmniejszenia strat energii elektrycznej, ciepła lub gazu ziemnego w przesyle i dystrybucji. Dla wymienionych kategorii przedsięwzięć przeprowadzane są przez Prezesa URE przetargi na tzw. białe certyfikaty. Wydaje je Prezes URE na wniosek podmiotu, który wygrał przetarg.

Prawa majątkowe wynikające ze świadectwa pochodzenia energii i świadectwa efektywności energetycznej powstają z chwilą zapisania w rejestrach świadectw pochodzenia energii oraz świadectw efektywności energetycznej, prowadzonych przez Towarową Giełdę Energii S.A. (TGE S.A.). Prawa te są zbywalne i stanowią towar giełdowy. Przeniesienie praw następuje z chwilą dokonania odpowiedniego zapisu w rejestrze świadectw pochodzenia energii lub w rejestrze świadectw efektywności energetycznej. Prawa majątkowe wygasają w momencie ich umorzenia.

Grupa Kapitałowa Enea

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe sporządzone według MSSF UE za rok obrotowy kończący się 31 grudnia 2016 r.

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. złotych, o ile nie podano inaczej)

Świadectwa pochodzenia nabyte wycenia się według ceny nabycia, pomniejszonej o ewentualne odpisy z tytułu utraty wartości.

Świadectwa pochodzenia energii wytworzonej we własnym zakresie rozpoznawane są w momencie wytworzenia energii (lub na dzień, w którym ich uzyskanie stało się prawdopodobne), chyba że istnieje uzasadniona wątpliwość co do możliwości ich wydania przez Prezesa URE. Świadectwa rozpoznawane są jako zapas i wyceniane według cen rynkowych z ostatniego dnia miesiąca, w którym wytworzono energię.

Zgodnie z zapisami Ustawy Prawo energetyczne oraz Ustawy o efektywności energetycznej, przedsiębiorstwo energetyczne zajmujące się obrotem energią i sprzedające tę energię odbiorcom końcowym, jest obowiązane:

- a) uzyskać i przedstawić do umorzenia Prezesowi URE świadectwa pochodzenia energii oraz świadectwa efektywności energetycznej lub
- b) uiścić opłaty zastępcze.

Grupa ma obowiązek uzyskać i przedstawić do umorzenia:

- a) świadectwa pochodzenia energii odpowiadające wielkościom ustalonym w rozporządzeniach do Prawa energetycznego, jako procent ogólnej sprzedaży energii dla odbiorców końcowych,
- b) świadectwa efektywności energetycznej o wartości wyrażonej w tonach oleju ekwiwalentnego [toe], nie większej niż 3% ilorazu kwoty przychodu ze sprzedaży energii elektrycznej odbiorcom końcowym, osiągniętego za dany rok, w którym obowiązek ten jest realizowany i jednostkowej opłaty zastępczej. Kwotę przychodu ze sprzedaży energii elektrycznej odbiorcom końcowym osiągniętą za dany rok rozliczeniowy pomniejsza się o kwoty i koszty, o których mowa w art. 12 ust. 4 Ustawy o efektywności energetycznej. Wielkość obowiązku w poszczególnych latach rozliczeniowych określana jest w rozporządzeniu do Ustawy o efektywności energetycznej.

Termin wykonania obowiązku umorzenia świadectw pochodzenia energii i świadectw efektywności energetycznej lub poniesienia opłat zastępczych za dany rok upływa w terminach wynikających z obowiązujących przepisów prawa.

Grupa przedstawia Prezesowi URE świadectwa pochodzenia energii i świadectwa efektywności energetycznej do umorzenia, w cyklach miesięcznych, w celu realizacji obowiązku za dany rok obrotowy. W księgach rachunkowych ujęcie w kosztach umorzenia świadectw pochodzenia energii i świadectw efektywności energetycznej następuje na podstawie decyzji o umorzeniu wydanej przez Prezesa URE, z zastosowaniem rozchodu według metody szczegółowej identyfikacji świadectwa.

W przypadku braku na dzień sprawozdawczy wystarczającej ilości świadectw wymaganych do wypełnienia obowiązków nałożonych przez Prawo energetyczne i Ustawę o efektywności energetycznej, Grupa tworzy rezerwy na umorzenie świadectw pochodzenia energii i świadectw efektywności energetycznej lub uiszczenie opłat zastępczych.

55.16. Środki pieniężne i ich ekwiwalenty

Środki pieniężne i ich ekwiwalenty obejmują środki pieniężne w kasie, na rachunku bankowym, depozyty bankowe płatne na żądanie, inne krótkoterminowe inwestycje o pierwotnym terminie wymagalności do trzech miesięcy oraz o dużej płynności. Środki pieniężne wyceniane są na koniec okresu sprawozdawczego w wartości nominalnej.

55.17. Kapitał podstawowy

Kapitałem podstawowym Grupy Kapitałowej jest kapitał zakładowy jednostki dominującej wykazywany w wysokości określonej i wpisanej w rejestrze sądowym, skorygowany odpowiednio o skutki hiperinflacji i rozliczenie skutków transakcji wydzielenia, połączenia i nabycia spółek. Podwyższenie kapitału podstawowego, które na koniec okresu sprawozdawczego zostało pokryte, a które oczekuje na rejestrację w Krajowym Rejestrze Sądowym, jest również prezentowane jako kapitał podstawowy.

55.18. Kredyty, pożyczki i dłużne papiery wartościowe

Zobowiązania finansowe ujmuje się początkowo według wartości godziwej pomniejszonej o poniesione koszty transakcyjne.

Po początkowym ujęciu zobowiązania finansowe z tytułu kredytów, pożyczek i dłużnych papierów wartościowych wyceniane są w wysokości zamortyzowanego kosztu przy zastosowaniu efektywnej stopy procentowej. Przy ustalaniu zamortyzowanego kosztu uwzględnia się koszty związane z uzyskaniem kredytu lub pożyczki oraz dyskonta lub premie uzyskane w związku ze zobowiązaniem.

55.19. Podatek dochodowy (w tym odroczony podatek dochodowy)

Na podatek dochodowy prezentowany w sprawozdaniu z zysków i strat oraz innych całkowitych dochodów składają się: podatek bieżący oraz podatek odroczony.

Bieżące obciążenie podatkowe obliczane jest na podstawie wyniku podatkowego (podstawy opodatkowania) danego okresu sprawozdawczego. Zysk/strata podatkowa różni się od księgowego zysku/straty netto w związku z wyłączeniem przychodów podlegających opodatkowaniu i kosztów stanowiących koszty uzyskania przychodów w latach następnych oraz pozycji kosztów i przychodów, które nigdy nie będą podlegały opodatkowaniu. Obciążenia podatkowe wyliczane są w oparciu o stawki podatkowe obowiązujące w danym okresie sprawozdawczym.

Podatek odroczony jest skutkiem podatkowym zdarzeń danego okresu, ujętym zgodnie z zasadą memoriału w księgach rachunkowych tego okresu, ale zrealizowanym w przyszłości. Powstaje wówczas, gdy skutek podatkowy przychodów i kosztów jest taki sam jak bilansowy, ale występuje w innych okresach.

55.20. Świadczenia pracownicze

W Grupie Kapitałowej występują następujące rodzaje świadczeń pracowniczych:

A. Krótkoterminowe świadczenia pracownicze

Do krótkoterminowych świadczeń pracowniczych Grupa zalicza między innymi: wynagrodzenia miesięczne, wynagrodzenia z tytułu premii rocznej, prawo do ulgowej odpłatności za nabycie energii, krótkoterminowe płatne nieobecności wraz z należnymi składkami na ubezpieczenia społeczne, nagrodę na Dzień Energetyka oraz zobowiązania wynikające z Programu Dobrowolnych Odejść.

Grupa Kapitałowa Enea

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe sporządzone według MSSF UE za rok obrotowy kończący się 31 grudnia 2016 r.

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. złotych, o ile nie podano inaczej)

Zobowiązanie z tytułu krótkoterminowych (kumulowanych) płatnych nieobecności (wynagrodzenie za niewykorzystany urlop) jest ujmowane, nawet jeżeli płatne nieobecności nie uprawniają do ekwiwalentu pieniężnego.

Grupa ustala przewidywany koszt kumulowanych płatnych nieobecności jako dodatkową kwotę, którą zgodnie z przewidywaniami zapłaci w wyniku niewykorzystanego uprawnienia ustalonego na dzień bilansowy.

B. Programy określonych świadczeń

Do programów określonych świadczeń Grupa zalicza:

1) *Odprawy emerytalne*

Pracownicy przechodzący na emeryturę (rentę) uprawnieni są do otrzymania odpraw emerytalnych w formie gratyfikacji pieniężnych. Wysokość tych odpraw zależy od stażu pracy oraz wysokości otrzymywanego przez pracownika wynagrodzenia. Do oszacowania zobowiązań z tego tytułu stosuje się metody aktuarialne.

2) *Prawo do ulgowej odpłatności za nabycie energii po przejściu na emeryturę*

Pracownikom, którzy przepracowali w Grupie co najmniej rok, przechodzącym na emeryturę, przysługuje prawo do ulgowej odpłatności za nabycie energii. Emeryci i renciści mają prawo do ekwiwalentu pieniężnego w wysokości 3 000 kWh x 80% ceny energii elektrycznej i składnika zmiennego opłaty przesyłowej oraz 100% wartości opłaty stałej sieciowej i opłaty abonamentowej wg taryfy jednostrefowej ogólnie obowiązującej dla gospodarstw domowych. Ekwiwalent pieniężny wypłacany jest dwa razy w roku, w wysokości stanowiącej każdorazowo połowę rocznego ekwiwalentu. Wartość ekwiwalentu jest waloryzowana o wzrost ceny energii elektrycznej wg taryfy ogólnie obowiązującej dla gospodarstw domowych w roku poprzedzającym wypłatę.

Prawo to, w przypadku zgonu pracownika przechodzi na małżonka w przypadku pobierania przez małżonka renty rodzinnej.

3) *Odpis na Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych dla emerytów i rencistów objętych opieką socjalną przez Grupę*

Odpis na Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych dla emerytów i rencistów objętych opieką socjalną przez Grupę dokonywany jest w wysokości wynikającej z obowiązujących przepisów.

Świadczenia pracownicze wykazywane są w sprawozdaniu z sytuacji finansowej w zobowiązaniach z tytułu świadczeń pracowniczych a zmiana stanu rezerw prezentowana jest w sprawozdaniu zysków i strat oraz innych całkowitych dochodów.

4) *Deputaty węglowe*

Byłym pracownikom spółki Lubelski Węgiel Bogdanka S.A., z którymi umowa o pracę została rozwiązana w związku z przejściem na emeryturę lub rentę, oraz ewentualnie krewnym lub małżonkom po zmarłych pracownikach, należy się corocznie wieczysty deputat węglowy. Metoda prognozowanych uprawnień jednostkowych (Projected Unit Credit) wymaga utworzenia na dzień sprawozdawczy wyceny także rezerw dla obecnych pracowników Spółki, ale tylko na tę kwotę powyższego ekwiwalentu pieniężnego, która zacznie być wypłacana w momencie śmierci lub przejścia na emeryturę lub rentę.

Grupa Kapitałowa Enea

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe sporządzone według MSSF UE za rok obrotowy kończący się 31 grudnia 2016 r.

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. złotych, o ile nie podano inaczej)

Jedynie osoby, które do dnia 31 grudnia 2034 r. nabyły lub nabędą prawo do tego świadczenia, są jego beneficjentami i nie utracą już do niego prawa. Wszystkim pozostałym osobom świadczenie to nie przysługuje i rezerwa dla nich nie została wyznaczona.

Szacowanie zobowiązań z tytułu tych świadczeń, o których mowa w punktach 1 - 4 dokonywane jest przez aktuarusza metodą „Projected Unit Credit Method”. Zyski i straty aktuarialne są w całości ujmowane w innych całkowitych dochodach.

C. Inne długoterminowe świadczenia pracownicze

Nagrody jubileuszowe

Do innych długoterminowych świadczeń pracowniczych Grupa zalicza nagrody jubileuszowe. Wysokość tych nagród zależy od stażu pracy oraz wysokości otrzymywanego przez pracownika wynagrodzenia. Do oszacowania zobowiązań z tego tytułu stosuje się metody aktuarialne. Zyski i straty aktuarialne są w całości ujmowane w zysku lub stracie bieżącego okresu.

D. Program określonych składek

1) Składki ubezpieczeń społecznych

System ubezpieczeń społecznych działa na zasadach programu państwowego, zgodnie z którym na Grupie ciąży obowiązek zapłaty składek na ubezpieczenia społeczne dla pracowników w momencie, gdy stają się one należne. Grupa nie jest zobowiązana ani prawnie ani zwyczajowo do wypłaty przyszłych świadczeń z tytułu ubezpieczeń społecznych. Grupa ujmuje koszt składek dotyczących bieżącego okresu w zysku lub stracie bieżącego okresu jako koszt świadczeń pracowniczych.

2) Pracowniczy Program Emerytalny

Zgodnie z załącznikiem do Zakładowego Układu Zbiorowego Pracy Grupa prowadzi Pracowniczy Program Emerytalny w formie grupowego ubezpieczenia pracowników z funduszem kapitałowym na zasadach określonych w ustawie i wynegocjowanych ze stroną związkową.

Z Pracowniczego Programu Emerytalnego mogą korzystać pracownicy Grupy po roku pracy niezależnie od rodzaju umowy o pracę.

Pracownicy przystępują do Pracowniczego Programu Emerytalnego na warunkach określonych poniżej:

- ubezpieczenie zawiera się w formie ubezpieczenia grupowego na życie z ochroną ubezpieczeniową,
- poziom składki podstawowej ustala się w wysokości 7% wynagrodzenia uczestnika,
- 90% składki podstawowej przeznaczają się na składkę inwestycyjną a 10% na ochronę ubezpieczeniową.

Grupa ujmuje koszt składek na PPE dotyczących bieżącego okresu w zysku lub stracie jako koszt świadczeń pracowniczych.

E. Płatności w formie akcji

Wartość godziwą przyznanych opcji zakupu akcji ujmuje się jako koszty z tytułu wynagrodzeń w korespondencji ze zwiększeniem kapitału własnego. Wartość godziwa określana jest na dzień przyznania opcji zakupu akcji przez pracowników i rozłożona na okres, w którym pracownicy nabędą bezwarunkowo prawo do realizacji opcji (z uwagi na fakt, że wartości godziwej świadczeń pracowników nie da się bezpośrednio ocenić, ich wartość ustala się w oparciu o wartość godziwą przyznanych instrumentów kapitałowych). Kwota obciążająca koszty jest korygowana w celu odzwierciedlenia aktualnej liczby przyznanych opcji, dla których warunki świadczenia pracy oraz warunki nierynkowe nabywania uprawnień są spełnione.

55.21. Rezerwy

Rezerwy tworzone są, gdy na spółkach Grupy ciąży obecny obowiązek (prawny lub zwyczajowo oczekiwany) wynikający ze zdarzeń przeszłych i prawdopodobne jest, że wypełnienie tego obowiązku spowoduje konieczność wypływu środków zawierających w sobie korzyści ekonomiczne oraz można dokonać wiarygodnego szacunku kwoty tego obowiązku.

Kwota, na którą tworzona jest rezerwa, stanowi najbardziej właściwy szacunek nakładów niezbędnych do wypełnienia obecnego obowiązku, zdyskontowanych na dzień bilansowy.

Wykorzystanie uprzednio utworzonej rezerwy na pewne lub o dużym stopniu prawdopodobieństwa przyszłe zobowiązania księguje się w momencie powstania tych zobowiązań na zmniejszenie rezerwy.

Niewykorzystane rezerwy, w przypadku zmniejszenia lub ustania ryzyka uzasadniającego ich utworzenie, zwiększają odpowiednio przychody finansowe lub pozostałe przychody operacyjne.

Grupa tworzy również rezerwy na roszczenia o charakterze przedsądowym zgłoszone przez właścicieli nieruchomości, na których znajdują się sieci dystrybucyjne wraz z urządzeniami, oraz na inne potencjalne roszczenia związane z posadowieniem majątku sieciowego Grupy na nieruchomościach, do których Grupa nie posiada tytułu prawnego. Szacowanie wartości odszkodowań obejmuje potencjalną wypłatę odszkodowań za tzw. bezumowne korzystanie z gruntu lub czynszu dzierżawnego i dokonywane jest przez służby techniczne.

Rezerwa na świadectwa pochodzenia energii oraz świadectwa efektywności energetycznej

Grupa tworzy rezerwy na umorzenie świadectw pochodzenia energii i świadectw efektywności energetycznej lub uiszczenie opłat zastępczych.

Podstawą do określenia rezerw na umorzenie świadectw pochodzenia energii dla każdego z walorów jest ilość świadectw pochodzenia stanowiąca różnicę między ilością świadectw wymaganą do umorzenia zgodnie z wymogami Prawa energetycznego, a ilością świadectw umorzonych na dany dzień sprawozdawczy.

Podstawą do określenia rezerw na umorzenie świadectw efektywności energetycznej jest ilość świadectw wyrażona w tonach oleju ekwiwalentnego stanowiąca różnicę między ilością świadectw wymaganą do umorzenia zgodnie z wymogami Ustawy o efektywności energetycznej, a ilością świadectw umorzonych na dzień sprawozdawczy.

Grupa Kapitałowa Enea

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe sporządzone według MSSF UE za rok obrotowy kończący się 31 grudnia 2016 r.

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. złotych, o ile nie podano inaczej)

Rezerwę wycenia się:

1. w pierwszej kolejności w oparciu o cenę nabycia dla posiadanych ale nie umorzonych na dzień bilansowy świadectw efektywności energetycznej,
2. w drugiej kolejności w oparciu o cenę nabycia wynikającą z zawartych przez Grupę umów sprzedaży, w zakresie tej części świadectw, które Grupa planuje otrzymać w pierwszej kolejności,
3. w trzeciej kolejności w oparciu o średnioważoną cenę w transakcjach sesyjnych zawartych na Rynku Praw Majątkowych prowadzonym przez Towarową Giełdę Energii S.A. w trakcie miesiąca, w którym przypada dzień sprawozdawczy, na który ustalana jest wartość rezerwy,
4. a w przypadku braku takich transakcji lub w przypadku niedoboru na rynku uniemożliwiających Grupie nabycie wystarczającej ilości praw wymaganych do realizacji obowiązku, brakująca ilość rezerwy wyceniana jest w oparciu o jednostkową opłatę zastępczą dla danego roku obrotowego.

Rezerwa na likwidację zakładu górniczego

Rezerwę na przyszłe koszty związane z likwidacją zakładu górniczego tworzy się w oparciu o obowiązki wynikające z ustawy „Prawo geologiczne i górnicze” nakładające na przedsiębiorstwo górnicze obowiązek likwidacji zakładów górniczych po zakończeniu eksploatacji, w wysokości przewidywanych kosztów związanych z:

- zabezpieczeniem lub likwidacją wyrobisk górniczych oraz obiektów i urządzeń zakładu górniczego;
- zabezpieczeniem niewykorzystanej części złoża kopaliny;
- zabezpieczeniem sąsiednich złóż kopaliny;
- zabezpieczeniem wyrobisk sąsiednich zakładów górniczych;
- przedsięwzięciem niezbędnych środków w celu ochrony środowiska oraz rekultywacji gruntów i zagospodarowania terenów po działalności górniczej.

Wysokość kosztów likwidacji zakładu górniczego wyliczana jest przez niezależną firmę doradcą z wykorzystaniem danych historycznych, dotyczących kosztów likwidacji zakładów górniczych sektora górnictwa węgla kamiennego w Polsce.

55.22. Ujmowanie przychodów

Przychody ze sprzedaży ujmuje się w wartości godziwej zapłaty otrzymanej lub należnej, po pomniejszeniu o podatek od towarów i usług, rabaty i opusty.

Przychody ze sprzedaży energii i usług dystrybucyjnych ujmuje się w momencie dostawy energii. Dla celów ustalenia wielkości przychodów za okres pomiędzy datą ostatniego fakturowania, a datą bilansową dokonywany jest szacunek przychodów, który wykazywany jest w sprawozdaniu z sytuacji finansowej w pozycji należności z tytułu dostaw i usług oraz pozostałe należności.

Przychody ze sprzedaży świadectw pochodzenia nabytych w celu dalszej odsprzedaży ujmuje się według zasad

Grupa Kapitałowa Enea

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe sporządzone według MSSF UE za rok obrotowy kończący się 31 grudnia 2016 r.

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. złotych, o ile nie podano inaczej)

opisanych w 55.15.

Przychody ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów ujmuje się, gdy jednostka przekazała znaczące ryzyko i korzyści wynikające z własności produktów, towarów i materiałów oraz istnieje prawdopodobieństwo uzyskania korzyści ekonomicznych z tytułu transakcji.

Przychody z opłat przyłączeniowych dla zadań zakończonych do 31.12.2009 r. ujmowane są w rozliczeniach międzyokresowych przychodów i rozliczane są w czasie odpowiednio przez okres amortyzacji przyłączy, który wynosi według aktualnych szacunków 35 lat. W sprawozdaniu finansowym wg MSSF UE opłaty te ujmowane są jako długoterminowe rozliczenia dochodu z tytułu dotacji i opłat przyłączeniowych. Na koniec każdego okresu sprawozdawczego dokonuje się reklasyfikacji opłat do 1 roku do krótkoterminowych rozliczeń dochodu z tytułu dotacji i opłat przyłączeniowych. Zaliczki z tytułu opłat za przyłączenie, które wpłynęły do Grupy do 31.12.2009 r., a dla których oddanie przyłącza do użytkowania nastąpiło po 01.01.2010 r., ujmowane są w 100% bezpośrednio w przychody, zgodnie z KIMSF 18 wprowadzonym od dnia 1 stycznia 2010 roku przez Komitet Interpretacji Międzynarodowej Sprawozdawczości Finansowej.

Przychody z tytułu najmu nieruchomości inwestycyjnych ujmowane są w zysku lub stracie metodą liniową przez okres trwania umowy.

Przychody z tytułu odsetek ujmowane są memoriałowo przy zastosowaniu efektywnej stopy procentowej.

Przychody z tytułu dywidend ujmuje się w momencie nabycia prawa do otrzymania płatności.

55.23. Nieodpłatnie otrzymane aktywa i dotacje

Grupa otrzymuje nieodpłatnie rzeczowe aktywa trwałe infrastruktury energetycznej. Takie rzeczowe aktywa trwałe, do 31 grudnia 2009 r. rozpoznawane były jako rzeczowe aktywa trwałe, a ich równowartość ujmowana była w sprawozdaniu z sytuacji finansowej jako przychody przyszłych okresów, rozliczane w czasie na dobro przychodów w zyskach lub stratach proporcjonalnie do naliczanych kosztów amortyzacji od otrzymanych rzeczowych aktywów trwałych. Przychody z tytułu nieodpłatnie otrzymanych po 1 stycznia 2010 r. rzeczowych aktywów trwałych infrastruktury energetycznej ujmowane są jednorazowo w momencie otrzymania rzeczowych aktywów trwałych w przychodach w zyskach lub stratach okresu.

Dotacje (inne rzeczowe aktywa trwałe, refundacje wydatków poniesionych na środki trwałe) Grupa ujmuje w sprawozdaniu z sytuacji finansowej jako przychody przyszłych okresów, jeśli istnieje wystarczająca pewność ich otrzymania oraz Grupa spełni warunki z nimi związane. Dotacje otrzymane jako zwrot już poniesionych kosztów przez Grupę są systematycznie ujmowane jako przychód w zysku lub stracie w okresach, w których ponoszone są związane z nimi koszty. Dotacje otrzymywane jako zwrot poniesionych przez Grupę nakładów inwestycyjnych, są systematycznie, proporcjonalnie do odpisów amortyzacyjnych, ujmowane jako pozostałe przychody operacyjne w zysku lub stracie przez okres użytkowania aktywa.

55.24. Opłaty przyłączeniowe

Przychody z opłat przyłączeniowych dla zadań zakończonych do 31 grudnia 2009 r. ujmowane są w rozliczeniach międzyokresowych przychodów i rozliczane są w czasie odpowiednio przez okres amortyzacji przyłączy, który wynosi według aktualnych szacunków 35 lat. W sprawozdaniu finansowym opłaty te prezentowane są jako zobowiązania długoterminowe. Na koniec każdego okresu sprawozdawczego dokonuje się reklasyfikacji opłat do 1 roku do zobowiązań krótkoterminowych.

Zaliczki z tytułu opłat za przyłączenie, które wpłynęły do Grupy do 31 grudnia 2009 r., a dla których oddanie przyłącza do użytkowania nastąpiło po 1 stycznia 2010 r., ujmowane są jednorazowo w przychodach.

55.25. Rekompensaty na pokrycie kosztów osieroconych powstałych w związku z przedterminowym rozwiązaniem umów długoterminowych sprzedaży mocy i energii elektrycznej (KDT)

Rekompensaty na pokrycie kosztów osieroconych ujmowane są jako przychód rachunku zysków i strat w okresach, w których ponoszone są związane z nimi koszty osierocone.

Rekompensaty na pokrycie kosztów osieroconych ujmowane są w wysokości zaliczek należnych za dany okres obrotowy wykazanych w Załączniku nr 4 do Ustawy o zasadach pokrywania kosztów powstałych u wytwórców w związku z przedterminowym rozwiązaniem umów długoterminowych sprzedaży mocy i energii elektrycznej z dnia 29 czerwca 2007 r. skorygowanych o szacowaną wysokość korekty za dany okres. Rozliczenie rekompensaty na pokrycie kosztów osieroconych za dany rok jest dokonywane przez Prezesa URE do 31 lipca kolejnego roku oraz do 31 sierpnia po ostatnim roku obowiązywania KDT.

55.26. Wypłata dywidend

Płatność dywidend na rzecz akcjonariuszy/udziałowców (w tym akcjonariuszy/udziałowców mniejszościowych w przypadku dywidend spółek zależnych) ujmuje się jako zobowiązanie w sprawozdaniu finansowym Grupy w okresie, w którym nastąpiło ich zatwierdzenie przez akcjonariuszy Jednostki Dominującej.

55.27. Aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży

Aktywa trwałe przeznaczone do zbycia są to aktywa spełniające następujące kryteria:

- ich wartość bilansowa zostanie odzyskana przez transakcje sprzedaży, a nie przez dalsze wykorzystanie;
- Zarząd Spółki złożył deklarację sprzedaży i zainicjowano aktywne poszukiwanie potencjalnego nabywcy;
- aktywa są dostępne do natychmiastowej sprzedaży w obecnym stanie;
- transakcja sprzedaży jest wysoce prawdopodobna i można ją będzie rozliczyć w ciągu 12 miesięcy od podjęcia decyzji;
- cena sprzedaży jest racjonalna w stosunku do bieżącej wartości godziwej;
- istnieje małe prawdopodobieństwo wprowadzenia zmian do planu zbycia tych aktywów.

Grupa Kapitałowa Enea

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe sporządzone według MSSF UE za rok obrotowy kończący się 31 grudnia 2016 r.

(wszystkie kwoty wyrażone są w tys. złotych, o ile nie podano inaczej)

W przypadku spełnienia kryteriów po zakończeniu okresu sprawozdawczego nie dokonuje się zmiany klasyfikacji aktywów na koniec roku obrotowego poprzedzającego zdarzenie. Zmiana klasyfikacji zostaje odzwierciedlona w tym okresie sprawozdawczym, kiedy kryteria zostały spełnione. Z chwilą przeznaczenia danego składnika aktywów do zbycia następuje zaprzestanie naliczania amortyzacji.

Aktywa przeznaczone do zbycia wycenia się według niższej z dwóch wartości: wartości bilansowej netto lub wartości godziwej pomniejszonej o koszty sprzedaży.

55.28. Stanowisko odnośnie nowych standardów i interpretacji MSSF

Następujące nowe Standardy, zmiany do Standardów i Interpretacje nie zostały przyjęte przez UE lub nie są jeszcze obowiązujące dla okresów rocznych kończących się 31 grudnia 2016 r., i nie zostały zastosowane w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym:

- MSSF 14 Regulacyjne rozliczenia międzyokresowe - dla okresów rozpoczynających się 1 stycznia 2016 r. - Standard w obecnej wersji nie będzie obowiązywał w UE,
- Sprzedaż lub Przekazanie Aktywów Pomiędzy Inwestorem a Spółką Stowarzyszoną lub Wspólnym Przedsięwzięciem (Zmiany do MSSF 10 Skonsolidowane Sprawozdania Finansowe oraz do MSR 28 Jednostki Stowarzyszone) - data obowiązywania nie została określona,
- MSSF 16 Leasing - dla okresów rozpoczynających się 1 stycznia 2019 r.,
- Ujmowanie aktywów z tytułu podatku odroczonego od niezrealizowanych strat (Zmiany do MSR 12 Podatek dochodowy) - dla okresów rozpoczynających się 1 stycznia 2017 r.,
- Inicjatywa dotycząca ujawnień (Zmiany do MSR 7 Sprawozdanie z przepływów pieniężnych) - dla okresów rozpoczynających się 1 stycznia 2017 r.,
- MSSF 15 Przychody z umów z klientami - dla okresów rozpoczynających się 1 stycznia 2018 r.,
- Zmiany do MSSF 2 (Płatności na bazie akcji) - dla okresów rozpoczynających się 1 stycznia 2018 r.,
- Zmiany do MSSF 4 (umowy ubezpieczeniowe) - dla okresów rozpoczynających się 1 stycznia 2018 r.,
- Zmiany do Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej 2014-2016 - dla okresów rozpoczynających się 1 stycznia 2018 r. (za wyjątkiem zmian do MSSF 12 które obowiązują w stosunku do okresów rocznych zaczynających się 1 stycznia 2017 r. lub później),
- KIMSF 22 Transakcje w Obcej Walucie oraz Zaliczki - dla okresów rozpoczynających się 1 stycznia 2018 r.,
- Zmiany do MSR 40 Nieruchomości Inwestycyjne - dla okresów rozpoczynających się 1 stycznia 2018 r.,
- MSSF 9 Instrumenty finansowe - zmiana klasyfikacji i wyceny - dla okresów rozpoczynających się 1 stycznia 2018 r.

Grupa ma zamiar zastosować je dla okresów, dla których będą obowiązujące po raz pierwszy.

Grupa nie dokonała jeszcze analizy wpływu nowych Standardów, zmian do Standardów i Interpretacji na jej sytuację finansową i wyniki działalności.